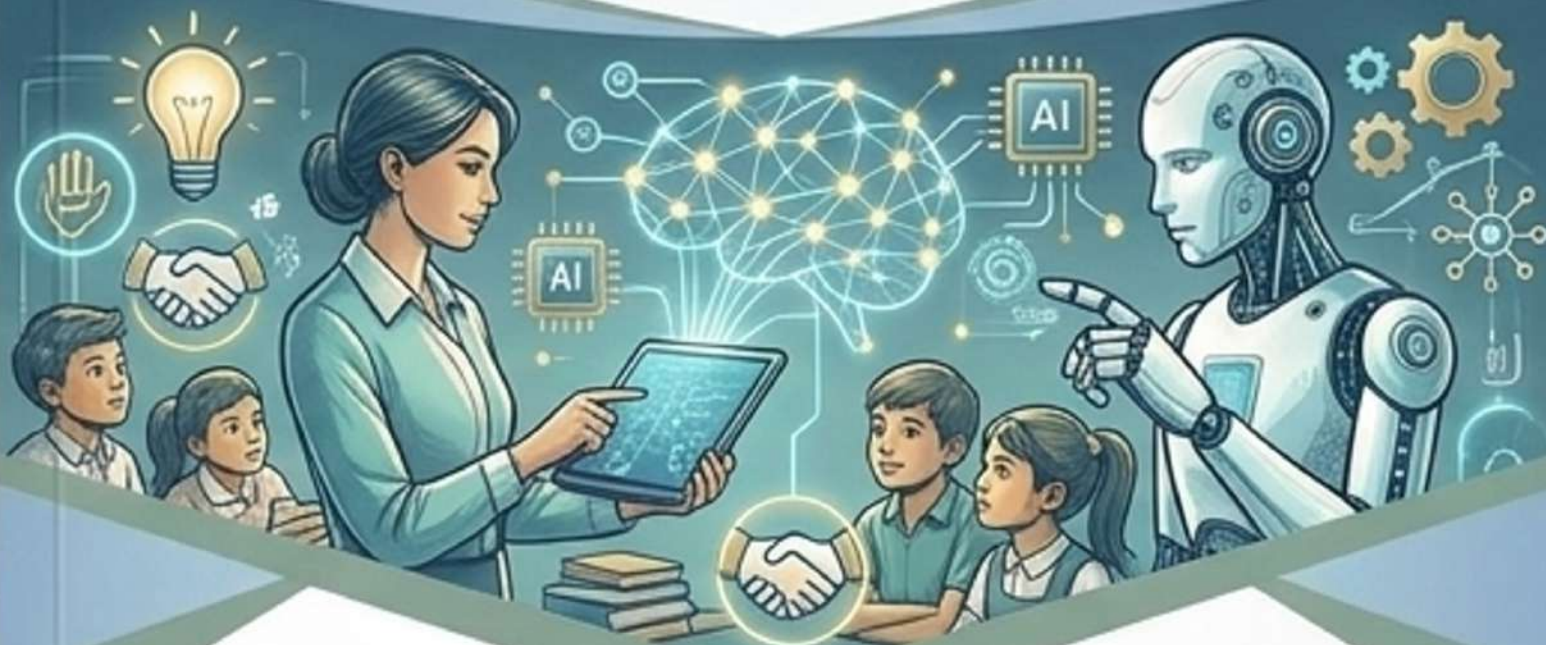

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМДІ ДАМУ ОРТАЛЫҒЫ

Республикалық ғылыми-әдістемелік журнал

№01 (1) АҚПАН / 2026

АРНАЙЫ ШЫҒАРЫЛЫМ

**Қашықтықтан оқыту және
инновациялық педагогикалық
технологиялар**

Журнал 2026 жылдан бастап шығады

ОРАЛ

ЖУРНАЛДЫ ЕСЕПКЕ ҚОЮ ТУРАЛЫ

Меншік иесі: "Халықаралық ғылым мен білімді дамыту орталығы" ЖШС
«Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінің
Ақпарат комитеті» республикалық мемлекеттік мекемесі берген 2025 жылғы
10 қазанындағы № KZ29VPY00131524 Мерзімді баспасөз басылымдарын,
интернет-басылымдарды есепке қою туралы куәлігі
Журнал 2026 жылдың ақпан айынан бастап шығады

РЕДАКЦИЯ:

Бас редактор:

Кәдірғалиев Базарғали Әбуғалиұлы

Редакциялық кеңес төрағасы:

Сралиева Ардак Амангелдиевна

Жауапты шығарушы:

Шукурбаева Самал Асылбековна

Дизайнер:

Ибрашева Назерке Жаннатқызы

МЕКЕН-ЖАЙЫМЫЗ:

Орал қ., Зачаганский, 99/1

E-mail: icdse2000@mail.ru

Сайт: crmno.kz

Instagram: wcr_2000

Тел.: 8 (778) 952-19-06

Журнал бетінде жарияланған материалдардың көзқарасы мен фактілердің нақтылығы үшін редакция жауап бермейді. Мақала авторларының пікірі редакция көзқарасын білдірмейді. Қолжазбалар авторға қайтарылмайды. Жарнама, хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты. «Педагогикалық парадигма» журналы редакциясында теріліп, беттелді. «Педагогикалық парадигма» журналында жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды. Журнал «ХҒБДО» баспаханасында басылды. 2 айда - 1 рет
Жазылым индексі: «Қазпошта» каталогында тіркелу кезеңінде.

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА:

1. **Бекмашева Актоты Нигметовна** – Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялық университетінің қауымдастырылған профессоры, филология ғылымдарының кандидаты;
2. **Тапакова Вилор Башкировна** – Қазақстанның инновациялық және телекоммуникациялық жүйелер университетінің «Құқықтану» кафедрасының аға оқытушысы, құқықтану білім беру бағдарламасы бойынша философия докторы (PhD);
3. **Утупова Камшат Темирхановна** - «Батыс Қазақстан облысының әкімдігі білім басқармасының «Облыстық дарынды балаларға арналған Абай атындағы мамандандырылған мектеп-гимназия-интернаты» КММ, қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі, педагог-шебер;
4. **Арыстанов Мукат Кайыржанович** – "Батыс Қазақстан облысы әкімдігі білім басқармасының Сырым ауданы білім беру бөлімінің «Қ.Мырзалиев атындағы жалпы орта білім беретін мектебі» КММ, тарих пәні мұғалімі, педагог-шебер;
5. **Сагидуллина Асима Муратовна** – Орал гуманитарлық-техникалық колледжінің директорының оқу-ісі жөніндегі бірінші санатты басшының орынбасары, математика пәні оқытушысы, педагог-шебер;
6. **Бердибекова Жазира Жумангаевна** - «Батыс Қазақстан облысының әкімдігі білім басқармасының «Облыстық дарынды балаларға арналған Абай атындағы мамандандырылған мектеп-гимназия-интернаты» КММ, география және биология пәні мұғалімі, педагог-шебер;
7. **Ералиева Айгерим Ортабековна** – Орал қаласы білім беру бөлімінің «№49 жалпы орта білім беретін мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің директоры, «Үздік педагог» атағының иегері (2013 жыл), Қазақстан Республикасының білім саласының Құрметті қызметкері төсбелгісінің иегері, педагогика және психология магистрі, «Білім берудегі өзгерістің 1000 көшбасшысы» бағдарламасының жеңімпазы, информатика пәні мұғалімі, педагог-зерттеуші;
8. **Кенжегарина Айнура Сарсенбаевна** - «БҚОӘ ББ Орал қаласы білім беру бөлімінің «№7 «Айналайын» бөбекжайы» МКҚК меңгерушісі, басшы-көшбасшы;
9. **Бексейтова Венера Насибуллаевна** - «Батыс Қазақстан облысы әкімдігі білім басқармасының Тасқала ауданы білім беру бөлімінің «Амангелді «мектеп-бөбекжай-балабақша» кешені» КММ, қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі, педагог-зерттеуші;
10. **Дакешева Ақила Батыргалиевна** - Батыс Қазақстан облысы әкімдігі білім басқармасының Бәйтерек ауданы білім беру бөлімінің «Қасым Аманжолов атындағы жалпы орта білім беретін мектебі» КММ, тарих пәні мұғалімі, педагог-зерттеуші;
11. **Сралиева Ардак Амангелдиевна** – Орал жоғары гуманитарлық-экономикалық колледжінің әдіскері, педагогика ғылымдарының магистрі;
12. **Сидарова Айсауле Бекетовна** - Батыс Қазақстан облысы әкімдігі білім басқармасының "Батыс Қазақстан облысының дарынды балаларға арналған мамандандырылған "БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ" мектеп-лицей-интернаты" КММ, «ҚР Тәуелсіздігіне 20 жыл» медалінің иегері, география пәні мұғалімі, география ғылымдарының магистрі, педагог-зерттеуші;
13. **Айтқалиева Асем Максұтовна** – «Батыс Қазақстан облысы әкімдігі білім басқармасының Орал қаласы білім беру бөлімінің «№37 "Жұлдыз-ай» бөбекжайы» МКҚК меңгерушісі бірінші санатты басшы.

НӨМІРДЕ:**В НОМЕРЕ:**

Кәдірғалиев Б.Ә.	Алғы сөз.....	5
Слямбаева А.Қ	Қашықтан оқытудың болашағы.....	7
Тумарбекова М.М	Особенности реализации процесса дистанционного обучения в организациях технического и профессионального образования в Казахстане.....	12
Амирбекова К.К	Актуальные проблемы дистанционного обучения в системе технического и профессионального образования.....	15
Баенбаева Г.К	Қашықтықтан оқыту кезеңінде жаңартылған бағдарламаға сай сабақ өткізу.....	19
Баижигитова М.М	Қазіргі Қазақстандық білім беру: қашықтықтан оқыту технологиялары мен әдістерін дамытудың өзекті мәселелері.....	25
Басымова А.Ж	Проблемы интеграции дистанционного обучения в систему общеобразовательных дисциплин.....	28
Токтарова Г.А	Оқырмандарға қашықтықтан қызмет көрсету.....	31
Ахметжанова Ғ.Р Сражов Б.Б	Қашықтықтан оқытудың ғылыми-әдістемелік мүмкіндіктері.....	34
Ли В.В	Казахстанское обучение: ключевые проблемы дистанционной технологии обучения.....	38
Айтахунова Г.Б	Колледждерде математика сабағын қашықтықтан оқыту.....	40
Баяндин В.О. Мусакулова А.О	Дистанционное обучение на флейте в период пандемии.....	44
Блохина Е. Н	Проблемы дистанционной технологии обучения.	48
Юнусов Е.М	Дистанционное обучение: применяемые методы обучения.....	51
Жалғасова Қ.Т. Ізбасарова Э.Р	Дәстүрлі білім беру үдерісіндегі қашықтықтан оқыту технологиялары.....	54
Калиниченко Е.Д	Дистанционное обучение: проблемы профессионального онлайн-обучения для учащихся с особыми потребностями.....	57
Базарғалиева Ж.Ш	Қашықтан оқытуды ұйымдастыруда онлайн және оффлайн формаларын тиімді байланыстыру жолдары.....	65
Хамитова Г.Ж	Қашықтан оқыту жағдайында тиімді кері байланыс беру жолдары.....	70
Бегалы Ж.А	Қазіргі уақыттағы білім беруде қашықтықтан оқыту технологиясының қиындықтары.....	74

Молдажанова Б.	Информатика пәнінен қашықтықтан білім берудің әдістері мен құралдары.....	78
Мотай А.Н	Қазіргі Қазақстандық білім беру : қашықтықтан оқыту технологиялары мен әдістерін дамытудың өзекті мәселелері.....	81
Акижанова С.Е. Кажғалиева Г.А Малекова А.К	Музыкальное дистанционное обучение: трудности и перспективы.....	85
Мырзағалиева Н.Н	Арнайы пәндерді қашықтықтан оқытудағы мұғалімнің ролі және оқытудың проблемалары..	89
Нургалиева Г.Ш	Эффективное применение обучающих игр и игровых технологии по новой лексике на онлайн уроках по английскому языку во втором классе.....	92
Рахметуллина С.Г	Біз қол жеткізуге ұмтылып отырған қажетті, әрі тиімді оқыту жүйесі -қашықтықтан оқыту.....	96
Сорокина Т.Г	Проблемы дистанционного обучения.....	99
Галкина О.В.	Приемы организации уроков географии в условиях дистанционного обучения (из опыта работы).....	105
Сулейманова А.К Зайцева С.В Гумарова А.С	Дистанционное обучение – вызов мировому образованию.....	109
Тлекметова Г.Б	Тарих пәнін қашықтықтан оқытуда қолданылатын тиімді әдістер.....	116
Темиргалиева С.Б	Қашықтықтан оқытуда қалыптастырушы бағалауды сапалы жүзеге асырудағы мұғалімнің қызметі.....	121

ҚҰРМЕТТІ ӘРІШТЕСТЕР, АВТОРЛАР ЖӘНЕ ОҚЫРМАНДАР!

Сіздердің назарларыңызға ұсынылып отырған «Педагогикалық парадигма» республикалық ғылыми-әдістемелік журналының алғашқы саны – білім беру саласындағы заманауи зерттеулер мен педагогикалық тәжірибелерді біріктіруге бағытталған ғылыми алаң.

Журналдың басты мақсаты – педагогикалық ғылымның дамуына ықпал ету, білім беру жүйесіндегі инновациялық идеялар мен тиімді тәжірибелерді тарату, педагогтердің кәсіби қауымдастығын қалыптастыру және білім сапасын арттыруға бағытталған ғылыми-

әдістемелік материалдарды ұсыну.

Журналдың алғашқы арнайы шығарылымы қашықтықтан оқыту мәселелеріне арналған. Соңғы жылдары білім беру жүйесінде цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы, білім алудың жаңа форматтарының қалыптасуы педагогикалық қызметтің мазмұны мен әдістеріне айтарлықтай өзгерістер енгізді. Қашықтықтан оқыту тек уақытша балама емес, білім беру кеңістігін кеңейтетін, білімге қолжетімділікті арттыратын маңызды құралға айналды.

Бұл шығарылымда қашықтықтан оқытудың теориялық негіздері, цифрлық білім беру платформаларын қолдану тәжірибесі, оқытудағы инновациялық технологиялар, педагогтердің цифрлық құзыреттіліктерін дамыту және білім алушылардың оқу мотивациясын арттыру мәселелері қарастырылады.

Журнал беттерінде жарияланған мақалалар педагог-ғалымдар, зерттеушілер, білім беру ұйымдарының басшылары мен тәжірибелі мұғалімдердің ғылыми ізденістері мен практикалық тәжірибелерінің нәтижесін қамтиды.

«Педагогикалық парадигма» журналы білім беру саласындағы жаңа ғылыми идеялардың, тәжірибе алмасудың және кәсіби диалогтың тиімді алаңы болады деп сенеміз.

Барша авторлар мен оқырмандарды ғылыми ынтымақтастыққа шақырамыз!

Құрметпен, бас редактор
Кәдірғалиев Базарғали Әбуғалиұлы

УВАЖАЕМЫЕ КОЛЛЕГИ, АВТОРЫ И ЧИТАТЕЛИ!

Вашему вниманию предлагается первый выпуск республиканского научно-методического журнала «Педагогическая парадигма», который призван объединить современные научные исследования и передовой педагогический опыт в сфере образования.

Основная цель журнала – содействие развитию педагогической науки, распространение инновационных идей и эффективных практик в системе образования,

формирование профессионального педагогического сообщества и публикация научно-методических материалов, направленных на повышение качества образования.

Первый специальный выпуск журнала посвящён вопросам дистанционного обучения. В последние годы стремительное развитие цифровых технологий и появление новых форм организации образовательного процесса существенно изменили содержание и методы педагогической деятельности. Дистанционное обучение стало не только альтернативной формой образования, но и важным инструментом расширения образовательного пространства и обеспечения доступности знаний.

В данном выпуске рассматриваются теоретические основы дистанционного обучения, опыт применения цифровых образовательных платформ, инновационные технологии обучения, вопросы развития цифровых компетенций педагогов и повышения учебной мотивации обучающихся.

На страницах журнала представлены результаты научных исследований и практического опыта педагогов-учёных, исследователей, руководителей образовательных организаций и практикующих учителей.

Мы надеемся, что журнал «Педагогическая парадигма» станет эффективной площадкой для обмена научными идеями, профессионального диалога и распространения передового педагогического опыта.

Приглашаем авторов и читателей к плодотворному научному сотрудничеству!

С уважением,
главный редактор
Кәдірғалиев Базарғали Әбуғалиұлы

ҚАШЫҚТАН ОҚЫТУДЫҢ БОЛАШАҒЫ

Слямбаева А.Қ

т.ғ.к., доцент, Халықаралық білім беру корпорациясы, Алматы қ.

Қашықтан білім беру жүйесін құру және дамыту тұжырымдамасында қашықтан білім беруге анықтама берілген: «қашықтықтан оқыту деп қашықтықта білім беру ақпаратымен бөлісу құралдарына – спутниктік теледидар, радио, компьютерлік байланыс, коммуникация және т.б. – негізделген, мамандандырылған ақпараттық білім беру ортасының көмегімен елімізде және шетелде жұртшылықтың қалың қауымына ұсынылатын білім беру қызметтерінің жиынтығын айтады.

Қашықтан оқытудың негізгі мақсаты – кәсіби қызметте немесе жоғары оқу орындарының орналасуынан қашық болғандықтан, сабаққа баруға мүмкіндігі болмаған халықтың санатына жоғары білім берудің қолжетімділігін қамтамасыз ету.

Бұл бағыт бойынша көшбасшы болып отырған елдердің қатарына АҚШ, Ұлыбритания, Норвегия және Латын Америкасының бірқатар елдері жатады. Осы уақыт ішінде батыстың қашықтықтан білім беретін оқу орындары бұл оқыту түрінің технологиясын барынша реттеп үлгерді. Қашықтықтан білім берудің Қазақстанда дамуы заман талабына сай келешегі бар бағыттардың бірі болып, бұл оқытудың түріне көңіл аударылуда. Қашықтан білім берудің көп қырлылығы мен күрделілігі оның барлық құрамдас бөліктерінің сапалы жұмысын талап етеді [1].

Қашықтан оқытудың артықшылықтары оның жаңа функцияларымен байланысты, нарықтың әртүрлі сегменттері мен әртүрлі аймақтарда тұратын білім алушыларға білім беру қызметін ұсыну мүмкіндіктерін кеңейтумен, сондай-ақ икемді үздіксіз білім беру жүйесін пайдалануымен ерешеленеді.

Қашықтан оқыту Қазақстанның әр түрлі өңірлерінде тұратын немесе жұмыс істейтін мамандардың біліктілігін арттырудың маңызды міндеттерін шешеді, ал оқу орталықтары негізінен ірі қалаларда шоғырланған.

Қашықтан оқыту түрін қабылдаудың маңыздылығы неде? Біріншіден, білім берудің барлық қатысушыларына жоғары оқу орындарының ақпараттық кеңістігіне енуіне мүмкіндік беретін заманауи ақпараттық технологияларды және жаңа тәсілдерді оқу үдерісіне енгізуге болады, сонымен қатар сапалы білім деңгейін сақтай алады. Екіншіден, бұл кәсіпорындардағы мамандардың бәсекеге қабілеттілігін арттырады. Үшіншіден, ол ақпараттық кеңістік пен тұрғын халықтың ұтқырлығын дамытады.

Жоғары оқу орындары өздері дербес түрде ашық, айқын, түсінікті және дәстүрлі оқыту түріне мүмкіндігінше жақын қазіргі заманғы ақпараттық және коммуникациялық технологияларды дамытуда және қолдануда. Бұл жоғары оқу орындарын басқарудың және білім беру үдерісін ұйымдастырудың жаңа түрлері мен әдістерінің пайда болуымен ғана шектеліп қоймай, сонымен бірге білім беру үдерісін басқару және бақылау, ұйымдастыру принциптерін қайта өзгертуімен қосарлана жүреді, құжаттарды

қабылдау орындарын ұйымдастыру және құру арқылы жоғары оқу орындарының аймақтарда әсер ету аясы мен шекарасы кеңейе түседі, бұл одан ары қарай оқыту сипаты мен білім мазмұнының сапалы өзгеруіне көбірек мүмкіндіктер береді. Білім беру бағдарламаларының іске асуының осындай түрлерінің пайда болуы жаһандық Интернетте білім нарығының дамуына серпін берді.

Бұл, әсіресе, жоғары оқу орындарының филиалдарында, сондай-ақ басқа қалалар мен елдердегі аумақтық қол жеткізу пункттері негізінде студенттер үшін өте маңызды. Электрондық оқытудың артықшылықтары сөзсіз, бұл нысан жұмыс берушілердің мүдделеріне сәйкес кәсіби біліктілігін арттыруға, тікелей білім беру орнында сапалы білім алуға, білімнің басқа да нысандарымен салыстырғанда оқу шығынын айтарлықтай төмендетуге мүмкіндік береді.

Соңғы екі жылда қашықтықтан оқыту технологияларын тәжірибелік жүзеге асыру кезінде мынадай мәселелер анықталды: Біріншіден, алғашқы кәсіптік білім алуда қашықтықтан білім беру технологияларын қалай қолдану туралы хабардар болмауы, көптеген тұтынушылар кейде «оқытудың осы түрі туралы алғаш естіп тұрмыз» болып табылады, екіншіден, «қашықтықтан оқыту технологияларын қолдану арқылы оқу» ұғымдарын шатастыру бар, мысалы, оқытудың дәстүрлі сырттай түрімен алмастырып қалады, үшіншіден, білім алушының оқытудың осы түріне сенімсіздік танытуы ғана емес, сондай-ақ дайындық сапасына да жатырқай қарауында жатыр.

Бұл білім беру мекемесінің лицензиялау және аккредитациялау мәселелеріне байланысты, бұны сондай-ақ оқу орнының түлектерінің бәсекеге қабілеттілігі, оқытудың дәстүрлі нысандарымен салыстырғанда, сондай-ақ тұтынушылардың оқу орындарының білім беру технологиялары туралы өздігінен ақпарат алуға дербес ұмтылмауы көрсетеді. Дәл осы оқыту үлгісінде жоғары оқу орнының қашықтығы мен алыс-жақындығы кәсіби білім алуға өзекті мәселе болып табылмайды да. Біздің ойымызша, айтылған мәселелер, кей жерлерде білім берудің бұл моделін табысты дамытуға және жүзеге асыруға кедергі болып табылады. Бірақ, сонымен бірге, білім берудің осы түрін дамытудың қажеттілігі мен мұқтажы бар, ол қолжетімді және сапалы білімге деген нақты сұранысқа байланысты болуы керек. Қазақ бас сәулет-құрылыс академиясында оқытушылық қызметті атқару саласында тәжірибе жинақтау негізінде, бұл оқыту үлгісі білім алушының сұранысына ие бола бастады [2].

Жоғары оқу орындарының жарнамалық өнімдерін және талапкерлерге сенімді ақпарат беру ниетін дұрыс пайдалана отырып, қабылдау науқанын жүргізудің нәтижесінде еңбек нарығында ұтқыр, білімді және бәсекеге қабілетті студенттердің белгілі бір контингенті құрылады. Сонымен қатар, оқу үрдісінде электронды оқыту мен қашықтан білім беру технологияларын қолдану келешегі туралы әңгімелесу кезінде осы оқыту моделінің оң және теріс жақтарын түсіндіру қажет. Бұл, ең алдымен, оқытудың стандартты кезеңінде пәндерді өз бетінше оқып үйрену саласындағы өздерінің

қабілеттерін нақты бағалай білуге, оқу үдерісін ұйымдастырудың ерекшеліктерін түсіне білуге қатысты. Қашықтықтан білім беру технологияларын қолданумен білім берудің бұл моделі, біздің көзқарасымызға қарағанда, орта кәсіптік және жоғары білім алған адамдар үшін ыңғайлы [3].

Бұл, ең алдымен, оқытудың стандартты кезеңінде пәндерді өз бетінше оқып үйрену саласындағы өздерінің қабілеттерін нақты бағалау, оқу үдерісін ұйымдастырудың ерекшеліктерін түсіну. Қашықтықтан білім беру технологияларын қолданумен білім берудің бұл моделі біздің көзқарасымыз бойынша орта кәсіптік және жоғары білім алған адамдар үшін ыңғайлы.

Болашақ студенттердің колледждерде немесе жоғары оқу орындарында оқыту тәжірибесі бар болғандықтан, олар қашықтан білім беру технологияларын қолдана отырып білім беру бағдарламаларын игеру үшін жеткілікті және қажетті бастапқы білімдерге ие. Біздің пікірімізше, талапкерлер оқуға құжаттарын өткізген кезде осы оқыту моделінің пайдасына таңдау жасағандықтан, болашақ студенттерге арналған қашықтықтан оқытудың төмен ақысын алға тартудың қажеті жоқ.

Қазіргі уақытта еңбек нарығында мансаптық өсу мен бәсекеге қабілеттілігі үшін олар жұмыс пен сабақты сәтті үйлестіруге қабілетті болуы керек екенін түсінеді, өйткені көптеген жұмыс берушілер студенттік демалысты қамтамасыз етуге ынталы емес, кейде кәсіптік білім алу үдерісі күрделі болып кетеді. Біз бұл үлгі дәстүрлі сырттай оқыту түрімен салыстырғанда айтарлықтай артықшылықтарға ие деп есептейміз.

Осылайша, қашықтан білім беру технологиялары дамудың дұрыс векторын қамтамасыз етеді, өйткені білім беру үдерісінде қашықтан оқытуды қолданып, білім алу құқығы барлығына кепілдік берілетін болады. Қашықтықтан оқыту әдісі болашақта біліктілік деңгейін көтеру құралы ретінде ғана емес, сондай-ақ қосымша бастау алу және бастауыш кәсіптік білім алу мәселелерін шешуге де танысу үдерісі болуы мүмкін.

Сөйтіп, қашықтықтан білім берудің төмен құны мен жоғары ақпараттық мазмұнмен байланысты қашықтықтан білім беру білім берудің басқа нысандары арасында, әсіресе, ересек мамандарды кәсіби қайта даярлау мәселесін шешуде ең әлеуметтік-бағытталған болып табылады.

Қашықтан білім беру жүйесі сондай-ақ, білім алу үшін алыс аймақтарда оқитын білім алушыларға арналған жаңа дүниетанымдық көзқарасты қалыптастырады: үздіксіз білім беру олар үшін қалыпты мөлшер болып, белсенді өмірлік жағдайын нығайтады, білім алуға және ақпарат әлеміне және ұлттық білім беру ресурстарына қол жетімділікте тең мүмкіндіктер береді және олардың ерекшеліктері оқу материалдарын тереңірек түсінуге көмектеседі. Компьютерлік сауаттылық бұрыннан келе жатқан білім беру үдерісіне әсер ететін басты фактор болды. Қашықтықтан оқыту технологиясы бар студенттер қашықтан оқыту бағдарламалары үшін электронды пошта, форум, чат бөлмелерін, онлайн-тестілеуді және басқа да желілік құралдарды пайдалана алады. Өз кезегінде желілердің өсіп келе

жатқан өткізу қабілеті имитациялық техниканы, бейнематериалдарды және бейнеконференцияны қолдануға мүмкіндік береді.

Оқытудың түрлері мен әдістерін қысқаша салыстырмалы талдау:

Қашықтық технологияларды пайдалана отырып сырттай оқыту	Күндізгі оқыту
Дәрістер	
<ul style="list-style-type: none"> - бейнеконференциялық байланыс (нақты уақыт режимінде тікелей көрсетілімдерді қарап шығу), вебинарлар; - әртүрлі оқу-әдістемелік материалдарды (электронды оқу құралдарын) дербес зерттеу; - қағаз оқулықтар, аудио жазу, бейнежазу. 	-аудиториядағы дәрістер (тыңдау, мәтіндеу).
Семинарлар	
<ul style="list-style-type: none"> - кешіктірілген уақыт режиміндегі семинарлар (off-line); - нақты уақыт режимінде семинарлар (on-line); - мәтіндік хабарламалармен алмасу (телеконференция); - мәтіндік алмасу (чат); - аудио-конференциялар, бейнеконференция байланыс. 	-аудиториядағы семинарлар (дискуссия, баяндама).
Практикум	
<ul style="list-style-type: none"> - практикалық тапсырмаларды дербес жүзеге асыру; - зертханалық қондырғыға қашықтан қосылу; - зертханалық қондырғының компьютерлік моделімен жұмыс. 	-аудиторияда тәжірибелік тапсырмаларды орындау; - зертханада жұмыс.
Білімді бақылау	
<ul style="list-style-type: none"> - жазбаша тапсырмалар; - рефераттар (электронды түрде), эсселер; - жеке жобалар; - on-line режимінде автоматты тестілеу; - Skype-емтихандары. 	<ul style="list-style-type: none"> - аудиториядағы бақылау жұмыстары; - рефераттар (қағаз түрінде); - курстық жұмыс; - сынақтар, емтихандар.

Қашықтан оқыту студенттің уақытын нәтижелі пайдалануды барынша азайта алады. Студент мұғалімнің талдау үшін тақтада ұсыныстар жазуын күтпейді; электрондық зертханалық эксперимент әрқашан нақты сценарий бойынша өтеді; іздестіру жүйелері дұрыс материалдарды тез табады. Бұл оқу материалдарын дәстүрлі білім беру жүйесіне қарағанда қысқа мерзімде меңгеруге мүмкіндік береді. Оқу ортасы сабаққа қатысуды, студенттің белсенділігін, әрбір оқу тобындағы өзінің академиялық жұмыс уақытын бақылауға мүмкіндік береді. Оқытушы курс барысында кез-келген бағалау жүйесін құруға және пайдалануға болады. Әр курстың нәтижелері

қорытынды электрондық ведомостыта сақталады. Оқытушы студенттің әрбір жұмысына толық түсініктеме бере алады. Оның түсініктемелері келесі жұмыс нұсқасын жасаған кезде ескерілуі мүмкін. Арнайы оқыту ортасының маңызды ерекшелігі – бұл оқытушыларға студенттермен бірге өз шығармаларының жинағын (портфолио) құруға және сақтауға мүмкіндік береді, бұл факт: жұмыстардың өзі сандық форматта, олар оқытушылармен бірге студенттік өзара іс-қимыл үлгілері, нәтижелері, нәтижелерге дәйекті түрде жақындау, оқытушының оларды бағалауы және берілген пікірлері мен ескертулері. Білім алушылардың бірлескен қызметтерінің әртүрлі модельдері үйлесімді жүзеге асырылады: білім алмасудың бірлескен шешімі, білім беру мәселелері, жобаларды іске асыру. Арнайы оқу ортасы білім алушының әрбір жұмысына түсініктеме беруге, студент қатесін түзетуге ұсыныстар жасауға мүмкіндік береді – яғни, оқыту міндетін толық шешкенге дейін әрбір студентпен жеке жұмыс істеуге мүмкіндік туады [4].

Сонымен, қашықтықтан білім беру білімнің үлкен көлемін ұсыну, тақырыптың тәуелсіз траекториясын таңдау, интерактивтілік және т.б. сияқты бірқатар артықшылықтарға ие, бұл оның элементтерін жоғары оқу орындарының нақты білім беру кеңістігіне қосуды ақтайды.

Қашықтан оқытудың инновациялық технологияларын қолдану:

- оқытуға жұмсалатын шығындарды азайтуға (ғимараттарды жалға алу үшін шығындар талап етілмейді, студенттер мен оқытушылар үшін оқу орнына бару және т.б.);
- көп адамдарды оқытуға;
- заманауи құралдарды, ауқымды электронды кітапханаларды және т.б. пайдалану арқылы білім сапасын жақсартуға;
- бірыңғай білім беру ортасын қалыптастыруға (әсіресе корпоративтік оқыту үшін маңызды) мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Вяткина Е. О., Ситнов А. А. Концепция внутреннего аудита состояния системы дистанционного образования в высших учебных заведениях //Аудиторские ведомости. 2016. № 5. с. 19 – 28.
2. Пуляева Е. В. Проблемы использования дистанционных образовательных технологий и электронного обучения в образовательном процессе //Законодательство и экономика. 2015. № 10. с. 58 – 63.
3. Абдуллаев С. Г. Оценка эффективности системы дистанционного обучения // Телекоммуникации и информатизация образования. 2017. № 3. с. 85 – 92.
4. Балашова Ю.В. Особенности личностного развития студентов при дневном и дистанционном обучении//Среднее профессиональное образование. 2017. №6. с.74 – 75.

ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ПРОЦЕССА ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В ОРГАНИЗАЦИЯХ ТЕХНИЧЕСКОГО И ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В КАЗАХСТАНЕ

Тумарбекова М.М.

к.э.н., преподаватель специальных дисциплин
Алматинского финансово-правового и технологического колледжа
г. Алматы

В настоящее время в организациях образования Республики Казахстан реализуется процесс дистанционного обучения, особенностью которого является осуществление процесса обучения вне организаций образования с использованием современных технологий. Дистанционная форма обучения – это гибкая система обучения, необходимым условием которой является наличие и использование информационно-коммуникационных технологий, а также технических средств обучения (ТСО), обеспечивающих непосредственную и непрерывную связь между учебным заведением и обучающимися.

Отправной точкой реализации дистанционного обучения является правильно выстроенная система организации образовательного процесса с учетом его специфики.

Рисунок 1. Ключевые элементы современной системы дистанционного обучения [1].

В формате дистанционного обучения успешно и эффективно применяются различные цифровые технологии: цифровые интернет-

платформы, цифровые образовательные ресурсы, онлайн-занятия, онлайн-тестирование, организация и проведение вебинаров, видеоконференций, облачные технологии и другие.

Учебный процесс осуществляется на основе сформированной электронной базы – учебного контента как комплекса необходимых учебно-методических материалов для реализации обучения в дистанционном формате. Электронная база учебного контента включает наличие электронных учебников, учебной литературы, текстовые документы, презентации в форматах PowerPoint, Keynote, Google Slides, мультимедийные презентации, инфографику, аудио- и видеоматериалы, ссылки на дополнительные материалы в сети Интернет, а также задания для выполнения самостоятельной работы с указанием сроков выполнения.

При изучении специальных дисциплин в организациях технического и профессионального образования применение инфографики представляется вполне обоснованным, поскольку значительно облегчает процесс визуального восприятия сложной учебной информации.

Инфографика – это область коммуникативного дизайна, в основе которой лежит графическое представление информации, связей, числовых данных и знаний. Основная цель инфографики – информирование о какой-либо проблеме, явлении, о ряде фактов. Основное отличие инфографики от других видов визуализации информации – ее метафоричность, то есть это не просто график, диаграмма, построенные на основе большого количества данных, это график, в котором представлена визуальная информация, аналогии из жизни, предметы обсуждения [2].

Особое внимание уделяется организации обратной связи с учащимися. Периодичность предоставления обратной связи устанавливается педагогом самостоятельно. Задания для выполнения самостоятельной работы в рамках реализации дистанционного формата обучения включают ответы на вопросы по изучаемой теме, ответы на тестовые задания, решение задач, написание докладов, рефератов, эссе, индивидуальные и групповые проекты, а также задания, предусматривающие развитие критического, аналитического мышления, творческих способностей.

Рекомендуемые сроки, отводимые на выполнение заданий, могут варьироваться от одного до нескольких дней в зависимости от расписания занятий, количества и сложности заданий.

Обратная связь осуществляется посредством:

- электронных журналов, интернет-платформ;
- электронной почты;
- мессенджеров - WhatsApp, Aitu- чат, Telegram и др.;
- мобильной и стационарной телефонной связи;
- почтовой связи [3].

Значительным преимуществом применения дистанционных технологий в образовательном процессе является гибкий график обучения, определение учащимися оптимального распорядка дня, самостоятельный выбор времени

на выполнение заданий в рамках установленных сроков сдачи. При этом обучающиеся вправе совмещать учебный процесс с работой на производстве.

Преимущества и недостатки дистанционной формы обучения приведены в таблице 1.

Таблица 1

Преимущества и недостатки дистанционной формы обучения

ПРЕИМУЩЕСТВА	НЕДОСТАТКИ
Расширение пространственных и временных границ	Технические проблемы (недостаток технического оснащения, ограниченный доступ к сети Интернет)
Гибкость учебного процесса и приемлемый режим обучения	Сложности самостоятельного усвоения и закрепления учебного материала
Экономия времени и затрат	Отсутствие прямого контакта с преподавателем
Свободный доступ к информации	Недостаток личной мотивации у обучающихся, отсутствие самодисциплины
Возможность совмещения учебы и работы	Отсутствие социально-коммуникационного общения
Использование инновационных технологий в образовательном процессе	Недостаточная развитость информационно-коммуникационной инфраструктуры в целом

В целом можно заключить, что образовательный процесс с использованием дистанционных технологий совершенствуется и в дальнейшем может выступать в качестве альтернативной формы обучения.

Список литературы и использованных источников

1. Сатова Р.К. «Особенности организации и планирования дистанционного обучения в вузах РК на период пандемии Covid-19». [Электронный ресурс]. Материалы информационной системы Юрист – Параграф Online – URL: https://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31716253#pos=92;-60
2. Ермолаева Ж.Е., Лапухова О.В., Герасимова И.Н. «Инфографика как способ визуализации учебной информации». Научно-методический электронный журнал Концепт. – 2014. - №11 (ноябрь). ART 14302 – 0,5 п.л. – URL: <https://e-koncept.ru/2014/14302.htm>

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В СИСТЕМЕ ТЕХНИЧЕСКОГО И ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Амирбекова К.К.

Мастер производственного обучения, КГКП «Алматинский
многопрофильный колледж», г. Алматы

Дистанционное обучение (ДО) - это способ обучения на расстоянии с использованием Интернет, при котором преподаватель и обучаемые физически находятся в различных местах. Наиболее важными отличительными чертами дистанционного метода образования являются:

- фундаментализация образования, повышающая его качественный уровень;
- возрастание массовости образования за счет широкого использования методов дистанционного обучения с применением информационных и телекоммуникационных технологий;
- развитие творческих способностей и формирование человеческой личности.

Создание и развитие системы дистанционного образования требует разработки специальных способов организации и сопровождения учебного процесса. Создание системы ДО в системе ТиПО представляет большие возможности для дальнейшего развития устоявшихся традиционных форм образования на новый уровень. Однако полноценное развитие элементов ДО в ТиПО постоянно наталкивается на недостаточный уровень технической и программно-аппаратной базы, методологического и учебно-методического обеспечения, а также отсутствие разработанной правовой базы и бюджетного финансирования. Одной из самых важных составляющих дистанционного обучения являются учебно методические комплексы. К учебному комплексу предъявляются жесткие требования, так как эффективность дистанционного обучения зависит от того, каким образом учащийся сможет самостоятельно воспринимать учебный материал. Поэтому методологии построения учебного комплекса следует уделить большое внимание.

Эффективность обучения при дистанционной форме образования зависит от возможностей оперативной связи обучаемого с преподавателем и формы их контактирования. Необходимо отметить, что без этого контакта невозможно построить эффективную систему обучения, так как разрешить проблемы усвоения материала может только преподаватель. Поэтому системе оперативной связи обучаемого с преподавателем, дистанционное учебное заведение должно уделять особое внимание.

В целом, дистанционный формат обучения в РК было запланировано проводить в соответствии с *несколькими направлениями*: это телевизионные уроки, интернет-платформы, а также в формате передачи заданий через Казпочту или нарочно на бумажных носителях.

С целью повышения качества дистанционного обучения проводились

республиканские онлайн-семинары, посвященные различным аспектам организации обучения с использованием дистанционных образовательных технологий.

А какова ситуация дистанционного обучения в колледжах? Если Вузы уже имели определенный опыт внедрения дистанционных технологий в процесс обучения, то система ТиПО была не готова к такому формату обучения. В рамках высшего образования дистанционный формат не является новизной, то образование в системе ТиПО попросту не было подготовлено технически переходу к такому новому режиму в сжатые сроки, когда преподавателям также пришлось «приловчиться» к роли телеведущих, а студентам вместе с родителями – осваивать удобства новых образовательных интернет-платформ и ресурсов. В данном ключе можно выделить основные сложности, с которыми столкнулись все участники образовательного процесса: педагоги, мастера производственного обучения, студенты и их родители.

В условиях складывающегося рынка образовательных услуг перед системой образования ставится задача удовлетворить спрос различных групп населения в изучении отдельных дисциплин или циклов дисциплин, в переподготовке. Но дистанционная система обучения сталкивается со следующими проблемами:

- подготовкой кадров преподавателей
- разработчиков курсов для системы ДО;
- разработкой электронных курсов, учебников и программного обеспечения;
- подготовкой кадров преподавателей, работающих в системе ДО;
- разработкой системы контроля качества обучения;
- разработкой нормативно-правового обеспечения этой формы образования;
- дальнейшим развитием технического обеспечения ДО.

Необходимо отметить, что первостепенной проблемой, представшей перед представителями государственных органов, стало отсутствие единой законодательной базы, т.е. нормативного регулирования в данной области, которое бы предусматривало все необходимые условия и последовательный порядок действий при возможном переходе к дистанционному режиму обучения. Данный соответствующий нормативный документ, закрепил бы и предусмотрел возможности ведения образовательного процесса с помощью технологий дистанционного обучения.

Также трудности связаны с отсутствием в Казахстане национальных IT платформ (для обеспечения одновременного подключения к учебному процессу максимального количества студентов) и крайне слабое содержание цифровой образовательной базы и программного обеспечения.

Проблема грамотности педагогов в области информационных технологий определяется скорее отсутствием выработанных привычек по использованию нынешних современных гаджетов и современных

технологий, нежели возрастными показателями преподавателей. В первый же день дистанционного обучения в системе образовательных порталов, например, как Bilim.kz произошли технические сбои ввиду высокой перегруженности системы.

Также можно выделить и психологическую проблему, вытекающую из нового образовательного формата: у студентов, возникают проблемы с усидчивостью и сосредоточенностью на учебном процессе. Низкий уровень самодисциплины и домашняя обстановка не позволяют обучающемуся полноценно погрузиться в учебный процесс, а родителям, воспитывающим более одного ребенка, бывает непросто создать необходимую атмосферу для обучения.

Далее следует отметить проблему нехватки оборудования. У большинства студентов отдаленных сельских регионов, а также у малоимущих семей, в первую очередь, скорее стоит задача необходимости обеспечения ребенка компьютерами. Ограниченный доступ или же полное отсутствие Интернет-соединения не позволяет многим студентам пользоваться цифровыми образовательными платформами и качественно просматривать видеоматериалы.

Ввиду того, что домашние задания придется выполнять дистанционно, а контроль со стороны преподавателя стал практически неосуществимым из-за отсутствия реального контакта с обучающимися – это может серьезно сказаться на качественном показателе уровня знаний студентов, получающих среднее техническое профессиональное образование, когда полученные оценки могут не стать достоверным отражением усвоения учебного материала и качественного освоения компетенций будущей квалификации.

Дистанционные технологии рассматриваются как дополнительная возможность, альтернатива, условие для обеспечения гибкости программ. Следует отметить, что роль преподавателя, мастеров производственного обучения, кураторов, психолога и колледжей при дистанционном обучении не уменьшается, а, наоборот, только возрастает.

Для того, чтобы решить как-то эти проблемы, в авральном порядке пришлось готовить материалы, программы, снимать видео уроки, разрабатывать новые правила обучения, оценивания и инструкции, проводить обучающие курсы повышения квалификации для педагогов, разворачивать работу специальных интернет-платформ для дистанционного обучения и проводить разъяснительную работу с родительской общественностью.

Как отметил Министр образования и науки Республики Казахстан Асхат Аймагамбетов, «Дистанционное обучение поможет изменить систему образования Казахстана».

Таким образом, можно сделать такие выводы, что «За очень короткое время система ТиПО все-таки сумела приспособиться к новым условиям. Несмотря на достаточное количество проблем, учебный процесс не был остановлен. Вынужденный переход на дистанционное онлайн-обучение

обнажил всю техническую неподготовленность страны в образовательном секторе, а цифровая реформа, обеспеченная внушительными финансовыми вложениями, не прошла проверку на качество в новых условиях.

Тем не менее, настоящую ситуацию можно рассматривать и в положительном ключе, как дальнейшего развития информационно-коммуникационных технологий в образовательной среде с обязательным внедрением обучающих курсов по IT грамотности как для педагогов, так и для самих студентов. Необходимо также отметить, что работать над совершенствованием дистанционного формата и дальнейшим развитием онлайн образовательных платформ именно в долгосрочной перспективе, а восприятие данного формата как временного на период пандемии является ошибочным.

С учетом вышеизложенных проблем, критически важным является обеспечение определённых слоёв населения компьютерами и повсеместное подключение к глобальной сети интернет. Отсутствие законодательной базы в данной области также послужило препятствием к качественному переходу на дистанционный формат; правительству пришлось в спешном режиме разрабатывать соответствующие методические рекомендации, инструкции и регламенты.

Как отметил в своем выступлении 11 мая текущего года. на заключительном заседании Государственной комиссии по чрезвычайному положению глава государства К. К. Токаев, подчеркнул: «Образование следует сделать гораздо более гибким, важно разработать протоколы и методики обучения детей и студентов в удаленном режиме, завершить реальную цифровизацию всех учебных заведений страны. Необходимо форсированно внедрять современные дистанционные технологии. Предстоит пересмотреть содержание образовательных программ, сделать их доступными и интерактивными».

Сложившаяся традиционная система образования ТиПО в Казахстане крайне тяжело перестроилась на дистанционный формат, когда реальный контакт преподавателя и обучающегося просто критически необходим в контексте социализации, развития командной работы и коммуникативных навыков студентов, а «живое общение» со сверстниками является существенной составляющей нормального эмоционального состояния учеников.

Мир живет в период новой цифровой эпохи, и об этом говорилось много. Разрабатывались разные сценарии развития: где-то оперативно, где-то медленно. Но кризис заставил находить решения быстро. И в целом, системе образования удалось выдержать первый вал. Система образования должна извлечь из сложившейся ситуации уроки и принять необходимые меры.

Список литературы:

1. <https://liter.kz/sistema-obrazovaniya-kazahstana-v-usloviyah-pandemii-pervye-uroki/>

2. Редакция Литер «Система образования Казахстана в условиях пандемии. Первые уроки»;

3. Международное информационное агентство Kazinform «Министр образования и науки РК Асхат Аймагамбетов высказался об уровне дистанционного образования в стране, передает корреспондент МИА «Казинформ».

4. <https://ru.sputnik.kz/education/20200415/13696574/kazakhstanstandantsionnoe-obrazovanie-zakon-minobr.html>

ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ КЕЗЕҢІНДЕ ЖАҢАРТЫЛҒАН БАҒДАРЛАМАҒА САЙ САБАҚ ӨТКІЗУ

Баенбаева Г.К.

Жоғары санатты химия пәнінің оқытушысы

М.Тынышпаев атындағы Ақтау көлік колледжі, Ақтау қ.

Жаңартылған оқу программасының маңызды міндеттерінің бірі – «Оқуға үйрету», яғни, жаңа кесікінді бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыратын өмір бойы ізденуге үйрету.

Заманауи оқытушының алдында «Ақпараттар ағыны тоқтаусыз дәуірде қалай оқытуға болады?», «Оқыту сапасын қалай арттыруға болады?», «Білім алушыларды қалай ізденуге ынталандырамын?» деген үлкен сұрақтарды шешу міндеттері тұр.

Қазіргі таңда әлем өзгерді, сонымен бірге білім беру саласы да қарқынды өзгеруде. Қазіргі балаларды кеңестік дәуірдегі біз оқыған жүйемен оқыту мүмкін емес. Тіпті 90 жылдардағы білім алушыларды бүгінгі оқушымен салыстыруға болмайды. Бәрі жаңаруда, сондықтан заман талабына сай білім беру жүйесін де жаңарту керек болды. Енді басты міндет - балаларға дайын білім беру ғана емес, білімді меңгертуге және оны іс жүзінде қолдана білуге үйрету. Егер жастарды алған білімін өмірге қолдануға үйреткің келсе, оқыту әдістемесін де өзгертуге тиіссің!

Жаңартылған оқу бағдарламасы негізгі төрт дағдыны жетілдіруге негізделген. Олар: тыңдау, сөйлей білу, оқу және жазу. Осы төрт дағды жаңа оқу бағдарламасында өзара тығыз байланыста және спираль әдісімен салыстырылады. Бұл әдіс бойынша бұрын оқытылған материалдың қайталап оқытылғанда біртіндеп күрделенуі- заманауи білімгерлердің дамуына дәстүрлі оқыту бағдарламасына қарағанда көбірек мүмкіндік береді. Екінші жағынан, жаңартылған білім мазмұнының тағы бір ерекшелігі- критерий бойынша бағалау. Бағалау критерийлері анықталып, оны оқушы да біліп отырса баға жөнінен сұрақ туындамайды, бағалаудың әділдігі айқындалады.

Сондай -ақ жаңартылған оқу бағдарламасы оқытудың белсенді формаларын, сабақ ынтымастыққа құрылған орта жағдайында өтуін және пәнаралық байланыс қамтамасыз етілуін көздейді. Осы айтылғандармен қатар, АКТ қолданылуы, интерактивті әдістер мен зерттеу әдістері де жүзеге

асырыла отырып, білім алушының қажеттіліктеріне де дер кезінде жауап берілуі тиіс. Тұлғалық және әлеуметтік даму арқылы оқушылар қоғам құндылықтары мен жеке құндылықтарды анықтауды, қайта қарауды және бағалауды үйренеді. Сонымен қатар, олар өздерінің қабілеттерін бағалауға, өз бетінше және топта жұмыс істеуге және шешім қабылдауға мүмкіндік беретін дағдыларды дамытады.

Осылайша жаңартылған оқыту программасында пән мазмұнын игеруге емес, оны жеке мақсаттарына жету және қоғамға тиімді қатысу үшін түсіну және пайдалану қабілеттеріне баса назар аударылатын болады.

Бұл бағдарлама оқытушыға да бірқатар талаптар қояды. Ол алдымен оқыту әдістемесін жылдам қайта қарап үйреніскен «дайын материалды беру» әдісінен бас тартуына тура келеді. Сонымен қатар, нәтиже алу үшін оқыту мақсаттарын тұжырымдауға, оқу материалын қойылған мақсатқа жеткізетіндей етіп құрастыруға, білім беру үдерісі үшін ақпараттық ортаның мүмкіндігін пайдалануға тиіс. Студенттердің тұлғалық-белсенділік бағдарында озық дамуына жағдай жасауға, психологиялық жайлы атмосфера құруға, өзін-өзі тәрбиелеуге, өзін-өзі анықтауға мүмкіндік туғызуға, қойылған мақсаттарға жетуге бағытталған ағымдағы нәтижелерді бағалауға тиіс.

Әрине, дарынды балаларға арналған арнайы гимназияларда, лицейлер мен интеллектуальды мектептерде бұл айтылғанды жүзеге асырып, нәтиже алуға мүмкіндік барағырақ. Ал көбіне үлгерімі төмендеу немесе жанұя жағдайының қиындығына байланысты жылдам мамандық алып еңбекке араласуды көздеген жастардың колледж табалдырығын аттайтындығын ескерсек бұл проблема еселене түседі. Еліміздің мектептері жаңартылған оқыту бағдарламасына өткеніне 1,2 жыл болып қалса, кәсіптік –техникалық мектептерге биылғы оқу жылында енгізілді. 2020 жылдың наурыз айынан бастап барлық сатыдағы білім беру орындары еріксіз оқыту процесін қашықтықтан оқыту технологияларын қолдана отырып ұйымдастыруға мәжбүр болды. Өкінішке орай, бұл үрдіс педагогтар үшін де, білім алушылар үшін де, ата-аналар үшін де оңай болмады. Бұл қиындықтар жаратылыстану ғылымдарын қашықтықтан оқыту барысында одан әрі күрделене түседі.

Қашықтықтан білім беру технологиялары - бұл студенттер мен оқытушылар арасындағы жанама (қашықтықта) байланысатын, телекоммуникациялық және ақпараттық желілерді қолдану арқылы жүзеге асырылатын білім беру технологиялары [1].

Қазіргі кезде бұл терминді, дәстүрлі оқытумен толық байланысқан немесе интеграцияланған мұғалім басқаратын білім беру процесі ретінде түсіндіріледі. Ол компьютерлік телекоммуникациялар мен интернет технологияларына негізделген [2].

Қашықтықтан оқыту технологияларын қолдана отырып оқыту - бұл оқытудың формалары мен әдістері өзгеріп отыратын оқушының да, мұғалімнің де мотивация деңгейінің жоғарылауына ықпал ететін, қызықты, дамытушы заманауи тәсіл. Оқытуды ұйымдастырудың осы әдісін қолданатын

студенттер жаңа білім беру ресурстарын қолдана отырып, өздерінің іскерлік белсенділігін де іске қосады [3].

Қашықтан оқытудың дәстүрлі білім беруге қарағанда бірқатар артықшылықтары бар. Біріншіден, бұл оның қамту аудиториясының кеңдігі, екіншіден сабақ уақытында қатыса алмаған білім алушы өзіне ыңғайлы уақытта материалмен таныса алады.

Қашықтықтан оқытудың тағы бір маңызды артықшылығы - студенттерге заманауи, жаңартылған мәліметтерді жеткізу мүмкіндігі. Интернет іздеу, ақпараттық қызметімен қатар интерактивті функцияны да орындайды, бұл студенттер мен оқытушыларға электрондық пошта, форум, жеке чаттар арқылы байланыс орнатуға және бейнеконференциялар ұйымдастыруға мүмкіндік береді.

Оқыту процесін ұйымдастыруда ақпараттық технологияларды қолдануға негізделген және студенттердің белсенді танымдық процесін қамтамасыз етеді. Себебі қашықтықтан оқыту режимінде студенттер әртүрлі ақпарат көздерімен жұмыс істейді және ақыр соңында оқу материалын тиімді меңгеруге және берік білім жүйесін дамытуға ықпал етеді. Алайда, жаңартылған бағдарламаның кәсіптік техникалық білім беру жүйесіне енгізілуі мен оқытуды қашықтықтан ұйымдастыру мен бір мезгілде жүзеге асырылуы педагогтан да, студенттен де оқу процесіне жаңаша қарым-қатынас орнатуды міндеттейді.

Білім берудің жаңартылған бағдарламасы бүкіл білім беру жүйесін жаңартуды, соның ішінде оқытушы тарапынан да жаңашылық, сабақ ұйымдастыруға жаңаша қатынас талап етеді. Ұлы орыс педагогы К.Д. Ушинскийдің тілімен айтқанда: «Оқыту мен тәрбиелеуде, бүкіл мектеп ісіндегі жаңалықтар мұғалімді айналып өтпейді».

Яғни, білім саласындағы өзгерістерді оқытушы қарсыласумен, сынаумен емес, өз тәжірибесін, кәсіби біліктілігін үйлесімді пайдалана отырып, жаңа әлемді құру, жаңа қоғам құрушыны тәрбиелеу міндеті деп қабылдауға тиіс. Болашақ ұрпақ, немерелеріміз бен балаларымыз, олардың әл-ауқаты мектеп шындығының қалай ұйымдастырылуына, мектеп пен қоғам арасындағы қатынастар жүйесі қандай болатынына, жалпы білім беруді қаншалықты парасатты және заманауи ете алатындығымызға байланысты.

Заманауи білім беруде оқытушы енді білім таратушы емес, білімді өздігінен меңгеруде жастарға бағыт бағдар беруші. Ал білім алушылар тек білімді қалай алуды біледі және оны қолдана алады. Жаңа форматты сабақтар дайын білімді ұсынуға емес, оны өз бетінше зерттеп қабылдауға негізделген. Жаңаша құрылған сабақта әрбір білім алушы өзін көрсетуге, өзін-өзі реттеуге мүмкіндік алады. Заманауи сабақтың мақсаты - оқушыларды білімді өздігінен алуға үйрету, ал оқыту мен оқудағы жаңа тәсілдер осыған көмектеседі. Мұғалім білім беру ортасын студент ақпаратты салғырт қабылдамай, сабаққа белсенді қатысатындай етіп құруы керек.

Осы орайда, сабақ берудегі жеке тәжірибемде қолданатын маңызды сәттермен бөліскім келеді.

Дәстүрлі сабақ жай амандасып, түгендеуден басталса, қазіргі сабақтарды студенттер көңіл-күйін көрсететін смайликтермен бастайды. Кейін сабақ соңында қоштасуға тағы да өз көңіл күйлеріне сәйкес смайликтер салады. Осылайша сабақ барысында аудиторияның психоогиялық жағымды өзгерістерін анықтауға мүмкіндік туады. Кейде бір сөйлеммен бір-біріне, жалпы топқа жақсы тілек жолдап амандасып жатады. Бұл бір жағынан сабаққа қатысушыларды түгендеуге мүмкіндік берсе, екінші жағынан топтық жұмысқа, сабақтағы ынтымастық қатынасқа негіз болады. Қашықтықтан оқытуда үй тапсырмасы электрондық колледж арқылы жүзеге асырылып бағалануда. Бір ыңғайлысы, ол жерде әр студенттің үй жұмыстың орындалуы мен бағалануына пікір қалдыру мүмкіндігі қарастырылған. Дегенмен, сабақ барысында үй жұмысының орындалуы жөнінде аздап тоқталып өтіп, қажет кезде жеке студентті немесе ұжымды мадақтауды қолдану да оң нәтиже береді. Себебі табыс – психология тұрғысынан алғанда, қиын тапсырманы жеңуге байланысты қуаныш, қанағат сезімдері. Осыған байланысты сәттілік сезімі қанағаттану сезіміне ұқсас. Педагогика тұрғысынан сәттілік дегеніміз - белгілі бір жағдайды модельдеу, бұл кезде жеке студент үшін де, бүкіл ұжым үшін де айтарлықтай нәтижелерге қол жеткізуге болады.

Мазмұнды сабақта сол күнгі өтілетін тақырыпты жай хабарлай салмай, оны студенттер өздері анықтау үшін түрлі әдістермен жұмбақтап айтып, кейде таңқаларлық шағын ертегі, ғажайып тарихи фактілер арқылы беру білімге серпін беретінін білеміз.

Мысалы: сабақтың тақырыбы «Карбон қышқылдары».

Бүгін біз үлкен міндеттерді шешуіміз керек, өйткені одан әрі талқыланатын заттар соншалықты қызықты, алуан түрлі және өмірде бізге қажет, сондықтан олар туралы шексіз айтуға болады. Бұл заттар ерекше, олардың кейбіреулері тіпті "жеуге жарамды", "тамақтық заттар"- дей келе: лимон, алма, мандарын, аспирин, янтарь, сабын және ас үйлік сірке қышқылы бейнелеген слайдты ашамыз. Сұрақ: «Осы заттардың барлығын не біріктіреді?» жауапта олардың қышқыл дәмі бар екендігін айтады. Бүгінгі тақырыбымыз карбон қышқылдары екендігі ашылады. Сіз "қышқыл" сөзін айтқан кезде қандай сезім пайда болады? ("қышқыл", "күйдіргіш", "сұйық", "қауіпті", "жеуге болмайтын"...). Ендеше сабақтың барысында біз барлық қышқылдар қауіпті ме деген сұраққа жауап аламыз. Карбон қышқылдары бізге таныс минералды қышқылдардан бірқатар ерекшеліктерімен өзгешеленеді, ендеше біздің сабағымыздың мақсатын бірге анықтайық деп, білім алушылар сабақтың мақсатын анықтатамыз. Сабақтың мақсаты қойылған соң тұз және сірке қышқылдарын салыстыра отырып, олардың диссоциациялануын, индикаторға әсерін, металдармен әрекеттесуін т.б. химиялық және физикалық қасиеттерін салыстыра отырып, карбон қышқылдарына тән барлық химиялық реакцияларды студенттер өзара бірлесе отырып жазып шығуға мүмкіндік туғызамыз. Осылайша жаңа сабақты меңгеруге бағыт беремін де, студенттер өздігінен қорытып шығарады. Тек қосымша ретінде сабын - жоғары карбон қышқылдарының тұзі екендігін

айтып өтемін, немесе оны үй тапсырмасына өздігінен орындайтын жұмыс етіп тапсыруға болады.

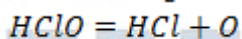
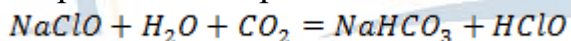
Заманауи сабақтың негізгі компоненттерінің бірі- теориялық білімді өмірде қолдану дағдыларын қалыптастыру. Практикалық, өмірлік тапсырмаларды орындау арқылы студентті қиын да нақты әлемде білімді қолдануға үйрете аламыз. Сол себепті сабақта құзыреттілікке бағытталған тапсырмаларды қолдану маңызды [4]. Бұл тәсілдер білім алушылардың логикалық ойлауын, өзіндік қызметін және функционалдық сауаттылығын дамытуға ықпал етеді.

Мысалы, «Галогендер» тақырыбын өткенде орындалатын тапсырманы қарастырайық.

Ынталандыру тапсырмасы. Сіз кірді қыздырусыз сұйық хлор бар ағартқышпен тазалауды ұйғардыңыз. Ыдыс-аяқтан Сізде мырышталған қаңылтырдан жасалған жаңа шелек, эмалі зақымдалған бақ, пластикалық табақ бар.

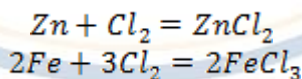
Тапсырма тұжырымдамасы. Сіздер бөлінген шағын топтарыңызбен 5 минут ішінде төмендегі мәтінді оқып шығыңыз. Ыдыс-аяқты дұрыс таңдау үшін ағарту процесі туралы не білуіңіз керек екенін жазып алыңыз. Кірді өңдеу үшін таңдалған ыдыс-аяқтың атын жазыңыз.

Ақпарат көзі. Хлор бар ағартқыш реагент ретінде гипохлориттердің сулы ерітінділері - HClO гипохлор қышқылының тұздары жиі қолданылады. Ағарту ластаушы заттардың гипохлор қышқылымен тотығуына байланысты жүреді, ол гипохлорит ерітінділерінен көмір қышқылы көмегімен ығыстырылып шығарылады және оңай ыдырайды:

Осылайша, ағартқыш ерітіндіде алдымен мырыш оксиді пленкасын ерітіп, содан кейін онымен әрекеттесетін гипохлор және тұз қышқылдары болады. Эмальданған ыдыс темір қорытпаларынан жасалады. Эмальданған жабын зақымдалған кезде қышқылдар темірмен әрекеттеседі.

HClO ыдырағанда бөлінетін атомдық оттегі мырыш пен темірді де тотықтырады. Сонымен қатар, хлор қосылыстарына негізделген барлық ағартқыштарда белгілі бір мөлшерде бос хлор болуы мүмкін, ол металды тотықтырады:

Пластмассалар кіретін жоғары молекулалық қосылыстар немесе полимерлер химиялық инерттілікпен сипатталады және ағартқышпен химиялық әрекеттеспейді.

Тексеру құралы:

- ағарту процестер қалай жүреді және қандай заттар пайда болады?
- олар ыдыс-аяқ жасалған материалдарға қалай әсер етеді?
- таңдалған ыдыстың атауы?

Қандай заттар түзіледі және құрамында ағарту процесінде (3 ұпай)

Олар материалдарға қалай әсер етеді оның ішінде ыдыс-аяқ жасалған (3 ұпай)

Таңдалған ыдыстың атауы (2 ұпай)

5 минутта үлгеріп орындау (2ұпай)

Осылайша, құзыреттілікке бағытталған тапсырмаларға міндетті түрде мыналар кіреді:

- ынталандыру (тапсырманың мазмұнына еніп, оны орындауға итермелейді);

- тапсырманы тұжырымдау (тапсырманы орындау үшін студенттің іс-әрекетін дәл көрсетеді),

- дереккөзі немесе оның көрсеткіші (студенттің тапсырманы ойдағыдай орындауы үшін қажетті ақпараттардан тұрады);

- тексеру құралы (бағалау әдістері мен өлшемдерін анықтайды).

Осы сияқты есептерді орындау білім алушы ақпаратпен жұмыс жасай отырып, зияткерлік операциялар: танысу – түсіну – қолдану – талдау – синтез-бағалауды дәйекті түрде игеруге мүмкіндік береді. Сондай-ақ жаңа үлгідегі сабақтарда білім алушылар сын тұрғысынан ойлауға, топтық, жеке жұмыстарды немесе жұппен жұмыс жасай отырып, өзін және өз жұмысын сыни тұрғыдан бағалай білуге үйренеді.

Тағы бір ескере кететін проблемалардың бірі қашықтықтан оқыту барысында практикалық жұмыстардың орындалуы. Химия ғылымы- тәжірибеге негізделген ғылым. Химиялық пәндерді оқытуда ақпарат көздерінің, түрлендіре берілген теориялық білім мен ерекше ұйымдастырылған өзіндік жұмыстардың маңызы сөзсіз бірақ практикалық дағдылар мен біліктілік қалыптастыруға қашықтықтан оқыту жеткіліксіз. Ол үшін көпшілік практикалық жұмыстарды қашықтықтан ұйымдастыру барысында дайын цифрлық білім беру ресурстары мен меншікті білім беру ресурстарын пайдаланудың маңызы зор болмақ. Қазіргі кезде интернет ресурстардан берілген практикалық жұмыс тәжірибелерін көрсетудің мүмкіндігі зор. Сонымен бірге іс жүзінде өз оқытушысының түсірген зертханалық жұмыстарын қарау қашықтан болса да нәтижеге жетелеуі сөзсіз. Сол себепті сабақта өзім орындаған тәжірибелер бейнесабақтарын ютуб каналына жүктеп, тапсырмаға сілтемесін жолдаймын.

Осылайша, жаңартылған бағдарлама қашықтықтан оқыту кезеңінде еліміздің кәсіптік техникалық оқыту жүйесіне еніп, өз деңгейінде тәжірибелік сынақтан өту үстінде. Менің ойымша, дұрыс ұйымдастырылған қашықтықтан оқыту білім алушылардың көп уақыты үнемдеуге және білім алудың дұрыс тәсілдерін қалыптастыруға көмектеседі. Болашақта қашықтықтан білім беру жастар үшін қоршаған әлемді тануда және қажетті білім көлемін алуда жаңа көкжиектерді ашуға тамаша мүмкіндік болады деген сенімдемін.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Гаврилова Л. К. Организация удаленного обучения с применением

современных технологий / Л. К. Гаврилова // Учет в сфере образования. - 2014. - № 11. - С. 62-66.

2. Полат Е.С, Моисеева М.В., Петров А.Е. Педагогические технологии дистанционного обучения /Под ред. Е.С.Полат. — М.: Академия, 2006. – 416

3. Андреев А. А. Интернет в системе непрерывного образования //Дистанционное и виртуальное обучение. 2005. № 12. С. 5 – 7.

4. Беляк Е. Л. Опыт организации личностно-ориентированного обучения химии// Химия: методика преподавания. 2002. №5. С. 73 – 77.

ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚСТАНДЫҚ БІЛІМ БЕРУ: ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІН ДАМУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Баижигитова М.М

қазақ тілі мен әдебиеті пәнінің оқытушысы, «Болашақ» жоғары колледжі,
Шымкент қаласы

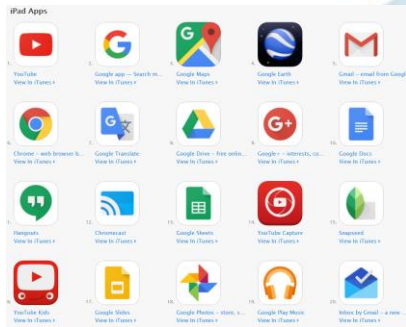
Жыл басында келген індет елімізді, барлық әлемді тентіретіп қойғаны рас. Бұл індет барлық елдердің білім саласына болсын, экономикасына болсын кері әсерін тигізді. Білім саласында індетке байланысты барлық білім беру ошақтары қашықтықтан білім алуға көшті. Қазіргі таңда Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрінің 2019 жылдың шілде айының 5 –ші жұлдызында бекітілген «Қашықтықтан білім беру технологиялары арқылы оқу процесін ұйымдастыру қағидалары» бойынша білім ошақтары жұмыс жасауда.

Жалпы, қашықтықтан білім беру дегенді қалай түсінеміз? Бұл терминді әркім өздігінше әртүрлі түсінеді. Қашықтықтан білім беру менің ойымша, бұл - білім беру саласында білім алушы мен оқытушы арасында АКТ – ны пайдалану арқылы оқу процесін жүргізу және ұйымдастыра алудың заманауи тәсілі. Сондай – ақ, қашықтықтан білім беру – сырттай оқу арқылы білім алушының өзін – өзі оқытуы, жұмыс нәтижесін жақсартуы деп ойлаймын.

Қазіргі таңда мен өзім Шымкент қаласындағы «Болашақ» жоғары колледжінде қазақ тілі мен әдебиеті пәнінен сабақ беріп келемін. Оқу процесін қашықтықтан білім беру арқылы жүзеге асырудамыз. Басында, барлығымызға ҚББ – ді ұйымдастыру, оны жүргізу оңайға соқпағаны рас. Ең алдымен, қашықтықтан білім беруге өзімізді – өзіміз дайындадық. Яғни, «Talar» коммерциялық емес акционерлік қоғамы оқу – тренингтік қоғамының ұйымдастырумен өткізілген «Педагогтердің ІТ - құзыреттіліктерін дамыту және жетілдіру» тақырыбында қашықтықтан біліктілікті арттыру курсынан өттім. Бұл курстың мен үшін үлкен пайдасы болды. Яғни қашықтықтан білім беру процесінде қандай платформалармен жұмыс жасаған тиімді, оларды қалай жүзеге асырамыз деген секілді маңызды сұрақтарға жауап ала алдым.

Осы сәтте барлық білім ошақтары қашықтықтан оқытуға дағдыланып келеді, яғни түрлі платформаларды пайдаланып білім алушылардың сабаққа

деген қызығушылығын арттыруға болатын білді. Қазіргі таңда техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары SmartNation арқылы оқу процесін жүргізіп жатыр. Бұл арқылы сабақтарды салу, білім алушылардың жауаптарын тексеру, оларды бағалау, тағы сондай сияқты әрекеттерді жүргізу өте ыңғайлы екені баршамызға мәлім. Бірақ та, қашықтықтан оқытуда білім сапасын арттыруға болатын түрлі платформалар да бар екенін айта кеткім келеді, яғни қашықтықтан оқыту кезінде Google формалары мен сервистерін қолданудың тиімді екенін және олардың көмегімен білім алушылардың білім сапасын арттыруға, бақылауға болатынын да тілге тиек еткім келеді. Google сервистерінің түрлері арқылы қашықтықтан қалай білім беруге және білім сапасын арттыруға болатын бірнеше жолдарын көрсеткім келеді.

Google сервистерінің ішінде google.com арқылы түрлі тест тапсырмаларын (бір нұсқалы, сәйкестендіру тесті, ашық тест), эссе жазу тапсырмаларын жасауға және оған бағалау шәкілін қоюға, оның сілтесемін білім алушыларға жіберуге, оларды аталмыш тапсырмаларға қойылған бағалау шәкілі арқылы бағалауға өте тиімді. Бұл сервис гуманитарлық білім беруге

арналған пәндерге өте тиімді. Яғни, мен өзім сабақ беретін қазақ тілі немесе қазақ әдебиеті пәндері бойынша бөлімдер аяқталған сәтте, бөлім бойынша қорытынды тесттер жасауға, өтілген тақырыптардың аясында картинкалар қойып эссе жаздыруға, әдебиет сабағынан өтілген жазушылар немесе ақындардың шығармалары бойынша сәйкестендіру тапсырмаларын жасауға өте қолайлы сервис.

Қазіргі таңда онлайн ресурстарын қолдана отырып оқыту мен оқу процесін әлдеқайда оңтайлы етуге болады деп айта аламын. Мына заманда әлеуметтік желі кеңістігінде мұғалімдерге көмек бола алатын көптеген ресурстар баршылық. Олардың бірі сабақ жсопарлауға арналған болса, ендігі бірі мониторинг, талдамалар жасауға арналған сервистер.

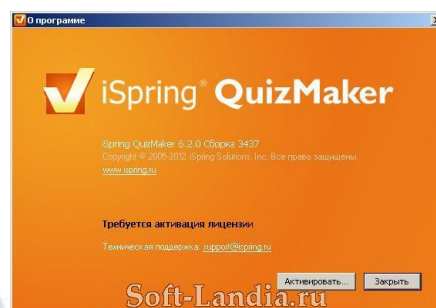
Қашықтықтан білім беруде көптеген оқытушыларда қажетті ақпараттарды қайдан алуға болады? Бұл ақпараттар дұрыс па немесе сенімді болып табылады ма? Бұндай ақпараттарға сенуге болады ма? – деген секілді сұрақтардың туатыны хақ. Осындай сұрақтарға жауап ретінде, мұғалімнің жұмысын жеңілтеде алатын, сондай – ақ білім алушылардың назарын білімге шоғырландыра алатын төмендегідей сервистерге тоқталғым келеді:

<https://quizizz.com> сервисі. Бұл сервиспен жұмыс жасау ешқандай да қиындық тудырмайды. Ең бірінші Google арқылы сервитің атауын жазып, оған міндетті түрде тіркелу қажет болады. Тіркеліп болған соң сервиске кіріп, түрлі тесттер, ойындар, викториналар мен үй тапсырмаларын құрастыруға болады. Бұл сервистің басқалардан айырмашылығы: викторина басталған кезде білім

алушылар сұрақтарға өз қарқынымен жауап бере алады және басқа қатысушылардың жылдамдығына тәуелді болмайды. Сондай – ақ, бұл сервистің көмегімен жарыстар ұйымдастырып, әрбір білім алушының нәтижесін бақылауға да болады.

Келесі платформа *iSpring QuizMaker* деп аталады. Бұл да қашықтықтан білім беруде өте ыңғайлы платформа деп айта аламын. Бұл платформаның көмегімен тест сұрақтарын құрастыруға (бір жауабы дұрыс тест, бірнеше дұрыс жауабы бар тесттер), сәйкестендіру тапсырмалары, фотосуреттерді бір - біріне жайғастыр деген секілді тапсырмаларды жасауға мүмкіндік кеңшілік және әрбір тапсырманың деңгейіне орай бағалау шәкілін де қоюға ыңғайлы. Сондай – ақ сабақ тақырыбына сәйкес келетін фотосуреттер қойып, білім алушыларға эссе жаздыруға өте ыңғайлы платформа. Осы секілді тапсырмалардың үлгілерін дайындап, сілтемесін алып, білім алушыларға жіберуге болады. Яғни сілтемені барлық оқу ордалары қолданып жатқан SmartNation – ға салуға болады. Білім алушылар өздерінің смартфон байланыс телефондары арқылы немесе компьютердің көмегімен SmartNation- ға кіріп, берілген тапсырмаларды орындап мұғалімге жауап ретінде жібере алады.

Сондай – ақ, қашықтықтан оқытуда мұғалім – оқушы- ата – аналарға да қолжетімді *WhatsApp* әлеуметтік желісі. Бұл желі барлық адамға таныс.

Бұның көмегімен де сабақтарды тиімді жүргізуге болады. Яғни, мен өзім де осы әлеуметтік желі арқылы сабақ беретін топтарға оқытатын пәнім бойынша чат ашып, сол чатта да сабақтарымды жүргізіп отырамын. Яғни, жаңа сабақ барысын, талдау жұмыстарының үлгісін бейнежазбаға түсіріп алып, соны жалпы чатқа жіберемін және білім алушыларға да жаңа материалдарды түсінулеріне ыңғайлы орта ұйымдастырамын. Сондай – ақ, бұл желінің көмегімен ортақ чатта кез – келген сұрақтарды талқылауға, өз ойларымызды аудиожазба арқылы жеткізе алуға мүмкіндік зор және өте қолжетімді желі болып табылады.

Білім беру ошақтарында яғни мектептерде қашықтықтан білім беруде BilimLand өте ыңғайлы сервис болып табылады. Бұл – мектеп оқушыларына арналған білім беру порталы болып есептеледі. Порталда қазақ тілі, орыс тілі және ағылшын тілдерінде мектеп бағдарламасы бойынша жасалған интерактивті сабақтар жетерлік. Сондай – ақ, мұғалімдерге арналған мыңнан аса көрнекі құралдар да бар.

Жоғарыда аталған сервистер мен порталдар әлемде болып жатқан пандемия кезінде оқу үрдісін тоқтатпай жүргізуге арналған, яғни қашықтықтан оқытуға арналған технологиялар болып табылады. Бір жағынан ойлап қарсақ, қашықтықтан оқытудың да пайдалы жақтары бар деп айтуға негіз бар. Олай дейтін себебім, ұстаздар мен білім алушылар түрлі технологияларды игеріп, білім жолында дамып келе жатыр. Екінші бір артықшылығы, офлайн оқуда сабақ 40 минутқа тәуелді болса, қашықтықтан оқуда қалаған уақытымызда оқушылармен байланысқа түсіп, оқу бағдарламаларын игеріп жатырмыз. Үшінші артықшылығы, қашықтықтан білім беруде көптеген күштің ата – аналарға да түсіп жатқаны рас, дегенмен офлайн оқуда баланың сабағына көңіл бөле алмайтын ата – аналар, онлайн оқуда балаларының сабағына айтырлықтай көңіл бөліп, өз көмектерін тигізуде.

Өз сөзімді былай аяқтағым келеді: бұл төнген індет уақытша ғана. «Уақыт емші» демекші, алдағы уақыттарда барлығында жеңіп, білім алушылармен жүзбе – жүз кездесіп, оқу бағдарламаларын бірге орындап, талай белестерді бағындырамыз дегім келеді.

ПРОБЛЕМЫ ИНТЕГРАЦИИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В СИСТЕМУ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

Басымова А.Ж.

преподаватель химии, Высший технический колледж, город Щучинск

Стремительно меняется время, меняется общество, меняется образ и темп нашей жизни, и конечно, мы не можем не реагировать на эти изменения. Как показывает практика, преподаватель во все времена был и есть – человек, который по долгу, внутренним убеждениям обязан постоянно совершенствоваться лично и профессионально.

Образовательный процесс – это целый комплекс действий воспитательного и обучающего характера в учебной, научно-исследовательской, организационной и воспитательной областях, направленный на удовлетворение потребностей индивида, в результате осуществления которого происходит совершенствование имеющихся и приобретенных навыков [1].

В связи с обстоятельствами в стране, в мире, в образовательный процесс стали внедрять дистанционное обучение, то есть огромные нововведения в сфере дистанционной педагогики.

Дистанционная форма обучения предполагает работу с помощью информационных и коммуникационных технологий, которые заключаются в их интерактивности, то есть возможности взаимного диалога преподавателя и студента на всем протяжении изучения предмета. Информационно-коммуникационные технологий с каждым годом обновляются, совершенствуются, с целью повышения качества обучения, интегрируются в

сферу образования.

Для организации продуктивного взаимодействия преподавателя и студентов во время дистанционного обучения, необходимо использовать современные компьютеры, соответствующие требованиям; медиа-, аудио-плееры; мобильные устройства, хороший интернет, электронные учебники, платформы и сервисы дистанционного обучения.

Дистанционное обучение предполагает, прежде всего, использование лично-ориентированного подхода. Студент получает больше возможностей самостоятельно работать, вырабатывается индивидуальная ответственность каждого, социальные навыки, высокая способность видения ситуации с разных перспектив, воспитание навыков самоконтроля, самосознания. При дистанционном обучении, есть постоянная возможность, находится в виртуальном диалоге. Преподаватель может осуществить не только контроль, но и мотивировать студента, у обучаемого создается ощущение постоянного присутствия преподавателя.

Каждый преподаватель мечтает о том, чтобы провести такой урок, от которого получил бы удовольствие, заряд энергии на весь день. Урок, на котором студент чувствовал бы себя комфортно, имел бы возможность высказать своё мнение по изучаемой новой теме, проявил бы собственные возможности, интересы, самостоятельность, ощутил бы доброжелательную атмосферу сотрудничества и пережил бы успех.

В новых подходах в преподавании и обучении проходит белой нитью идея о том, что студенты не берут готовые знания, а сами их добывают, взаимодействуя с сокурсниками в процессе обучения, полученными из различных источников: от преподавателя, сокурсников, из дополнительной литературы, Интернета. Таким образом, полученная информация прочно будет усвоена студентом и успешно будет использована уже в будущем в различных жизненных ситуациях. Научить ребёнка учиться – вот основная задача современного учителя [2].

Но, осуществить эту задачу при дистанционном обучении не так просто, так как нет визуального контакта, «живого» диалогового обучения.

Во время учебного дистанционного процесса мною были использованы следующие виды коммуникации преподавателя и студента: смарт нейшн, дискорд, ватсап, zoom. Но для работы с некоторыми из этих программ, необходим хороший интернет, который есть не во всех отдаленных селах, то есть не все студенты могут позволить себе работать с этими программами. Что отрицательно влияет на качество образования.

Так же к отрицательным моментам дистанционного обучения можно отнести следующее:

Отсутствие возможности достоверно определить, выполнил задание студент самостоятельно или использовал помощь другого человека (например, более подготовленного студента).

Неизвестно, сколько раз студент предпринял попытку выполнить задание, используя интернет услуги.

Так же немаловажной проблемой является отсутствие возможности контролировать на расстоянии деятельность студентов при организации самостоятельной работы или контрольной работы.

В традиционной форме обучения, для меня было важным внедрить диалогическое обучение. Ведь благодаря диалогическому обучению, студенты учились сотрудничеству, совместной работе в парах и в группах. А самое главное они учились слушать и слышать не только себя, но и своих сокурсников, пытаюсь грамотно донести свои мысли.

В дистанционном обучении очень сложно внедрять работу в группах и в парах, так как некоторые студенты могут воспользоваться трудами более «сильных» обучающихся или не у всех студентов есть возможность выхода через программу

ZOOM.

Отсутствие возможности прямого визуального общения со студентами, так как не у всех детей есть возможность выхода, через программу ZOOM. Для демонстрации лабораторно- практических работ при дистанционном обучении использую виртуальные опыты, конечно компьютерный эксперимент делает опыты более разнообразными, красочными, интересными и увлекательными, однако он не может полностью заменить реальный эксперимент, то есть отсутствуют практические навыки работы с оборудованием, с реактивами ,нет предметной наглядности. Как сказал Конфуций «Скажи мне- и я забуду, покажи мне- и я запомню, дай мне сделать- и я пойму».

Необходима подготовка педагогов, которые должны владеть новейшими педагогическими информационно- технологическими технологиями, подготовленных для работы в уникальной информационной среде.

Анализируя систему дистанционного обучения можно отметить, что есть проблемы, но они вполне поправимы. Практика показала, над чем необходимо еще работать, как совершенствовать в процессе преподавания 3 аспекта: эмоциональный, социальный и когнитивный.

Список использованной литературы

1. Громова Т.В. «Формирование готовности преподавателя вуза к деятельности в системе дистанционного обучения – М.:ТЕЗАРУС,2006- стр. 32

2. Руководство для тренера Программы дополнительного профессионального образования для студентов выпускных курсов высших учебных заведений, осуществляющих подготовку педагогических кадров, разработанная на основе уровневых программ повышения квалификации педагогических работников РК

3. Терещенко Н.Н., Исследование рынка образовательных услуг высшей школы : монография– КГУ; Красноярск, 2005. – 267с.

ОҚЫРМАНДАРҒА ҚАШЫҚТЫҚТАН ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ

Г.А Токтарова

«Кітапхана ісі» мамандығының арнайы пән оқытушысы, Құрманғазы атындағы саз колледжі, Орал қ.

Қазіргі ақпараттық қоғамның дамуы пайдаланушының орасан зор ақпараттық мәліметтерге кедергісіз қол жеткізуін қамтамасыз етумен анықталады. Интернеттің қарқынды дамуы оқырмандарға кітапханалық қызмет көрсету жүйесіне маңызды өзгерістерді енгізу.

-Оқырмандарға жоғарғы деңгейде қызмет ету жұмысы жақсы жолға қою

-Электрондық поштамен жұмыс, оқырмандарға виртуалды қызмет көрсету

Оқырманға қашықтан қызмет көрсетуде негізгі міндеті ол :«Виртуалдық анықтама», Құжаттарды электрондық түрде жеткізу, Тізім-жіберілімдері, «Виртуалды анықтама» қызметін енгізу. Осындай ақпаратты беру арқылы мындай нәжежеге қол жеткізе аламыз: Тізім жіберілімдер - электрондық поштамен пайдаланушылардың тапсырыстары туралы мәліметтерді жүйелі түрде жіберу, виртуалды көрмелерді үнемі ұсынып ,жаңа ақпараттармен толықтыру.

Қазіргі таңда кез-келген мекеменің инновацияға деген көзқарасы өте маңызды болып табылады. Инновация – жаңа практикалық әдісті тарату және қолдануды құрудың комплекстік үрдісі немесе ғылыми-техникалық шешімнің, адамдардың, ұсыныстардың, жаңа идеялардың тәжірибеге енуі, іске асырылуы және де соңында қолданылуы. Инновация туралы осындай көптеген түсініктемелер беруге болады. Инновация ұғымын бірнеше мағынамен түсіндіруге болады, бірақ та ең бастысы “инновация” мен “жаңалық” терминдерін айыра біліп, ол ұғымдардың мағынасын білу керек. Жаңалық қандай да қызмет саласында оның тиімділігін жоғарылату бойынша фундаменталды, қолданбалы, тәжірибелік жұмыстардың рәсімделген нәтижесі болып табылады. “Жаңалық енгізу”- бұл жаңа техника мен технологияны меңгеру, басқару мен ұйымдастырудың жақсарған әдістері.

Иновация – бұл жаңалық енгізудің жалпы процесі, адамдардың қажеттілігін қанағаттандыру үшін қолданылатын және таратылатын жаңалық, қоғамның даму әсеріне байланысты ауысып отырады.

Кітапхана саласында соңғы он жылдықта кітапханалық қызмет көрсетуде компьютерлерді, сандық жүйелер мен ғаламторды қолдануымен байланысты маңызды өзгерістер пайда болды. Ешқашан да кітапхана қорлары қазіргі күнде сияқты ашық болған емес. Жаңа технологиялар сұранымды жіберу, ақпаратты алу мен жеткізу процесстерін жеңілдетеді. Қазіргі ұрпақ компьютерлермен бірге бой жетіп барады және виртуальдық ақиқатта өздерін еркін сезеді.

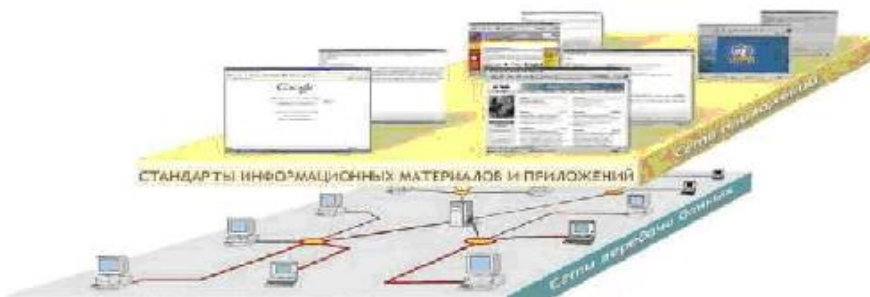
Бүгінгі күні – кітапханамыз пайдаланушыларға ақпараттық қызмет

көрсетудің негізгі орталығы. Жаһандану дәуірінде жаңа технология қарқынды даму үстінде. Пайдаланушыларға қашықтықтан электронды қызмет көрсету сол жаһандану үрдісінің бір ғана көрінісі деп есептейміз. Ертең осы қызметтің жаңа, дамыған түрлері пайда болары сөзсіз. Сондықтан да заман талабына сай кітапхана қызметкерлері де жаңа белестерден көрінуге тиіс.

Егер оқырманның кітапханаға келетіндей жағдайы болмаса немесе біздің кітапхана қорынан іздеген ақпаратын таба алмаса «Құжаттарды электрондық түрде жеткізу қызметін» пайдалана алады.

Бүгінгі күнде оқырмандардың уақытын үнемді пайдалану мақсатында қызмет көрсетудің жаңа инновациялық түрін ұсынып отырмыз. Яғни "Оқырмандарға қашықтықтан қызмет көрсету" жобасы.

Кітапхана қашықтық қызметтің мына түрлерін пайдаланушыларға ұсынады:

Электрондық пошта (ағылшынша E-mail) компьютер арқылы қатынасудың ең әмбебап құралдарының бірі және Интернеттің ең маңызды ресурстарының бірі болып табылады. Интернеттің кез келген қолданушысы желіде жеке поштасын құра алады. Осы пошта арқылы кітапханамызда бар өздеріне қажетті сұраныстарын еш кедергісіз ала алады.

«Виртуалдық анықтама», Құжаттарды электрондық түрде жеткізу, Тізім-жіберілімдер. «Виртуалды анықтама» қызметінің негізгі технологиялық кезеңі:

- тапсырыс қабылдау (электрондық пошта, телефон, тапсырыс орталығына(яғни кітапханаға) келу арқылы),
- тапсырысты өңдеу,
- тапсырыс берушіге жеткізу.

Бұл қызметтің мақсаты – тапсырыс тақырыбы бойынша ақпаратты мына түрлері бойынша беру:

- жаңадан келіп түскен құжаттар тізімі,
- цифрлы басылымдар түсімі,
- көпшілік шаралар андатпасы.

Осы қызметтер арқылы оқырмандарға қажетті құжаттың электрондық көшірмесін жеткізе аламыз. Егер оқырман сұранысы тақырыптық болса, алдымен оларға әдебиеттер тізімі ұсынылады. Алынған көшірме

оқырмандарға электрондық пошта, факс арқылы жеткізіледі. Құжаттарды электрондық түрде жеткізу қызметінде де қаржылық, заңнамалық факторлар, техникалық қиыншылықтар кездесіп қалуы мүмкін. Құжаттарды электрондық түрде жеткізуді дамытатын факторлар:

- кітап қорының жеткіліксіздігі,
- кітапханааралық абонемент қызметінің қымбаттауы,
- интернет желісінің қарқынды дамуы,
- библиографиялық мәтіндер базасының дамуы,
- қолайлыжәнежылдамдығы

Сонымен қатар кітапханалардың «Тізім жіберілімдер қызметі» жақсы қолданысқа ие бола алады. Тізім жіберілімдер - электрондық поштамен пайдаланушылардың тапсырыстары туралы мәліметтерді жүйелі түрде жіберу. Сондай ақ оқырмандардың назарына қашықтан қызмет көрсетудің негізгі ережесін ұсынып отырмын.

"Оқырмандарға қашықтықтан қызмет көрсетудің негізгі"ережесі

1. Жалпы ереже:

1.1. Барлық қолданушыларға түсінікті және тегін; қабылданған сұрақтарға және ақпарат болмаған жағдайда да міндетті түрде жауап беру; сұрақтарға жедел жауап беру; пайдаланушылар туралы мәлімет құпия ақпарат.

2. Қолданушылардың санаты.

2.1. Осы қызметке сұраныс білдірген барлық пайдаланушыларға қызмет көрсетіледі.

3. Қабылданатын сұраныстардың түрлері.

3.1. Ж.Молдағалиев атындағы ОҒӘК қорында сақталатын, нақты басылымдардарға сұраныс.

3.2.Тақырыптық сұраныстар, библиографиялық ізденісті қиынға соқтырмайтын және кітапханада бар дәстүрлі және электрондық библиографиялық ресурстары негізінде орындалады.

3.3. Фактографиялық сұраныстар.

4. Қабылданатын сұраныстардың тақырыптары.

4.1. Қоғамдық және гуманитарлық ғылымдар бойынша сұраныстар қабылданады.

5.Ұсынылатын қызметтер.

5.1. Пайдаланушының сұранысына жауап библиографиялық тізім беріледі.

Әдебиеттер тізімі

1. Домаренко, Е. В. Культурно-досуговая деятельность библиотеки [Текст] :научно-практ. пособие. Вып. № 44 / Е. В. Домаренко. – М.: Либерейя-Бибинформ, 2006. – 80 с.

2. Ловкова, Т.Б. Библиотека как центр досуга [Текст] : учебно-метод. пособие.Вып. № 102 / Т.Б. Ловкова. – М.: Либерейя-Бибинформ, 2009. – 104 с.

3. Массовая работа с читателями в ЦБС [Текст] : метод. рекомендации /

Гос. б-ка СССР им. В. И. Ленина; Сост. С. Г. Матлина. – М., 1988. – 72 с.

4. Олзоева, Г.К. Массовая работа библиотек [Текст] : учебно-метод. пособие. Вып. № 43 / Г.К. Олзоева. - М.: Либерейя-Бибинформ, 2006. - 117 с.

5. Боева, Л. «Приглашаем читать, фантазировать, играть» [Текст] : опыт применения разнообразных форм массовой работы / Л. Боева // Библиополе. – 2008. – № 1. – С. 21-23.

6. Лосева, М. Эстетика не излишество, а принцип воздействия: [Текст] : опыт массовой работы / М. Лосева // Библиотека. – 2009. – № 7. – С. 39-42.

7. Олзоева, Г. Борьба за читателя: несколько тактических приемов [Текст] / Г. Олзоева // Библиотека. – 2006. - № 1. – С. 49-51.

8. Олзоева, Г. Телепередачи нам на пользу! [Текст] / Г. Олзоева // Библиотека. – 2006. - № 4. – С. 28-31.

9. Полетаева, Н. Лидирует "Ромео и Джульетта": и что же? [Текст] : массовая работа в библиотеке / Н. Полетаева // Библиотека. - 2007. - № 7. - С. 35-37.

10. Смелова, О. Bravo, массовая работа! [Текст] : формы массовой работы ЦГБ г. Ижевск, Республики Удмуртия / О. Смелова // Библиотека. – 2003. - № 2. – С. 16-17.

11. Телятникова, Е. Если мечтаешь найти чудеса [Текст] : театрализованные

ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДЫҢ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК МҮМКІНДІКТЕРІ

Ахметжанова Ғ.Р. – тарих магистрі, әдіскер

Сражов Б.Б. – тарих пәнінің оқытушысы

Ақтөбе көлік, коммуникация және жаңа технология колледжі, Ақтөбе қ.

Қашықтықтан оқыту дегеніміз - оқулықтар, оқу бағдарламалары, компьютерлік, телекоммуникациялық және басқа құралдар арқылы қашықтықтан оқыту. Қашықтан оқыту және білім беру ұғымдарының басқа түсіндірмелері бар, оларды түсіну тәсілдерінің алуан түрлілігін көрсетеді. Қашықтықтан оқыту-бұл телекоммуникация құралдары арқылы оқыту. Бір-бірінен алыс орналасқан оқытушылар мен студенттер білім беру процесін жүзеге асырады, білім беру өнімдерін құрумен қатар жүреді [1, 15].

Қашықтықтан оқыту-бұл жаңа ақпараттық технологиялар мен мультимедиа жүйелері негізінде күндізгі, күндізгі-сырттай, кешкі оқыту элементтерін біріктіретін интегралдық нысан. Қашықтықтан білім беру - адамның білім алуға және ақпарат алуға құқықтарын іске асыруға арналған үздіксіз білім беру нысандарының бірі

Қашықтықтан білім берудің ерекшелігі-қазіргі заманғы ақпараттық технологиялар ұсынатын дамыған ақпараттық ресурстарды қолдана отырып, студенттердің өздері қажетті білім ала алады. Қашықтықтан оқытудың басты ерекшелігі-оқу бағдарламаларында қарастырылған білімді, дағдыларды игеру дәстүрлі оқыту формаларында (дәрістер, сабақтар, семинарлар және т.б.)

емес, әр түрлі ақпарат құралдарының, соның ішінде компьютерлердің көмегімен студенттің өзіндік жұмысы арқылы жүзеге асырылады. Демек, оқу процесінің орталығында оқыту емес, оқыту, яғни студенттің білім, білік және дағдыларды игерудегі тәуелсіз танымдық қызметі. Бұл ретте білім алушы компьютермен жұмыс істеудің танымдық дағдыларын ғана емес, сонымен қатар әртүрлі Интернет-ресурстарда кездесетін оқу және ғылыми ақпаратпен жұмыс істеу тәсілдерін де меңгеруі тиіс. Қашықтан оқыту, өзіндік мәні бойынша, тек мұғалімдермен ғана емес, сонымен қатар басқа серіктестермен де қарым-қатынас жасау, сонымен қатар әр түрлі танымдық және шығармашылық қызмет процесінде ынтымақтастық мүмкіндігін жоққа шығармайды. Дәстүрлі оқыту құралдарымен қатар (оқулықтар, көрнекі құралдар және т. б.) қашықтықтан оқыту процесін қамтамасыз ету үшін мынадай құралдар пайдаланылады: мультимедийлік сүйемелденуі бар мамандандырылған оқулықтар, электрондық оқу-әдістемелік кешендер, электрондық оқулықтар, тренингтік компьютерлік бағдарламалар, компьютерлік зертханалық практикумдар, бақылау-тестілеу бағдарламалары, Оқу бейнефильмдер, аудиожазбалар және телекоммуникациялық байланыс арналары арқылы беруге арналған өзге де материалдар кіреді. [2,32].

Қашықтықтан оқыту процесінде компьютерлік Телекоммуникациялар білім беру процесіне қатысушылардың қарым-қатынасын, өзара іс-қимылын ұйымдастыруға мүмкіндік береді, оның ішінде: стандартты және проблемалық тапсырмаларды орындау кезіндегі студенттердің бірлескен қызметі; шағын топтардағы пікірталас, теледидар семинарларына қатысу; өзара консультациялар, оқытушылардың консультациялары; қашықтықтан оқыту оқытушысы тарапынан студенттердің білімі мен іскерлігін бақылау; басқа оқу орындарының жобалау қызметі бойынша серіктестерімен бірлескен қызмет.

Қазіргі уақытта қашықтықтан оқыту өзінің маңыздылығы мен қажеттілігін дәлелдеді. Білім беру қоғамдастығы Қашықтықтан оқытудың өмір бойы оқуды жүзеге асырумен байланысты жақсы перспективалары бар екенін түсінді. Алайда, сұрақ әлі де өзекті: бұл оқыту формасы ма, әлде технология ма?

Қазіргі уақытта Қашықтықтан оқытудың зерттеушілері мен практиктері оның келесі негізгі анықтамаларын берді.

- Оқытушы мен білім алушы арасындағы диалогтық алмасу үшін қолданылатын дәстүрлі және жаңа ақпараттық технологиялар мен олардың техникалық құралдарының кең спектрін пайдалануға негізделген синтетикалық, интегралды гуманистік оқыту нысаны, оқыту процесі жалпы жағдайда олардың кеңістікте және уақытта орналасуына, сондай-ақ нақты білім беру мекемесіне сыни емес" [1, 29].

- Оқытушы мен білім алушылардың өзара іс-қимылы қашықтықта жүзеге асырылатын және оқу процесіне тән барлық компоненттерді көрсететін оқыту нысаны.

- Оқытушы мен білім алушылар физикалық тұрғыдан әртүрлі жерлерде

болатын қашықтықта оқыту технологиясы. Бұрын қашықтықтан оқыту сырттай оқуды білдіреді. Қазір бұл кейс, ТВ-және желілік оқыту технологияларын қолданатын оқыту құралы" [3,5].

- Телекоммуникация құралдарының көмегімен оқыту, онда оқыту субъектілері (оқушылар, педагогтар, тьюторлар және т. б.) кеңістіктік немесе уақытша алшақтыққа ие бола отырып, олардың сыртқы білім беру өнімдерін және білім беру субъектілерінің тиісті ішкі өзгерістерін (өсулерін) құруға бағытталған жалпы оқу процесін жүзеге асырады

- Оқу материалдары оқушыларға баспа және мультимедиалық (дискета, СБ-КОМ, ВУБ) тасығыштарда ұсынылады. Ол, әдетте, сабақтың күндізгі формаларымен бірге қолданылады: шолу дәрістері, семинарлар, тренингтер, кеңестер және бақылау жұмыстары. Оқытушымен қарым-қатынастың бір бөлігі (мысалы, консультациялар), сондай-ақ электронды кітапханалардан және университеттердің мәліметтер базасынан ақпарат алу Интернет арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

Желілік технология-оқу орындарының интернет-серверлерінде орналастырылатын компьютерлік оқыту бағдарламалары мен электрондық оқулықтарды пайдалану. Интернет арқылы сіз оқытушымен байланысып, аралық және қорытынды сынақтардан өте аласыз. Бірқатар жоғары оқу орындары нақты уақыт режимінде дәрістер мен семинарлар өткізеді. Емтихандар студенттің тұрғылықты жеріне жақын оқу орындарының оқу орталығында өткізіледі. Желілік оқытуды автономды түрде де, ақпараттық және білім беру ортасын орналастыру негізінде де ұйымдастыруға болады.

Телевизиялық-спутниктік технология желілік технологияға ұқсас, тек оқытушылар мен студенттердің байланысы (дәрістер мен семинарлар) спутниктік байланыс арналары арқылы жүзеге асырылады.

Осы үш технологиядан басқа, қазіргі уақытта күндізгі және қашықтықтан оқыту кезеңдерін (сессияларын) біріктіретін гибриді модель жиі қолданылады. Яғни, білім беру және ақпараттық технологиялар сапасын бағалаудың аймақтық орталығы және оқытушыларының біліктілігін арттыру курстарын талдау негізінде гибриді (аралас) модель деп кейс-технологиямен және күндізгі сабақтармен үйлестіре отырып, желілік технологияның "қоспасын" түсінуге болады (әдетте бұл курсқа кіріспе және қашықтықтан жұмыс істеу негіздері, тьютормен Желілік қарым-қатынас принциптері, сондай-ақ бітіру жұмысын қорғау). [4,9].

Қашықтықтан оқытуды оқыту формасы ретінде қарастырыңыз. Оқытудың жаңа формасы ретінде бұрын толығымен автономды жүйе бола алмайды. Қашықтықтан оқыту күндізгі оқу сияқты мақсаттарға (егер ол тиісті білім беру бағдарламалары бойынша құрылса), сондай мазмұнға сәйкес құрылады. Бірақ материалды ұсыну формасы, оқытушы мен оқушылардың өзара әрекеттесу формасы басқаша болады. Интернеттің ақпараттық ортасының мүмкіндіктеріне, оның қызметтеріне (чаттар, форумдар, пошта, бейнеконференциялар) байланысты. Қашықтықтан оқытудың тән белгілері модульділік, оқытушы рөлінің өзгеруі (негізінен курстарды әзірлеушілердің,

тьюторлардың және т. б. функцияларын бөлумен байланысты), оқу процесі субъектілерінің қашықтықпен бөлінуі, оқытудың виртуалды кооперативі, оқытушы тарапынан бақылаудан өзін-өзі бақылаудың басым болуы, заманауи мамандандырылған технологиялар мен оқыту құралдарын пайдалану және т. б.

Оның негізгі салаларына мыналарды жатқызуға болады:

* белгілі бір мамандықтар бойынша педагог кадрлардың біліктілігін арттыру;

* оқушыларды жекелеген оқу пәндері бойынша экстернмен емтихан тапсыруға дайындау;

* оқушыларды бейіндік оқытуды ұйымдастыру;

* қызығушылықтар бойынша қосымша білім беру;

* кадрларды кәсіби қайта даярлау;

* кәсіби дайындық.

Қашықтықтан оқыту кезінде оқу процесінің негізгі буыны студенттің өзіндік танымдық қызметі болып табылады. Ол оқытудың қолданыстағы тұжырымдамасы (дидактикалық тәсіл) шеңберінде алдын ала жобалануы, ұйымдастырылуы және бағытталуы тиіс. Өзіндік жұмыс топтық қызмет түрлерімен (мәселелерді топтық шешу, пікірталас, "ми шабуылы", іскерлік ойын) үйлеседі. Қашықтықтан оқыту жағдайында виртуалды сынып (аудитория) құрылады, онда студенттер компьютерде жұмыс орындарында отырып, қарым-қатынас, өзара іс-қимыл, ынтымақтастық жолымен оқиды. Студенттерді оқу пәні бойынша қашықтықтан оқыту мыналарды қамтиды: қазіргі заманғы ақпараттық ресурстарды пайдалана отырып дәріс курсы (дәрістің электрондық нұсқасы); интернет-ресурстармен дербес іздестіру, зерттеу қызметі; жұмыс істеу немесе әртүрлі тапсырмаларды орындау кезіндегі студенттердің топтық қызметі; оқу бағдарламасында көзделген зертханалық, практикалық жұмыстарды орындау; шығармашылық сипаттағы тапсырмаларды бірлесіп орындау; оқытушыға консультация беру; аралық тестілеу [5,58].

Жалпы кәсіптік пәндер бойынша қашықтықтан оқытуды пайдалану мынадай шарттарды орындау кезінде тиімді:

- толық көлемде дайындалған оқу-әдістемелік базаны;

- қашықтықтан және байланыста оқытудың нақты және сауатты үйлесімін;

- студенттің оқу материалын меңгеру сапасын жедел бақылауды;

- Білім беру процесінің барлық қатысушыларының оқыту технологияларын жеке таңдауды.

Оқу-әдістемелік база білім беру процесінің оқу және әдістемелік материалдарының көптеген жиынтығы ретінде қалыптасады.

Қашықтықтан білім беру процесінің ерекшелігі: "білім алушы-оқытушы" жүйесінде қарым – қатынастың дамыған диалогтық үдерістерімен дәріс формасымен білім алушылардың білімін шығару және ұсыну технологияларын дербес оқыту нысанына өзгерту. Бұл оқушының өзіндік

жұмыс көлемінің нақты өсуіне және мұғалімнің оқыту технологиясын сақтай отырып, оқушының ұсынылған материалды зерттеу дәрежесін тиісті қатаң бақылауға әкеледі. [3,12].

Бірақ қашықтықтан оқыту көптеген проблемаларды тудырады. Атап айтқанда, оқу процесінің ақпараттық толып кету қаупі туындайды, білім беру жүйесін шамадан тыс технологияландыру жеке тұлғаның үйлесімді дамуына зиян тигізеді, Интернетке тәуелділіктің пайда болу қаупі бар. Ақпараттық қауіпсіздік мәселесі студенттің компьютермен бірнеше сағаттық өзара әрекеттесуі адамның көру қабілеті мен миына теріс әсер ететіндігімен байланысты; алгоритмдік ойлау дамиды ("егер.., содан кейін сол жерге барыңыз") шығармашылыққа зиян келтіру үшін. Осылайша, барлық ақпараттық ресурстардың сапасы мен моральдық әлеуеті туралы мәселе туындайды. Қарым-қатынас мәдениеті мен ақпараттық мәдениетті дамыту қажет. Адамды компьютер емес, адам тәрбиелейді.

Әдебиеттер тізімі

1. Қашықтықтан оқытудың педагогикалық технологиялары / ред. Е. С. Полат. М., 2006.
2. Шәріпов Ф. В. Қашықтықтан оқытудың дидактикалық негіздері. Уфа, 2005.
3. Полат Е. С., Бухаркина М. Ю., Моисеева М. В. Теория и практика дистанционного обучения: Учеб. пособие для студентов высших педагогических учебных заведений / Под ред. Е. С. Полат. М.: Издательский центр «Академия», 2004.
4. Ибрагимов И. М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения: Учеб. пособие для студентов высших учебных заведений / Под ред. А. Н. Ковшова. М.: Издательский центр «Академия», 2005.
5. Білім беру ұйымдарына электрондық оқыту жүйесін енгізу жағдайында педагогтардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру әдістемесі/ Ахметова Г.К., Караев Ж.А., Жухамбетжанова С.Т.//Алматы: АҚ «ҰБАО «Өрлеу», 2013

КАЗАХСТАНСКОЕ ОБУЧЕНИЕ: КЛЮЧЕВЫЕ ПРОБЛЕМЫ ДИСТАНЦИОННОЙ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ

Ли В.В.

мастер п/о КГКП «Алматинский многопрофильный колледж», г.Алматы

За последнее десятилетие образование в Казахстане сделало сильный прорыв в обучении: усилили программу, добавили многие инновации как например онлайн дневники или электронные библиотеки, улучшили систему ЕНТ и КТ. Такие нововведения несомненно благоприятно сказываются на самом образовании и на контроле родителей и учителей за учащимися. Многим студентам стала на много доступнее необходимая информация для

обучения, благодаря тому что почти во всех ВУЗах, колледжах и школах есть доступный свободный интернет. А последний год показал как необходимы все таки инновации в обучении нового поколения.

С началом карантина во всем мире дистанционное обучение стало просто спасением для учащихся, так как не нужно прерывать уроки а можно не нарушая самоизоляцию и не подвергая свое здоровье риску спокойно сидеть дома и продолжать «грызть гранит науки». И Казахстан не стал исключением. Все учебные заведения в нашей стране перешли на онлайн уроки. Казалось бы все отлично, школьники и студенты сидят дома учат заданные уроки, учителя и профессора потом проверяют отправленные на почту или через мессенджеры задания, объясняя кратко тему по видео связи. Но так ли все радужно? К сожалению в нашей стране оказались не подготовлены к таким новшествам и первые месяцы для находящихся на самоизоляции преподавателей, учащихся и их родителей стал настоящим кошмаром. Первое время из за непривычной формы обучения было трудно адаптироваться не только ученикам но и родителям, ведь если в обычное время нужно было только помочь ребенку с домашним заданием, не всегда понятной для взрослых, учебной программой, то теперь нужно было полностью проходить и школьные и домашние уроки. У преподавателей задача еще труднее, нужно не только правильно донести до каждого ученика информацию, убедиться что он ее усвоил и проверить выполненные задания, в первую очередь стало настоящей проблемой просто собрать учащихся одного класса или курса на онлайн урок. Многие не только ученики но и их родители относятся очень безответственно, можно сказать халатно к обучению. И так как при дистанционном обучении нет жесткого контроля за посещением занятий, ученики просто перестали их посещать. Ну а те же кто все таки присутствовал на видео уроках относится к заданиям что дает преподаватель без особого энтузиазма, без зазрения совести скачивая с интернета «домашку» и даже не углубляясь в ее изучение, а родители способствуют такому решению. Конечно их можно понять, у многих взрослых не хватает умения, терпения или образования правильно помочь ребенку с уроками и на много проще кажется найти уже имеющуюся информацию и сдать что бы просто от них отвязались. Но такой метод не скажется положительно на знаниях и умениях будущего специалиста. Безответственное отношение к восприятию подаваемой информации у учащихся, спокойное отношение родителей к тому что их дети не стремятся учиться и познавать будущую профессию самостоятельно дома -это одна из самых больших проблем в дистанционном обучении нашей страны.

По мимо того что написано выше есть еще две не маловажных проблемы с дистанционным обучением в Казахстане. Первое – это доступность интернета и современных гаджетов так необходимых для проведения онлайн уроков. А вторая- это не качественная связь и плохо проработанные приложения для дистанционного обучения. Одна из самых больших проблем в нашей стране в плане дистанционного обучения это то,

что не в каждой семье есть компьютер, планшет или даже смартфон для проведения уроков на дистанционной основе. Многие просто не могут себе такого позволить и приходится как-то выкручиваться что бы не отстать от программы, ходя к соседям или родственникам, которым больше повезло в плане наличия новых технологий либо же просто пропуская занятия. Но даже если семья может себе позволить снабдить каждого ребенка компьютером или планшетом то не всегда гарантирован качественное интернет соединение. Во многих отдаленных уголках страны качество интернета настолько низкое что трудно загрузить просто страницу с текстом не говоря уже про видео или тем более видео связь. Но не только в дальних селах и аулах страдали от плохого интернет соединения, даже в городах связь часто перегружалась и просто «не тянуло» такого количества пользователей что значительно затрудняло обучение в формате онлайн.

Но не только интернет провайдеры подвели наше образование. Наша страна просто оказалась не готова к такому резкому переходу на дистанционную систему обучения и достаточно долго многие специалисты искали подходящие платформы где можно было бы качественно проводить онлайн занятия с возможностью соединения большого количества пользователей, показа учебного материала и качественного звука одновременно. Достаточно долго все учебные заведения страдали от того, что не качественные программы «вылетали» прямо во время занятия, висла видео связь, не было звука или же приложение полностью закрывалось из за перегруза сервера. Достаточно много времени потеряли в поисках действительно качественных платформ для уроков в формате онлайн. Но тем не менее даже сейчас , на более менее отработанной механике дистанционного обучения каждый день выявляются какие то минусы или появляются новые дополнения для улучшения качества уроков.

И что же мы видим? На данный момент существует три самые глобальные проблемы в Казахстане с дистанционным обучением. И если последние две можно решить посредством постоянного улучшения и модернизации то первую и самую масштабную будет исправить достаточно трудно, меняя мышление, привычки и устоявшийся образ обучения на новую современную систему.

КОЛЛЕДЖДЕРДЕ МАТЕМАТИКА САБАҒЫН ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ

Айтахунова Г.Б.

ШЖҚ КМК Жоғары медициналық колледжі. Алматы қ.

«Қазақстан 2030» стратегиялық бағдарламасы басымдылығының бірі ұлттық білім моделін қалыптастыру тенденциясымен және Қазақстан білім беру жүйесін бүкіл әлемдік білім кеңістігіне кіріктіруімен сипатталатын білім беру саласы болып табылады. Қазір бүкіл әлемде индустриялық қоғамнан

интерактивті қатынас жасауға оны жүзеге асыратын техникалық мүмкіндіктерді дамытып отыра алатын информациялық қоғамға, яғни, негізгі рөлді информацияны алу, өңдеу, сақтау, тасымалдау, тарату және пайдалану істерді атқаратын жаңа қоғамға көшу процесі жүріп жатыр.

Математика әрқашан іргелі ғылым болып саналды және қазіргі уақытта математиктердің қоғамдағы рөлі өсіп келеді.

Қазіргі заманғы адамды тәрбиелеу үшін математикалық дайындықсыз мүмкін емес. Колледжде математика сабақтас пәндерді оқып-үйрену үшін сілтеме ретінде қызмет етеді. Математиканы тікелей қолдануға байланысты көптеген мамандықтар бар: экономика, қаржы, химия, информатика, инженерия, биология, психология және басқалары. Осылайша, қазіргі әлемде математикалық дайындықтың рөлі артып келеді.

Қашықтықтан оқыту теориясы әлеуметтік өмірдің барлық саласына өзгерістер енгізуде. Бұл – ғылымдағы және мәдениеттегі процесс, педагогикалық қызметтің ортасындағы жаңа қажеттіліктер, білім жүйесін жаңашалау қажеттігіне әкелді. Ал бұл дегеніміз – саланың әрі қарай дамуының, мүмкін жолдарының бірі инновациялау, яғни құрудың атқару процестері, қабылдауы, бағалау, педагогикалық жаңа тәртіптерді меңгеру және қолдану. Бұл білімнің оқытудың және тәрбиенің әдісі мен түрлерінің, білім орындарының жұмыстарын ұйымдастыруының және атқаруының және т.б. барысына қатысы бар. Қашықтықтан оқыту дегеніміз — мұғалім мен оқушы арасында қандай да қашықтықта интернет ресурстарының сүйемелдеуімен өтілетін оқытудың формасы, яғни интернет желілерінің көмегімен белгілі бір арақашықтықта оқыту. Қашықтықтан оқыту кезінде сапалы білім алу үшін интернет жүйесімен жұмыс жасау арқылы қол жеткізуге болады.

Қашықтықтан оқыту - бұл білім беруге негізделген оқыту түрі. Мұндай жағдайда білім беру оқытушылар мен студенттердің бір-бірінен қашықтағы өзара телекоммуникациялық технологиялар мен интернет-ресурстарды пайдалану арқылы жүзеге асады. Қашықтықтан оқытуда заманауи технология білім беруді жақсырақ және қол жетімді етуге мүмкіндік береді.

Қашықтықтан оқыту кезінде математиканың практикалық маңызы зор. Студенттердің сабақтарда жіберілген материалды өз бетінше оқып үйреніп тест жұмысы немесе тапсырмалар орындау арқылы өз білімдерін тексере алады.

Егер студент математиканы жақсы көретін болса, онда ол өзінің ой-өрісін кеңейте алады, сабақтарға қосымша материалдарды қолдана отырып, әр түрлі шығармашылық тапсырмаларды орындайды. Сонымен қатар, мұндай тапсырмалар математикалық білім алу барысындағы олқылықтарды кез-келген өзіне қолайлы уақытта түзетуге мүмкіндік алады.

Қашықтықтан оқытудың маңыздылығы дәл қазіргі уақытта педагогикалық ақпараттың тиімді берілуі болып табылады.

Оларға мыналар кіреді:

1. студенттердің өз іс-әрекетін ұйымдастыру, оның мақсаттарын анықтау

мүмкіндігі, міндеттер, мақсатқа жету құралдарын таңдап, оларды практикада қолдану, жалпы мақсаттарға қол жеткізуде топта өзара әрекеттесу, қол жеткізілгенді нәтижелер бағалау

2. әр түрлі ақпарат көздерімен жұмыс жасай алу қабілеттілігі

3. кәсібитүрде таңдау дайындығы. Өз мамандығы бойынша еңбек нарығындағы жағдай және кәсіби жүйеде өз қызығушылықтары мен мүмкіндіктерін ескере отырып білім беру.

Қашықтықтан білім беру іске асыру кезінде оқу жоспарында көзделген оқыту мазмұны алға қойылған мақсаттарға жетуде маңызды рөл атқарады. Қашықтықтан оқыту жүйесінің формаларына мыналар кіреді: дәрістер, семинарлар, зертханалық сабақтар, бақылау жұмыстары, курстық жұмыстар, тестілер, емтихандар, өзіндік жұмыс және т.б.

Қазіргі таңда елімізге түскен қиындыққа қарамастан білім саласы өз ісін тоқтатпай қашықтықтан оқытуда барлық техника мен жаңа технологияларды қолдана отырып, білім алушыларға үздіксіз білім беруде. Күнделікті өткізіліп жатқан вебинарлар мен семинарлар, әр түрлі қиындықтармен оқылықтарды түзету барысында жасалынып жатқан іс-шаралардың барлығыда қашықтықтан әр түрлі платформалардың көмегімен іске асуда. Атап айтсақ Zoom, microsoft teams сияқты тікелей эфирге шығу арқылы іске асуда.

Колледж студенттері классрум бағдарламасы (classroom) және де электронды почтамен, whatsapp желісі арқылы және де Bilim.kz порталымен жұмыс жасайды. Оқытушылар өздерінің техникалық сауаттылығын арттырып түрлі әдіс-тәсілдерді сабақта қолданады. Олардың бәрін атап айтып тізіп шығу мүмкін емес, соның бірі математика пәнін қашықтықтан оқытудағы әдіс -тәсілдерге жеке тоқтала кетейін. Математика пәнін қашықтықтан оқытудағы әдіс тәсілдер: Қолданылатын құрал жабдықтар: смарт телефондар, компьютер, ноутбук, планшет. Электронды оқулықтар, интернет желісі әрине қалам дәптерлер.

Электронды почта- Бұл жүйе барлық студенттерге қол жетімділігімен жақсы таныс. Орындаған тапсырмалардың фотосын жүктеу немесе документ түрінде жіберуге өте ыңғайлы.

WhatsApp – арнайы құрылған топтарда студенттердің сабаққа қатысуын белгілеуге, сұрақ жауап алмасып, дискуссия жасап, бір шешімге келуге, топпен пікір талас жасауға ыңғайлы жүйе.

Telegram –чат өте ыңғайлы телефон жадысын толтырмайды, фото видео сапаларының сақталуы жақсы, көптеген артықшылықтары бар қосымша.

Zoom- қосымшасын телефон, ноутбук, компьютерге жүктеп алу арқылы қолданады. Бұл видео конференция жүргізуге ыңғайлы платформа.

Google classroom- жазбаша тапсырма алмасуға өте ыңғайлы платформа. Бірнеше мұғалім бірігіп жасауға болатын, бірнеше функциялары біріктірілген ұтымды платформа.

Өз тәжірибемде қашықтықтан оқытуды ұйымдастырудың 3 түрлі формасын қолданамын: онлайн (синхрондық) және оффлайн (асинхрондық), және кең таралған үшінші түрі вебинар.

Онлайн режимдегі оқытуда – Zoom, Microsoft Teams интернет жүйесінің көмегімен ағымдағы уақытта белгілі бір қашықтықта мұғалім экранын көру арқылы оқытуды ұйымдастыру.

Оффлайн режимдегі оқыту – bilim.kz порталының көмегімен мұғалім мен оқушы арасындағы ақпарат алмасуды қамтасыз етуге мүмкіндік беретін оқыту.

Вебинар – интернет желілерінің көмегімен семинарлар мен тренингер өткізу болып табылады.

Әр оқытушы өзінің білім алушыларына қандай платформада жұмыс жасау ыңғайлы екенін таңдап алған дұрыс. Сол кезде ғана ол өзінің жұмысын жоспарлы түрде іске асыра алады.

Математика сабағын дәстүрлі емес әрі қашықтықтан оқыту оңай жұмыс емес екенін барлығымыз жақсы білеміз. Дегенмен стандартты орындау, оқушыға сапалы білім беруге міндеттіміз.

Математика сабағын түсіндіру үшін әр мұғалім әр түрлі әдіс-тәсілдер қолдануда. Дегенмен оқушылар өз ұстаздарының бет бейнесін көріп дауысын есту оларға басқаша әсер қалдыратыны сөзсіз. Сондықтан сабақ барысында жаңа тақырыптың тақырыбын ашу үшін Қараевтің модульдік технологиясын қолданып трек сызба бойынша модуль жасап тақырыпты ашуға әрекет ету. Ол үшін тақырыпты ашатын бірнеше сұрақтар қою, сол сұрақтарға жауаптар табу арқылы жаңа сабақтарды талдауға болады.

Idroo бағдарламасы: Бұл бағдарламада көптеген функциялар бар. Математикалық клеткалы парақ ашылады сол жерге кәдімгідей дәптерге жазғандай жазып, сызып тікелей жаңа сабақты үйретуге болады. Барлық онлайн түрде көрініп тұрады. Бұл бағдарламамен алдын ала үйрететін сабақты жазып ссылақ жасап қоюға болады. Тапсырмаларды орындату үшін қолданылатын әдіс – тәсілдерін жүзеге асыру бағдарламалары:

Kahoot бағдарламасы – бұл сабақты бекітуге, білімді тиянақтауға қолдануға болады. Бұл жерде бірнеше тест тапсырмасы беріледі оқушыларға жеке код арқылы кіреді кім қанша тест жасады яғни сабақты қаншалықты түсінген түсінбегенін көретін анализ бөліміне қарап біле алатындығымен ерекшеленеді.

Quizizz.com бағдарламасы – бұл бағдарламамен тест тапсырмаларды орындатуға болады. Бұл сабақты қорытындылауға қолдануға болады. Яғни бірнеше дұрыс жауабы бар тестмен жұмыс жасауға болады.

Simpoll бағдарламасы – Бұл бағдарлама бойынша жиынтық бағалау, немесе тоқсандық жиындық бағалау жұмыстарын жүзеге асыруға болады.

Әр оқушыға кері байланыс жасауға болады. Әр түрлі критерийлерге қарай бағалауға болады. Оқушыларға кері байланыс жасау үшін қолдануға қажетті смайликтерді жасау. Смартфон телефондағы дайын смайликтерден басқа өзінің бет бейнесімен әр түрлі смайликті өз қалауыңша жасауға мүмкіндік беретін бағдарлама.

Математика сабағын қашықтықтан оқытуда тиімді әрі қол жетімді бағдарламаларды қолданып, оқушылармен дер кезінде кері байланыс жасап

отыру дұрыс деп санаймын. Қашықтықтан оқыту мен оқу үшінгі платформалар мен бағдарламалар оқытушылармен оқушылардың техникалық, ақпараттық құзыреттілігін арттырды. Сонымен қатар АКТ сауаттылығы артып әр түрлі ресурстармен жұмыс жасауға үйрендеі. Жоғары оқу орнының студенттері теориялық материалдарды өз бетінше зерделеуді үйренді.

Қорыта келгенде, қашықтықтан оқыту технологиясы білім берудің ортасында тұратын оқыту жүйесін құру мүмкіндігін береді. Бұл жүйеді оқытушы оқушының жұмыстарын, жеке қызығушыларын ескереді. Қашықтықтан оқыту технологиясын қолдануда оқытушының рөлі арта түседі және өзгереді. Қашықтықтан оқыту кезінде интервентивтіліктің жүйелілігі және тиімділігі қамтамасыз етіледі. Қашықтықтан оқытуда күндізгі бөлімде оқытылатын материалдар қолданылады. Осымен байланысты қашықтықтан оқыту технологиясын қолданып жүргізілетін білім беру сапасын бақылауда үнемі кері байланыс жасалынып отыру тиіс.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы заңы».- Астана, 2007ж.
2. Вильчинская К.С. «Элементы дистанционного обучения при изучении математики» - Екатеринбург. 2003 г. 2-36.
3. <https://ust.kz/>-сайты

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ НА ФЛЕЙТЕ В ПЕРИОД ПАНДЕМИИ

Баяндин В.О. Мусакулова А.О.
г.Уральск муз.колледж имени Курмангазы.

Угроза распространения коронавируса во всем мире приобрела такой серьезный оборот, что дистанционная форма обучения стала той «соломинкой», за которую зацепилась традиционная система образования. Благодаря инновационным технологиям образовательный процесс продолжает функционировать в период пандемии. На учителя возлагается ответственная миссия, так как это тяжелое испытание и для них, и для учащихся, и для родителей. Появилась необходимость максимально мобилизовать все свои сильные профессиональные и человеческие качества в учебный процесс, чтобы учащиеся не регрессировали. В моем случае, это подготовка специалистов игре на флейте, для дальнейшего их обучения в консерватории. Как адаптировать практический индивидуальный урок, когда учитель и ученик находились в одной аудитории, в онлайн-занятия.

Рассмотрим основные проблемы, возникающие при дистанционном обучении. В первую очередь это налаживание видеосвязи. Skype, Zoom, Whats app самые известные и распространенные приложения, которыми удобно пользоваться на онлайн-уроках. Но вот качество передачи изображения, а главное, звука очень искаженное. Особенно это касается

сельской местности, где скорость интернета слабая. Традиционно урок начинается с разыгрывания. Это исполнение гамм в две октавы с разными штрихами и арпеджио. Важным моментом является работа над атакой, четким началом первого звука. Если в классе есть возможность просто подойти к ученику и проследить за действием губ и языка, то на дистанции это довольно затруднительно. В репертуар учащихся обязательно включаю произведения кантиленного характера. Это развивает певучий звук, большое и широкое дыхание, фразировочные мелодические линии. Конечно, здесь необходим контроль педагога за работой дыхательного аппарата ученика. Дыхание у исполнителя на духовых инструментах играет такую же роль, как смычок у исполнителя на струнных смычковых инструментах. Процесс исполнительского дыхания всегда связан с активной работой диафрагмы. В первую очередь, воздухом заполняются нижние отделы лёгких, затем-верхние. Плечи при таком вдохе не поднимаются. Воздух при выдохе должен расходоваться медленно и экономно. Следить за правильным распределением дыхания необходимо и на расстоянии. Сложность ученикам доставляют звуки низкого и верхнего регистров. В онлайн режиме нельзя проходить мимо этих проблем и ученикам необходимо продолжать исполнять длинные звуки на одном дыхании. Большое значение для развития технического мастерства играют упражнения и этюды. Исполнять их рекомендуется после гамм, чтобы подготовиться к исполнению основной программы. И вот мы сталкиваемся с очередной проблемой – это совместное исполнение с концертмейстером. Практически все инструментальные, вокальные, хоровые произведения исполняются с фортепианным сопровождением. Фортепиано может заменить оркестровую партитуру, например в концертах, написанных для флейты с оркестром. Рассмотрим концерт ре мажор чешского композитора, флейтиста В.Блодека, написанного в 1862 году. Произведение начинается вступлением, написанного в стиле романтизма, которое настраивает на определенный характер и подводит учащегося к небольшой виртуозной каденции. Но, к сожалению, звук идет с некоторым запозданием и ученик не вступает в сильную долю. И дальше, исполнение идет не синхронно, солист и аккомпаниатор не слышат друг друга, как если бы это было в классе. Даже элементарно подстроить инструменты на общий строй «ля» вызывает определенные неудобства. В данном случае приходит на помощь камертон, с помощью него учащийся подстраивать флейту. Если при исполнении концертов, фортепиано играет роль аккомпанирующего инструмента, то при игре сонат И.С. Баха трудности возрастают. Дело в том, что фортепианная партия здесь- не сопровождение, а полноценный солирующий инструмент. Ведь жанр соната – это крупная форма и относится к камерному ансамблю. Флейтовая и фортепианные партии то переплетаются, то по очереди звучат, дополняя прекрасные мелодические линии. Такая полифоническая ткань требует исполнения совершенно одинаковых штрихов, единого звукового баланса, общей кульминации. И работая над этими тонкими и важнейшими нюансами, пытаешься добиться единой

слитности звучания, бездонной глубины Баховской эстетики. А когда педагог, учащийся и концертмейстер находятся в разных географических точках, невозможно добиться нужных результатов. Никакие IT не заменят живой звук, живое общение, которые присутствуют при индивидуальных практических занятиях на музыкальных инструментах. Но, попав в ситуацию форс-мажора, необходимо адаптировать занятия к новым вызовам. Во-первых: технику учеников вполне можно поддерживать и развивать на онлайн-уроках с помощью гамм, упражнений, инструктивных этюдов. Один этюд я даю на тот вид техники, который хорошо освоен, к примеру на легато или стаккато. А другой - для знакомства и развития новой техники двойного языка. С первым этюдом ученик чувствует себя уверенно и может увеличивать темп до виртуозного. А с новым этюдом будет понимать, сколько сложных исполнительских задач стоят перед профессиональным музыкантом. Также в программу целесообразно включить произведения для соло флейты. Такие как: И.С. Бах «Партита ля минор», Г.Ф. Телеман «12 фантазий», А. Оннегер «Танец козы», К. Дебюсси «Сиринкс» итд. Это не только расширит репертуар учащегося, но и даст ему полное ощущение солиста, когда нет ни малейшей возможности «спрятаться» за фортепианной партией. В период пандемии, музыкальные конкурсы тоже перешли в режим онлайн. Традиционный ежегодный республиканский конкурс исполнителей на духовых и ударных инструментах, среди музыкальных колледжей, не был отменен и прошел в новом формате, когда конкурсная программа должна была исполняться без концертмейстера. При подготовке выпускника к этому конкурсу, пришлось столкнуться с новыми проблемами. Речь идет о видео-записи конкурсной программы. Во-первых: очень непривычно исполнять произведение, написанное для флейты и фортепиано, без фортепианной партии. Как быть с паузами, как подводить к кульминациям, передать стиль, динамику итд. Во-вторых: необходимо записать без единой ошибки, не зацепив случайную нотку в концертной блестящей фантазии Демерссманна, где сотни звуков. Для учащегося психологически это было очень непросто. Но процесс подготовки к онлайн-конкурсу дисциплинировал, а также развил его исполнительскую ответственность и самостоятельность. Большую помощь в занятиях по специальности играет метроном. Изобрел его венский механик И. Н. Мельцель. Его именем этот прибор и называют. Метроном представляет собой механическое или электронное устройство. Сформированное с помощью акустических импульсов через равные промежутки времени. Он диктует постоянную скорость темпа. Без фортепианного сопровождения ученикам сложно держать произведение в одном темпе, поэтому рекомендую им играть на флейте под метроном. Это очень полезно для концертов и пьес классического стиля. Программу же в романтическом и современном стилях, целесообразно исполнять частями, до смены темпа. Что касается аккомпанемента, то на сегодняшний день выход - это заранее записанная фортепианная партия. Исполнение в записи должно быть качественным и

очень профессиональным, чтобы поддерживало и вдохновляло учеников к систематическим занятиям. Вариантов записей должно быть несколько. Если произведение виртуозного характера, то первоначальная запись фортепианной партии должны быть в темпе модерато. А далее- приближаться к темпу, указанному композитором. Кроме того, концерты В.А. Моцарта, С. Мерканданте и др. начинаются развернутыми фортепианными вступлениями и изобилуют проигрышами. В данных условиях записывать их не следует, лучше сделать купюры. Некоторые пьесы для флейты можно рекомендовать исполнять под готовые минусовки. Например: скерцо И.С.Баха, мелодия К.Глюка, одинокий пастух Д.Ласта , сицилиана И.С.Баха. Чтобы мотивировать учащихся к профессиональному росту, рекомендую им слушать записи выдающихся флейтистов исполнителей: Ж. Рампаля ,Д. Гелуя, В. Зверева.

Совершенно очевидно, что дистанционная форма обучения больше подходит к лекционным занятиям, хотя лектор тоже хотел бы чувствовать обратную связь. Но подготовка профессионального музыканта- исполнителя невозможно без личного контакта с педагогом и концертмейстером в индивидуальном формате. В период пандемии очень важно поддерживать психологический настрой учащихся. Но и ученик должен анализировать свое собственное состояние, мысли, переживания по завершению урока. Рефлексия способствует развитию у учащихся критического мышления, осознанного отношения к своей деятельности. позволяет приучить к самоконтролю, самооценке. Вот одна из форм рефлексии, которую я использую в конце урока. Это короткая беседа в конце урока: Чем мы сегодня занимались? Что мы для этого делали? Что у нас получилось хорошо? Что нам пока не удастся? Такая форма общения сближает педагога и учащегося к достижению основной цели – это формирование профессионального музыканта исполнителя.

Литература

1. Платонов Н. Методика обучения игре на флейте // Методика обучения игре на духовых инструментах М.: Музыка, 1966
2. Платонов Н. Вопросы методики обучения игре на духовых инструментах. - М.: Музгиз, 1958.
3. Должиков Ю. Артикуляция при игре на флейте // Вопросы музыкальной педагогики. Вып. 10. М.: Музыка, 1991
4. Теплов Б. Психология музыкальных способностей. - М.-Л. / АПН РСФСР, 1947.

ПРОБЛЕМЫ ДИСТАНЦИОННОЙ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ

Блохина Е. Н.

преподаватель ЧУ Актюбинский технико - технологический колледж,
г.Актобе

Любую задачу можно решить,
надо лишь правильно взяться
и применить верные средства.

Артур Кларк

Выдающийся британский писатель, ученый, футуролог и изобретатель Артур Кларк не раз предсказывал создание «всемирной библиотеки», которой впоследствии стал Интернет. А в 1964 году, размышляя о перспективах общения, утверждал: «Мы сможем мгновенно устанавливать контакт друг с другом, где бы мы ни были. Мы сможем общаться с друзьями по всему миру, даже не зная, где конкретно находится человек...

Бурный информационный и технологический рост ставит перед обществом потребность в новых специальностях и специалистах готовых учиться на протяжении всей жизни, подстраиваясь под новые перспективы.

Да интернет был мечтой, которая прочно вошла в нашу жизнь, и это изменило действительность, дало новые возможности и перспективы.

Реализуя идею «образование через всю жизнь» перед преподавателями стоит необходимость новых методов получения и передачи знаний, отработка технологий обучения.

В 21 веке приоритетными навыками являются умение работать на компьютере, получать и обрабатывать информацию используя интернет-ресурс. И этот навык необходим во всех сферах жизни, и занимает особое место в образовательном процессе. Учитель не только должен давать знания по своему предмету, но и научить жить в изменяющемся мире.

Мои ученики достаточно активны и проводят много времени в сети интернет, это естественная среда обитания для них.

Если раньше для учащихся интернет ассоциировался только с социальными сетями, то уже сегодня окунувшись в процесс обучения дистанционно, появился интерес к его содержанию и возможностям, интернет из средства общения переходит с разряд обучающего пространства.

Учащиеся развивают новые качества через цифровой формат - ответственность и самостоятельность - через разнообразие инструментов для продуктивной деятельности. В этом случае важно развивать информационную культуру и уровень требований к качеству информации.

Процесс обучения становится инновационным как технически, так и социально на основе образовательных платформ, сервисов и приложений.

Во всем что происходит с нами в жизни, необходим поиск чего то нового, того что позволит реализовать цели и задачи поставленные перед собой. Получив встряску от пандемии, человечество стало перед вопросом как жить, учить, работать дальше.

Учитывая сложившиеся условия и уже имея определенный опыт, система образования кардинально изменилась, эти условия не только ограничили нас, но и дали новые возможности, продвигающие нас в обучении. Меняется подход к процессу обучения, произошло переосмысление урока как обучающего элемента, перед педагогами стоят новые вопросы, на которые каждый ищет свой ответ.

Карантин. Пустая аудитория. Система образования переходит на дистанционное обучение. Учитель и ученик по обе стороны интернета.

Урок приобретает свои особенности:

- изменилась позиция учителя;
- актуализировалась индивидуальная работа с учащимися;
- повышается интерес к процессу обучения, возникает потребность в обучении.

Ставятся условия - высокий уровень владения икт, проведение удаленных уроков через социальные сети, используемые в качестве образовательного ресурса и постоянное совершенствование в данном направлении.

Согласно википедии дистанционное обучение — взаимодействие учителя и учащихся между собой на расстоянии, отражающее все присущие учебному процессу компоненты (цели, содержание, методы, организационные формы) и реализуемое специфичными средствами Интернет-технологий или другими средствами, предусматривающими интерактивность. «Дистанционное обучение производится при помощи информационно-телекоммуникационной сети, через которую учащиеся и учителя взаимодействуют друг с другом. (<https://ru.wikipedia.org/wiki>)

Все меняется и если оглянутся назад, то в свое время я не могла даже предположить какие возможности будут даны нам учителям и нашим ученикам в процессе обучения обучение на протяжении всей жизни как самих учителей, так и учащихся обучение через взаимодействие- учителя и учащегося, учителя и учебной группы и учащимися внутри группы.

Информационные технологии, используемые на уроках до карантина при дистанционном обучении, оказались как нельзя кстати. Сравнивая возможности на начало карантина и с позиции сегодняшнего дня, хорошо видно, как изменился учебный процесс. Пройдя курсы по повышению квалификации, получив багаж новых знаний и приемов, используя платформу, разработанную в колледже, стала возможна успешная работа.

Как и в любом большом и важном деле есть свои минусы так и в дистанционном обучении они присутствуют. Да ИКТ — это хорошо, но необходимы средства реализации.

Начиная работу в системе дистанционного обучения, я провела опрос среди учащихся насколько они оснащены средствами обучения. Проведя анализ, получила три группы 80%, большая часть учащихся работает по сотовым телефонам, 30% из них имеют компьютер, но отдают предпочтение сотовому телефону, аргументируют - так удобнее; 20% имеет компьютер и

имеют хорошие навыки работы с различными программами.

Если сделать вывод, то это уже ограничивает возможности процесса обучения, не все форматы могут быть доступны для учащихся, а это дополнительное время для предоставления заданий через другие средства и получению обратной связи, прохождению контроля. Возможности сотовых телефонов привлекательны, компьютер отошел на второй план. Стояла необходимость задействовать эти 30% учащихся- активизация прошла, через различные виды дополнительных работ выполнение которых невозможно на сотовом телефоне (презентации, тестеры и тд)

Интернет как среда обучения оставляет желать лучшего скорость передачи информации не всегда может обеспечить работу с различными ресурсами; содержание и доступность различных контентов.

Изменение учебной ситуации по-новому раскрыли способности учащихся, обычно активные offline, испытывали затруднения оставшись без опеки учителя в режиме online и наоборот не проявившие себя при дистанционном обучении раскрылись и активно работают в online.

Отсутствие живого общения, эмоциональная поддержка – отсутствуют, но это разрешимая проблема, в нашем колледже это компенсируется функцией видеозвонок, которая дает возможность на прямую поработать со своим учеником, не выходя за пределы урока, на этой же платформе. Это не даст возможность охватить всех учащихся одновременно, но поэтапно возможна работа с каждым индивидуально. Поддержать живой диалог можно используя конференции в формате zoom.

Стремительный ритм жизни и загруженность родителей учащихся негативно отражается на обратной связи, не достающий контроль со стороны преподавателя ложится на родителей, а они не всегда готовы и обладают достаточной базой знаний для оказания помощи, испытывая недостаток времени оставляют без контроля один на один с компьютером учащегося. Необходима жесткая самодисциплина для самоорганизации обучения в условиях дистанционного обучения.

Работая над статьей и анализируя опыт работы в условиях дистанционного обучения, привела целый ряд проблем, но в итоге многие из них оказались разрешимы в рамках платформы моего колледжа.

Отодвинув все, что можно исправить остановлюсь на том, что действительно представляет проблему качество интернета наличие современных технических средств у учащихся недостаточный уровень информационной культуры, который подразумевает не умение учащихся правильно ориентироваться в огромном потоке информации.

Список литературы

1. <https://www.livelib.ru/author/15627/quotes-artur-klark>
2. <https://aif.ru/culture/person/>
3. <https://ru.wikipedia.org/wiki>

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ: ПРИМЕНЯЕМЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ

Е.М.Юнусов

преподаватель РГКП «Республиканский колледж спорта» г. Алматы

Метод обучения является основным компонентом процесса обучения. Очень важным и необходимым. Философ Фрэнсис Бэкон определил роль метода в процессе познания: «Ничего нельзя узнать иначе как в определенном порядке и определенным методом». Он метко заметил, что «даже хромым, идущий по дороге, опережает того, кто бежит по бездорожью». Это очень важно понять и принять в современных условиях жизни. От того какие методы обучения используются в учебных заведениях эффективность преподавания с стороны педагогов и со стороны учеников возрастает. В условиях новых вызовов и реальности применение эффективных методов обучения диктует к лучшему отбору этих методов обучения для повышения эффективности.

Ученики лучше усваивают знания, умения и навыки с помощью новых методов обучения. Тем более, что условия жизни сейчас поменялись. Если в начале прошлого века в педагогической науке все больше упор делался на традиционное обучение, на субъект-объектные отношения, где ученик выступал просто как слушатель и активный «запоминальщик», а учитель выступал как рупор и генератор идей. И педагоги-новаторы того времени старались изменить эту позицию в лучшую сторону. Например, в своих работах «Вопросы построения урока», «Урок в начальной школе», «Закрепление знания и умения на уроке» профессор Р.Г. Лемберг отмечала необходимость творческого подхода к преподаванию предмета и учению школьников, слабую эффективность применения традиционных методов обучения в учебном процессе. То на сегодняшний день в методологии педагогике произошли изменения.

С ростом требования к работнику от работодателя и изменениям условиям нашей жизни, а именно пандемией. Учителя и ученики теперь как раньше не находятся одном классе, а разделены и находятся на больших расстояниях друг от друга. Такие взаимоотношения между учителем и учеником требуют от педагогов другого уровня знания новых компьютерных технологии. Это требует от педагогов и учеников всё больше знания по новым компьютерным технологиям. А это очень важно понимать сегодня.

В нашем учебном заведении используются как традиционные методы обучения, так и активные методы обучения в условиях дистанционного обучения. К традиционным методам обучения относят: лекции, практические занятия, семинары, лабораторные работы. К активным методам обучения, по нашему мнению, относят: конференции, демонстрации, деловая игра, мозговой штурм. С целью выявления ясной картины применения методов обучения мы решили сделать анкетирование. Нами было задано несколько

вопросов закрытого типа. Анкетирование проводилось на первом, втором и третьем курсе среди студентов Республиканского колледжа спорта, которые обучаются на специальности «Физическая культура и спорт», квалификация тренер-преподаватель. Прежде, чем задавать вопросы мы их проинструктировали, о том, что анкеты будут анонимные и первому курсу мы разъяснили некоторые вопросы по касающихся методов обучения. Второй и первый курс уже имели представления о применении методов обучения, так как у них были такие темы на уроках педагогики. Таким образом в опросе принимали 56 респондентов. Мы задали вопрос какой метод обучения у вас вызывает положительные эмоции, а какие методы обучения вызывают у вас отрицательные эмоции во время дистанционного обучения:

Эмоции от методов обучения:

Метод обучения	Положительно (56 респондентов)	Отрицательно (56 респондентов)
Традиционные методы	1,68-3%	39,2-70%
Активные методы обучения	44,8-80%	3,36-6%

Данные опроса свидетельствуют о том, что обучение будет более продуктивно, если стимулировать познавательную деятельность учащихся активными методами обучения. Если используют даже в дистанционном обучении лишь лекции, когда преподаватель говорит и является рупором и ретранслятором идей и при этом просто студенты со своего экрана слышат монотонную речь преподавателя это у них не вызывает кроме отрицательных эмоций ничего (70%). Нами несколько раз было замечено, как сложно студенты воспринимают просто монотонную речь педагога. И для того, чтобы повысить привлекательность дистанционного обучения, мы стали давать учебный материал в power point, в другом случае, студентам неинтересно усваивать учебный материал. При этом учебный материал усваивается наиболее продуктивно, и студенты даже находясь по другую сторону экрана лучше воспринимают наглядные образы, чем монотонную речь педагога.

С появлением кибернетики, компьютеров и компьютерных систем, которые стали называть интеллектуальными системами, с развитием такого направления как искусственный интеллект мышление, интеллект, а затем и знание стали предметом интереса математических и инженерно-технических дисциплин. Это побудило людей по-новому взглянуть на ряд традиционных теоретико-познавательных проблем, наметить новые пути их исследования, обратить внимание на многие, оставшиеся ранее в тени аспекты познавательной деятельности, механизмов и результатов познания [1:310]

Методы обучения не возникают стихийно и их появление обусловлено, прежде всего законами человеческого познания, определением содержания учебных дисциплин. Учебные дисциплины изменялись, изменяются под

влиянием порождаемого социально-экономическими причинами. Изменение содержание учебного материала, естественно стимулировало появление новых методов обучения. Причем, чем больше преподаватель уделяет методике обучения, тем разнообразнее его способы деятельности, тем полнее они раскрывают сущность учебной дисциплины, тем полнее проявляется внутренняя сторона метода, усиливается внимание, память, чувства и мышление учащихся, тем осознанней они воспринимают знания, активнее их перерабатывают и успешнее применяют на практике [2:22].

Применение активных методов обучения является нужным и перспективным:

- могут способствовать лучшему усвоению учебного материала;
- активные методы обучения могут способствовать овладению навыками работы в команде;
- быстрому усвоению учебного материала;
- привлекательности обучения.

Наши преподаватели недостаточно используют активные методы обучения на практике. Педагоги не хотят уступать свои позиции «хозяина урока» генератора и ретранслятора информации. В результате такой позиции студенты не получают на уроке должной самостоятельности на занятиях. Стремление сохранить привычный способ преподавания. Негативно сказывается на самом процессе обучения, и отбивают у учащихся желание к обучению. Поэтому необходимо, по нашему мнению, внедрение таких методов обучения, которые могли бы развивать самостоятельность, самоуправление и самоконтроль у студентов на занятиях.

Один из важнейших методов обучения является работа с книгой. Работа с книгой в современных условиях теперь переходит на другой уровень. Существуют специальные электронные книги. Однако суть этого метода никак не меняется. Это прежде всего овладения новыми знаниями. Осуществляется самостоятельно каждым студентом путем вдумчивого изучения материала по учебнику и осмысления содержащихся в нем фактов, примеров и вытекающих в них теоретических обобщении при этом одновременно с удвоением знания приобретают умение работать с книгой, хоть и электронной. Главное достоинство электронной книги возможность многократно обрабатывать учебную информацию в доступном для студента темпе и в удобное время. Электронные книги выполняют все функции – развивающую, обучающую, воспитывающую, побуждающую и контрольно-коррекционную. Эффективность данного метода является: умение свободно читать и понимать прочитанное; умение выделять главное, умение вести запись, составлять опорные конспекты, умение подобрать литературу по изучаемому вопросу.

Это не означает, что традиционные методы обучения должны быть изгнаны из учебного процесса, речь идет лишь о смещении акцентов и приоритетов. Думается, что нужно внедрять такие подходы к обучению, основывающиеся на методике сотрудничества, игровых методах, методах

проекта и других, отражающих личностно-ориентированный подход к обучению в больших объемах. Все более важное значение приобретает вопрос об интеграции новых компьютерных технологии в учебный процесс. Надо искать приемлемые пути интеграции традиционных методов обучения, активных методов обучения и новых компьютерных технологии в единую систему.

Используемая литература

1. Алексеев П.В., Панин А.В. Философия: Учебник для Вузов – М.: ТЕИС, 1996.-504 с.
2. В.К. Буряк Методы науки и методы обучения//Специалист 1991 №3

ДӘСТҮРЛІ БІЛІМ БЕРУ ҮДЕРІСІНДЕГІ ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

Жалғасова Қ.Т. – арнайы пән оқытушысы

Избасарова Э.Р. – арнайы пән оқытушысы

Ақтөбе көлік, коммуникация және жаңа технология колледжі, Ақтөбе қ.

Қазіргі қоғамның алдында маңызды міндеттердің бірі: Халықты өркениеттің жаңа жағдайларында өмір сүруге дайындауға қабілетті білім берудің перспективалық жүйесін құру. Ақпараттандыру әсерінен адамдардың өмірі мен кәсіби қызметінің барлық салаларында түбегейлі өзгерістер орын алууда.

Қазіргі уақытта бүкіл әлемде жоғары кәсіби білім алғысы келетін адамдар санының өсу үрдісі байқалады. Алайда, сонымен бірге, қандай да бір себептерге байланысты дәстүрлі технологияларды пайдалана отырып, күндізгі оқу нысаны бойынша білім алуға өз қажеттіліктерін іске асыра алмайтындардың саны өсуде [1.45].

Әр түрлі шектеулермен байланысты мәселелерді шешуге және білім беру қызметтерін тұтынушылардың санын көбейтуге қабілетті жоғары білім беру жүйесіндегі оқыту технологияларының бірі қашықтықтан оқыту болып табылады. Бүгінгі таңда білім берудің стратегиялық мәселелері бойынша мамандар қашықтықтан оқыту формасын ХХІ ғасырдың білім беру жүйесі деп атайды және әлемде оған үлкен көңіл бөлінеді. Білім беру жүйесінде жеке тұлғаның шығармашылық әлеуетін, даралығын және талантын ашатын ақпараттық оқыту технологиялары үлкен маңызға ие [5.38].

Қашықтықтан оқыту ХХІ ғасырға жоғары деңгейдегі мамандарды даярлаудың ең тиімді жүйесінің бірі ретінде енді. Ол төмендегілерге дейін негіз болған қағидаттарды іске асыруға мүмкіндік береді: біріншісі - "Барлығына арналған білім", әркімнің түсу сынақтарынсыз оқуға кірісуге және орта немесе жоғары білім алуға құқығы; екіншісі - оқытушымен ең аз байланыста оқыту. Қашықтықтан оқыту-қашықтықтан оқытуды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін білім берудегі ақпараттық технологиялардың

салыстырмалы түрде жаңа және перспективалы бағыттарының бірі [2.42].

Шетелде қашықтықтан оқыту технологиялары шамамен 20-25 жыл бұрын қолданыла бастады, ал жеткілікті қуатты компьютерлердің, жоғары жылдамдықты байланыс арналарының және коммуникацияның жаңа түрлерінің пайда болуымен олар желілік технологиялар негізінде толығымен жүзеге асырылды. Біздің елімізде қашықтықтан оқыту технологиялары сырттай оқытудың орнына енгізіле бастады; бірте-бірте қашықтықтан оқыту оқыту процесін ұйымдастырудың дербес нысаны ретінде ерекшеленді [1.33].

Жетекші институттар, университеттер, колледждер өздерінің білім алу жүйесін азаматтығына қарамастан кез-келген адам ала алады

Бүгінгі таңда қашықтықтан оқыту жаңа ақпараттық технологияларды белсенді пайдалануға, білім беру ақпаратын шексіз қашықтыққа жіберуге мүмкіндік беретін және ақпарат алмасудың интерактивтілігін қамтамасыз ететін мультимедиялық құралдар негізінде, синхронды және асинхронды режимде де, аралас режимде де екі жақты байланысты әр түрлі нысандарда (мәтін, графика, аудио, видео) ұсынады [4.9].

Қашықтықтан оқытудың тиімділігі мен жетістігі пайдаланылатын материалдардың ұйымдастырылуы мен әдістемелік сапасына, сондай-ақ қаншалықты ақпаратты ұсынудың ерекшеліктері, осы процеске қатысатын мұғалімдердің дайындық деңгейі және қазіргі виртуалды коммуникациялар аясында ақпаратты ұсыну мен қабылдаудың ерекшеліктерін қаншалықты түсінеді. Қашықтықтан білім берудің өсіп келе жатқан танымалдығы туралы зерттеулер төрт себепке байланысты: оқу үшін үйден, отбасынан, туыстарынан, достарынан, жұмысынан кетудің қажеті жоқ, сонымен қатар жол, тұру үшін ақшалай шығындар қажет емес. Білім беру мекемесін таңдауда талапкер шектелмеген; оқытудың бұл түрі басқа оқу мүмкіндіктері жоқ орталық аудандардан алыс қалаларға ғана тән. Ол білім алушыларға пәндерді оқу реттілігі бойынша таңдау, оқытудың икемді қарқыны, нақты оқытушымен тікелей қарым-қатынас жасауының арқасында қол жеткізіледі, оған студенттің өзін не қызықтыратыны туралы дәл сұрақтар қоюға болады; оқу процесінде заманауи технологияларды қолдануға, яғни жұмыста пайдалы болатын дағдыларды қатар меңгеруге мүмкіндік береді

Е. В. Кудрина қашықтықтан білім беруге тән келесі ерекшеліктерді анықтайды, оларды осы технологияның сөзсіз артықшылығы ретінде қарастыруға болады. [3.24]

Әдетте, студенттер дәрістер, семинарлар түрінде тұрақты сабақтарға қатыспайды, бірақ өздеріне ыңғайлы уақытта, жерде және өз қарқынымен айналысады. Әр адам оқу курсы, белгілі бір пәнді меңгеру және таңдалған бағыт бойынша қажетті білім алу үшін жеке-жеке қанша қажет болса, сонша оқи алады. Модульділік. Қашықтан оқыту бағдарламаларының негізі модульдік принцип болып табылады. Әрбір оқу курсы белгілі бір пән саласының мазмұнына сәйкес келеді, бұл тәуелсіз, бірақ логикалық тұрғыдан өзара байланысты оқу курстарының жиынтығынан жеке немесе топтық қажеттіліктерге сәйкес келетін оқу жоспарын құруға мүмкіндік береді.

Осылайша, студент өзінің жеке бейімділігін көрсететін оқу жоспарын құрған кезде білім алудың дәстүрлі формаларына тән емес ерекше мүмкіндік пайда болады. Параллельность. Оқыту негізгі кәсіби қызметпен немесе оқумен ұштасқан кезде жүргізілуі мүмкін. Дистанционность. Білім алушы мен білім беру мекемесі арасындағы қашықтық тиімді білім беру процесі үшін кедергі болып табылмайды. Апаратын жол жаппай қатысу. Студенттер саны маңызды параметрге айналмайды. Барлық білім алушылар оқу және анықтамалық ақпараттың барлық көздеріне (электрондық кітапханаларға, ақпараттық деректер базасына) толық қол жеткізе алады, сондай-ақ телекоммуникациялық желілер мен байланыс құралдары арқылы бір-бірімен және оқытушымен байланыса алады. Әлеуметтік. Қашықтықтан оқыту белгілі бір дәрежеде әлеуметтік шиеленісті жеңілдетеді, тұрғылықты жері мен жағдайына және белгілі бір дәрежеде материалдық жағдайларға қарамастан білім алуға тең мүмкіндік береді. Интернационалдық. Қашықтықтан оқыту білім беру қызметтерінің экспорты мен импортына қолайлы. Бірақ жағымды жақтардың көптігімен кемшіліктері де бар, олардың негізгілері: Студенттер мен оқытушы арасында қарым-қатынастың жеткіліксіздігі немесе оның болмауы (білімнің тиімділігі аз, адамдарсыз берілуі орын алады); бірқатар жеке психологиялық жағдайлардың болу қажеттілігі; ақпарат көздеріне үнемі қол жеткізу қажеттілігі; студенттер әрдайым жеткілікті техникалық жабдықтармен қамтамасыз ете алмайды – компьютері және интернетке тұрақты қол жетімділігі; әдетте студенттер практикалық сабақтардың жетіспеушілігін сезінеді; студенттерге үнемі бақылау болмайды. [5.7]

Студенттің күшті жеке мотивациясы, өз бетінше оқу қабілеті қажет; оқу бағдарламалары мен курстар маманның біліктілігінің жеткіліксіздігіне байланысты жақсы әзірленбеген болуы мүмкін; қашықтықтан білім беруде оқыту негізі жазбаша; Қашықтықтан оқытудың маңызды кемшіліктерінің бірі, біздің ойымызша, "жасанды байланыс" болып табылады. Электрондық ресурстар тірі байланысты алмастыра алмайды. Адамның нақты өзара әрекеттесуі қабылдаудың эмоционалды-психологиялық ерекшеліктерімен боялған ауызша және вербальды емес сөйлеу формаларын қамтиды. Тікелей байланыссыз оқыту мүмкін емес, бірақ егер сіз қарым-қатынас құралдарын әртараптандырсаңыз, оқу ақпаратын жеткізу мен өңдеуді оңтайландырсаңыз, ол тиімдірек болады. Инфокоммуникациялық технологиялар оқытушыларды оқу материалдарын әзірлеу және сүйемелдеу бойынша күнделікті операциялардан босату, бақылау рәсімін және автоматтандыруға болатын басқа да процестерді жеңілдету арқылы оқыту процесін оңтайландыруға көмектеседі [3.11].

Көптеген авторлар осы оқыту технологиясының белгілі бір кемшіліктеріне байланысты қашықтықтан базалық білім алуға кеңес бермейді, күндізгі бөлімде толық бағдарламаны аяқтауға кеңес береді. Ал Қашықтықтан оқытуға екінші жоғары білім алу, қосымша біліктілікті арттыру курстарынан өту кезінде жүгіну ыңғайлы. Сонымен қатар, жеке

қашықтықтан оқыту технологияларын оқу процесіне енгізу өте маңызды. Шынында да, оларды пайдалану соңғы білімді жедел пайдалану сияқты көптеген мәселелерді шешуге көмектеседі; оқу процесінің ақпараттық қамтамасыз етілуін арттыру; қазіргі заманғы зерттеу зертханаларында компьютерге қосылу мүмкіндігі бар жабдықтарды белсенді енгізуге, объектілерді есептеу немесе зерттеу процестерін автоматтандыруға байланысты ғылымның әртүрлі салаларында және т.б. көрнекті ғалымдармен, қайраткерлермен және мамандармен сөйлесуге еркін қол жетімділік теориялық курстардан басқа, әртүрлі бағдарламалық өнімдермен жұмыс істеу үшін тренажерлер құру қажет, бұл нұсқаулық уақытын қысқартады және оны практикалық жұмыс үшін арттырады.

Біздің ойымызша, қашықтықтан білім беру жүйесі-бұл тәжірибелі оқытушының қолындағы жақсы, өзекті және тиімділігі жоғары құрал. Бірақ оқытудың бұл әдісін қосымша ретінде, әсіресе практикалық жұмыс дағдыларын қажет ететін дайындық бағыттарында қолданған дұрыс деп ойлаймыз.

Әдебиеттер тізімі

1. Горшенина М.В., Фирсова Е. Ю. қашықтықтан оқыту жағдайында даралау принципін жүзеге асыру // Самара мемлекеттік техникалық университетінің хабаршысы. Серия: психологиялық-педагогикалық ғылымдар. Бас.: СГТУ, 2010. №6
2. Керова Т.М., Чуркина А. Ю. қашықтықтан оқыту арқылы ағылшын тілінің бастапқы курсы туралы // қазіргі заманғы ғылымды қажетсінетін технологиялар 2010, №2
3. Кудрина Е.В. қазіргі қоғам және қашықтықтан оқыту // Гаудеамус психологиялық-педагогикалық журналы 2010, №16
4. Білім беру ұйымдарына электрондық оқыту жүйесін енгізу жағдайында педагогтардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру әдістемесі/ Ахметова Г.К., Караев Ж.А., Жухамбетжанова С.Т.//Алматы: АҚ «ҰБАО «Өрлеу», 2013
5. Журнал «Информатика негіздері» – 2010ж. №1

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ: ПРОБЛЕМЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОНЛАЙН-ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ УЧАЩИХСЯ С ОСОБЫМИ ПОТРЕБНОСТЯМИ

Калиниченко Елена Дмитриевна
КазНПУ имени Абая, Докторант 1-го курса,
специальности «D019 — Специальная педагогика», г. Алматы

Техническое и профессиональное образование и обучение (ТиПО) определяется как аспект образования, который ведет к приобретению практических и прикладных навыков, а также базовых научных знаний. Этот тип обучения ориентирован на обучение конкретным профессиям с

практическим подходом, таким как строительство, сельское хозяйство или здравоохранение, а также обучение общим навыкам трудоустройства, таким как набор текста. Не секрет, что инклюзивное образование в сфере профессионального обучения не было легкодоступным даже до социальной изоляции. Несомненно, влияние на образовательную среду пандемии, вызванной COVID-19, оказало явное влияние на инклюзивное образование и участие людей с особыми образовательными потребностями на всех академических уровнях. Дистанционное обучение подвергло проверке педагогов, семьи и учащихся, предполагая, что во многих случаях к процессу обеспечения справедливости и вовлеченности в образование добавляется ряд трудностей, влияющих как на социальные отношения, так и на процессы преподавания и обучения. Пандемия COVID-19 привела к закрытию школ во всем мире и переходу на дистанционную форму обучения, в результате чего тысячи людей оказались запертыми в своих домах на неопределенное время. Текущая беспрецедентная ситуация, связанная с COVID-19, повлияла на обучение на всех уровнях, но особенно на обучение на рабочем месте, а также техническое и профессиональное образование и обучение (ТиПО), которые в том виде, в каком мы их знаем, осуществить сейчас невозможно.

Актуальность данной работы заключается в изучении факторов, которые влияют на уровень включения в образование детей с особыми образовательными потребностями до и во время пандемии, а также на определение влияния обстоятельств, связанных с пандемией (например, социальное дистанцирование, онлайн-обучение) на благополучие и повседневную деятельность детей-инвалидов и их родителей. Сложившаяся ситуация изменила расписание курсов и посещаемость, нарушила преподавание и обучение, сорвала экзамены и оценки, задержала сертификацию и, вероятно, повлияет на ближайшую и будущую карьеру миллионов обучающихся. Тем не менее, похоже, существует согласие в отношении того, что отказ или прекращение обучения определяется не одним фактором, а взаимодействием ряда факторов, которые со временем накапливаются. Чтобы понять эти факторы, нам необходимо понять учащихся, что для них означает их участие в образовании, контекст, в котором они учатся, и многочисленные взаимосвязанные факторы, которые способствуют их неспособности достичь успешного результата.

Инклюзивное образование часто рассматривается как часть образования, где преобладают специализации, стратегии и инструменты ухода за людьми, которые не вписываются в «норму» и поэтому требуют «особого» обращения. Однако пандемия показала нам, что особого внимания, которое требовалось немногим, было недостаточно для большинства обучающихся, которые не могли получить доступ к так называемой виртуальной школе. Обучающиеся с особыми образовательными потребностями относятся к числу тех, кто сталкивается с самыми большими препятствиями, поскольку конкретные средства поддержки и обучения, которые им требуются, не всегда доступны при дистанционном и онлайн-обучении. Инклюзивное

образование значительно смещает акценты в роли преподавателя и мастера производственного обучения, которая оказывается в данном случае более разносторонней: учитель активно взаимодействует с учащимися, узнает намного больше о каждом из них, активизирует контакты с социумом вне образовательного учреждения. Однако, большинство методов, используемых при обучении в классе, невозможно применить в подходе дистанционного обучения [1].

Профессиональная подготовка обучающихся к работе, связана с прикладными науками и современными технологиями. Она подчеркивает понимание и практическое применение основных принципов естествознания и математики, а также овладение навыками ручного труда, что, собственно, и является заботой профессионального образования. Профессиональное обучение имеет своей целью подготовку выпускников к рабочим профессиям, которые относятся к квалифицированным классам. Основная цель роль образования состоит в том, чтобы сделать обучающихся квалифицированными и технически пригодными для работы в промышленности. Переход к онлайн-обучению или дистанционному обучению в ТиПО и развитию навыков во время пандемии следует рассматривать в первую очередь как реагирование на чрезвычайную ситуацию, а не как быстрое и постоянное изменение программ. Краткосрочные решения может быть и были найдены, но мы должны воспользоваться этой возможностью, чтобы добиться долгосрочных положительных результатов и развить большую устойчивость [2].

Кризис подчеркнул важность онлайн-обучения и цифровых навыков, которые, несмотря на глобальные усилия по цифровизации, все еще не так широко признаны и ценятся, как очное обучение в учебных заведениях. Мы также узнали о важности способности людей учиться и адаптироваться, приобретение таких навыков, которые могут иметь значение в тех случаях, когда работа, семья и обучение перемещаются в одно и то же место. Вспышка COVID-19 вылилась в серьезный кризис в сфере образования. Инклюзивное образование первым попало под действие этого кризиса. В условиях резкого перехода на дистанционную форму обучения дети с особыми образовательными потребностями были отодвинуты на второй план в массовом порядке, поскольку преподаватели и мастера производственного обучения изо всех сил пытались перевести учебный контент в цифровой формат. Не только дети, но и педагоги столкнулись с виртуальными классными комнатами, с технологическими инструментами, которые большинство из них не использовали, что свидетельствует о препятствиях этого поспешного изменения. Недостаток цифровых компетенций преподавательского состава стал проблемой, которую необходимо преодолеть, и необходимо делать ставку на постоянные, методологические и обновленные учебные процессы, которые, в свою очередь, отражаются в цифровых компетенциях студенческого коллектива, что показывает, что необходимо усилить работу в компетентностном подходе, столь необхо-

димом в образовании 21 века. Сейчас ситуация настолько сложна, что мы продолжаем сталкиваться с множеством других препятствий, поэтому мы должны усвоить, задуматься, предложить и выполнить точные действия для реализации дистанционного обучения в рамках инклюзивного образования в нашей стране. Мы нашли большое количество бесплатных материалов для самообучения, чтобы уменьшить этот барьер, не говоря уже об упорстве и усилиях преподавательского состава в процессе обучения, чтобы предоставить качественные знания обучающимся [3].

Профессиональное образование направляет студентов на решение проблем личной, трудовой и социально-экономической жизни. Это включает в себя усилия для развития открытости, критического мышления и приверженности, для сознательного использования навыков мышления, навыков практического суждения и процессов принятия решений. В этом контексте учащиеся с ограниченными возможностями пострадали в непропорционально большой степени из-за появления новых препятствий для обучения и участия, особенно из-за использования виртуальных платформ и прерывания занятий или служб поддержки. В связи с этим, у обучающихся с особыми образовательными потребностями возникает ряд трудностей, так как познавательные интересы в учебной сфере у них сформированы недостаточно. Отмечается замедленное восприятие и осмысление нового учебного материала. Внимание неустойчивое, переключается с одного вида деятельности на другой с трудом. Работоспособность, требующая умственных усилий, низкая. Темп работы медленный, длительная вработываемость, отмечается повышенная утомляемость. Требуется постоянная помощь педагога в виде наводящих вопросов, подсказок. Прочность запоминания у них низкая. Объем оперативной и долговременной памяти не соответствует возрастным нормам. Воспроизведение учебной информации неполное, неточное. Самостоятельно применить изученный материал не могут. При коллективном обсуждении и объяснении любых заданий смысл не ухватывают, поэтому требуется объяснять несколько раз и поработать с каждым индивидуально. Речь слабо развита, односложная, порой не могут выразить мысль, речевая активность низкая, не окрашена эмоционально. Читают медленно и не понимают суть прочитанного. Отмечается наличие бедного словарного запаса, который активизируется с трудом [4].

Потребности студентов с особыми образовательными потребностями в значительной степени были проигнорированы при резком переходе к дистанционному обучению. Такие дети требуют к себе особого внимания, поэтому педагоги сталкиваются со многими проблемами при их обучении профессии, особенно в условиях дистанционного обучения. Обучение детей с особыми образовательными потребностями требует адаптации инструкций к индивидуальным потребностям обучающихся. Независимо от того, разделяют ли мастера производственного обучения содержание, процесс, продукты или среду обучения, необходимость непрерывного оценивания значительно усложняет этот процесс. Формирующая оценка происходит на

протяжении всего процесса работы. На каждом этапе мастер производственного обучения должен останавливаться и проверять. Итоговые оценки проводятся после завершения работы и предоставляют данные для планирования следующего урока. Оценки сейчас проводятся с помощью опросов, тестов, интервью или других методов. Такой способ итоговых оценок не всегда пригоден для определения сильных и слабых сторон профессионального обучения, его содержания и подхода [5]. На данный момент большинству преподавателей и мастеров производственного обучения нужна помощь и практика в следующих областях:

- ❖ Эффективные стратегии для реализации небольших групповых занятий и индивидуальной практики.

- ❖ Методы максимального взаимодействия мастера и ученика, а также ученика и ученика.

- ❖ Успешные подходы к интеграции технологий в процесс преподавания / обучения.

- ❖ Тактика мотивации студентов на дистанции.

Координаторы и вспомогательный персонал также имеют решающее значение для успешного дистанционного обучения. Если обучающихся находятся в удаленных местах, важно, чтобы они были полностью интегрированы в курс и часто общались с инструктором. Кроме того, как для преподавателя, так и для обучающихся важен вспомогательный персонал, чтобы гарантировать, что технология работает должным образом и не вызывает чрезмерного нервного напряжения. Помимо этого, у детей с особыми образовательными потребностями часто возникают проблемы с обучением в Интернете, поскольку во многих случаях у них нет необходимых навыков, чтобы делать это с помощью компьютера, и им нужна поддержка экспертов.

Сейчас как никогда важно не слишком быстро выносить приговор, что ребенок не может научиться тому же, что и другие дети. В первую очередь нужно задать себе вопрос: может ли ребенок участвовать в работе, как и другие дети? Иногда ребенку могут потребоваться только небольшие изменения (например, выполнение отдельных операций по подготовке машины к работе) или небольшая помощь от одноклассников. При обучении профессионально деятельности изменение учебной программы означает лишь незначительное упрощение содержания и концепций программы или задания. Обычно это происходит, когда у ребенка возникают большие трудности, с которыми нельзя справиться другими способами (например, путем адаптации или изменения методов обучения). Важно помнить, что приспособление ребенка к профессиональной среде вовсе не означает, что его учебный план должен меняться. Решения об изменении предметов должны приниматься только после обсуждения с родителями (а иногда и учениками) и после того, как вы согласились с этим. Основной проблемой для колледжей сейчас стало сохранение работоспособности, налаживание и поддержание связи между мастерами производственного обучения и

обучающимися, а также продолжение производственного обучения, несмотря на то, что они временно приостановили свою деятельность [6].

Во многих учебных заведениях все еще сохраняется сегрегация в сфере образования, что усиливает стереотипы, дискриминацию и отчуждение. Многие педагоги уже понимают, что дети, изучающие одни и те же предметы, могут иметь разные образовательные цели. Для получения специальности или профессии не обязательно требуется, чтобы все дети учились одному и тому же. Фактически, дети могут работать над разными заданиями и навыками во время одного урока. Секрет в том, чтобы выяснить, как предмет, изучаемый в обычной группе, может быть использован для пользы конкретного ребенка. Сейчас нужно разрабатывать практические стратегии и выбирать лучшие высокотехнологичные и низкотехнологичные инструменты для улучшения дистанционного обучения студентов с особыми потребностями и найти способы согласования цифровых инструментов с уровнем грамотности учащихся с особыми потребностями. Кроме того, необходимо разработать способы подачи материала, позволяющие сэкономить время, чтобы адаптировать онлайн-методы к характеристикам учащихся с конкретными различиями; дислексия, дисграфия, дискалькулия, эмоциональные, сенсорные и связанные с развитием, речевые, языковые и физические навыки и многие другие.

В процессе дистанционного обучения и социального дистанцирования обучающиеся с особыми образовательными потребностями особенно могут чувствовать себя изолированными или одинокими. Учащимся с низкой способностью к удержанию может быть трудно понять какой-либо урок или возникнут сомнения, и только частые звонки помогут наладить и сохранить хорошие отношения между мастером и учеником и помогут им преодолеть сомнения. Поддержка детей с особыми образовательными потребностями при получении профессионального образования может включать в себя множество вещей, в том числе:

- ❖ Помощь, которую получает ребенок для удовлетворения личных потребностей;
- ❖ Общая поддержка со стороны колледжа, включая руководство и приверженность, необходимые для вовлечения всех детей;
- ❖ Различные способы размышления о том, чему и как учат детей, чтобы все дети могли участвовать в обычных группах и мероприятиях колледжа.

В период пандемии домашняя изоляция, отсутствие социализации, изменение повседневного распорядка и отсутствие услуг негативно повлияли на эмоциональное состояние детей с ограниченными возможностями, способствуя перегрузке родителей и стрессу. Самая жестокая преграда этого карантина — невозможность играть, обниматься, говорить с друзьями и подругами; бегать, прыгать, чувствовать, жить и не иметь возможности спросить учащихся, как они себя чувствуют. Именно по этой причине необходимо разработать и установить необходимые действия, которые обеспечат эмоциональную стабильность для процесса преподавания-обуче-

ния и непрерывности обучения, в котором не было технических средств или необходимого профессионального подхода, который он требует. Необходимо учитывать разнообразие условий, в которых учащиеся входят в систему образования, с интересом, чтобы у них была возможность получить качественное обучение. Это также относится к моральной ответственности за уделение первоочередного внимания тем учащимся, которые подвергаются риску маргинализации в школе и / или достижения плохих результатов обучения. Для таких достижений включения в образование должно стать частью образовательной политики, чтобы способствовать равным и высококачественным возможностям обучения в соответствии с потребностями различных групп населения. Наконец, для достижения этой цели необходимо обновить профессиональные компетенции преподавателей и мастеров производственного обучения.

В заключение, необходимо признать значительные проблемы, которые дистанционное и онлайн-обучение ставит перед преподавателями и мастерами производственного обучения, работающими в учреждениях и системах ТиПО. Наша система образования не адаптирована к потребностям обучающихся и возможностям педагогов. Существует очевидное противоречие между обучением всех детей под одной крышей и созданием среды, в которой обучающиеся могли бы учиться оптимально. Если период пандемии и научил нас чему-то, так это тому, что бездействие — это не вариант. Если мы хотим обеспечить, чтобы переход к дистанционному и онлайн-обучению одновременно удовлетворял насущные потребности в обучении и готовил нас к более эффективным способам работы системы ТиПО и навыков в будущем, необходимо принять ряд ключевых мер:

- ❖ улучшить интернет-инфраструктуру и доступ к интернету;
- ❖ расширить доступ учащихся к цифровым онлайн-приложениям и платформам;
- ❖ использовать инклюзивные цифровые и аналоговые технологии для дистанционного обучения и поддержки учащихся;
- ❖ поддерживать преподавателей и мастеров производственного обучения в работе в новой среде;
- ❖ оказывать поддержку, профориентацию и развитие цифровых навыков учащихся;
- ❖ расширить возможности дистанционного и краткосрочного обучения уязвимым группам и отдельным лицам для развития основных, предпринимательских навыков и навыков трудоустройства;
- ❖ укрепить системы признания и подтверждения цифрового обучения;
- ❖ увеличить инвестиции в цифровые решения для развития практических навыков;
- ❖ а также улучшить социальный диалог и координацию между учебными заведениями, службами занятости и местными властями.

Акцент следует делать на праве на инклюзивное, справедливое и качественное образование, которое соответствует среднему учащемуся,

которое не оставляет никого на обочине и которое всегда развивает таланты всего ученического коллектива, для устранения цифрового разрыва, препятствующего доступу к знаниям и участию, способствовать профессиональному развитию учителей, которое направляет обучение учителей в сторону приобретения новых навыков и навыков лидерства и этики и, прежде всего, уважения разнообразия учащихся. Следовательно, для достижения инклюзивного образования необходимо изменить концепцию традиционного образования, в которой мастер-класс должен быть преобразован в активное и игровое учебное пространство с возможностями для всех.

Удаленное обучение стало реальностью в течение нескольких месяцев из-за кризиса COVID-19. Тем не менее, миллионы студентов не могут получить доступ к Интернету даже в 21 веке. Несмотря на последние достижения в области технологий, дистанционное обучение, будь то онлайн или офлайн, не может в долгосрочной перспективе заменить очное обучение и обучение практическим навыкам. Даже с расширенными возможностями подключения скорость передачи все еще остается проблемой. Проблема в том, что цифровые файлы (особенно аудио и видео) огромны, и для их быстрой и эффективной передачи требуются каналы или кабели с огромной пропускной способностью. Однако указанная деятельность — вещь дорогостоящая с точки зрения бюджета. Поэтому для решения этих проблем как никогда важно, чтобы социальные партнеры работали вместе над выработкой ориентированных на человека решений, решений, учитывающих потребности наиболее уязвимых слоев населения. Опыт, полученный во время пандемии COVID-19, уже связан с обучением, адаптацией и инновациями. Надеюсь, извлеченные уроки принесут нам пользу в последующем.

Список использованных источников:

1. Столяренко Л. Н. Результаты педагогического обследования. [Электронный ресурс] <https://infourok.ru/pedagogicheskaya-harakteristika-uchenika-klassa-na-mpmk-3164925.html>. Дата обращения 27.11. 2020
2. Зайцев Д. В. Интегрированное образование детей с ограниченными возможностями // Социологические исследования. 2004. № 7. С. 127-132
3. Шумских М. А. Особенности организации инклюзивного образования в ссузе // Инклюзивное образование: методология, практика, технология: Матер. междунар. научно-практич. конф. МГППУ // Редкол.: С. В. Алёхина и др. М.: МГППУ, 2011. С. 176–177.
4. Обучение детей с ограниченными возможностями здоровья в условиях надомного обучения. Методическая разработка. [Электронный ресурс] <https://kanaldobra.ru/kompensacii-i-subsidii/obrazovanie-detej-invalidov-v-rossii.html>. Дата обращения 27.11. 2020
5. Фролова М. Л. Диагностика уровня профессионального самоопределения в процессе подготовки специалистов в педагогическом колледже // Профессиональное становление и развитие личности

специалиста в современных социально-экономических условиях: Матер. межвузовской науч.-практич. конф. / Под общ. ред. Н. В. Карнаух: В 2-х ч. Ч. II. Благовещенск, 2008. С. 87–94.

6. Нигматов Замиль Г., Насибулов Рамис Р., 2015. Исследование возможностей дистанционного обучения в системе инклюзивного образования. Социальные науки, 10: 817-820. [Электронный ресурс] DOI: 10.36478 / sscience.2015.817.820. URL:<https://medwelljournals.com/abstract/?doi=sscience.2015.817.820>. Дата обращения: 27.11.2020.

ҚАШЫҚТАН ОҚЫТУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУДА ОНЛАЙН ЖӘНЕ ОФФЛАЙН ФОРМАЛАРЫН ТИІМДІ БАЙЛАНЫСТЫРУ ЖОЛДАРЫ

Базарғалиева Ж.Ш.

қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі, №51 гимназия, Ақтөбе қ.

Жанұзақова Т.З.

қазақ тілі мен әдебиет пәні мұғалімі,
№5 Хромтау гимназиясы, Ақтөбе қ.

Білім беру саласында қазіргі күрделі кезеңге байланысты қашықтан оқыту жүйесі қолданылып отыр. Қазіргі заманғы білім берудің негізгі үрдісі білім беру сапасын арттыруды қамтамасыз ету және оқытуда жаңа технологияларды пайдалану үшін қосымша ресурс ретінде оқыту процесінде қашықтан оқыту технологияларын пайдалану болып табылады. Қашықтан білім беру технологиялары бойынша білім алу «Білім туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабының 5-1) тармақшасына сәйкес бекітілген Орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарына сәйкес жүзеге асырылады [1].

Қашықтықтан білім беру – мұғалім мен оқушының белгілі бір аралық деңгейінде отырып, білім беруді жүзеге асыру үдерісі. Оқушының өз бетінше білім алуына қолдау көрсететін, өз бетінше іздену қабілетін ашатын технология деуге болады. Бүгінгі таңдағы әлемдегі жағдайға байланысты білім берудің ең оңтайлы әрі ең белсенді технологиясы болып отыр. Білім беру мекемелері қашықтан оқытуды жүзеге асыру үшін қашықтан оқытуда тиімді саналатын платформаларды тандап алды. Биылғы оқу жылындағы ерекшелік – «Білімленд» платформасындағы «Онлайн мектеп» жүйесінің іске қосылуы.

Қазақ тілі мен әдебиеті пәні бойынша қашықтан оқытуды ұйымдастыруда онлайн оқыту мен оффлайн оқыту формаларын қалай жүзеге асырып жүргеніміз туралы ой бөліскіміз келеді. Ең алдымен, ҚР Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы «13» тамыздағы № 345 бұйрығымен танысып шығып, 1-қосымшасындағы 2-тарауды – Жалпы білім беру ұйымдарындағы оқу процесін ұйымдастыруды басшылыққа алдық. Бұл тарауда синхронды оқыту мен асинхронды оқытудың ерекшеліктері көрсетіліп, мұғалімдерге нақты нұсқаулықтар ұсынылады. Атап айтқанда: «Сабақтың синхронды форматындағы оқыту мұғалімнің қазіргі заманғы

мүмкіндіктерді пайдалана отырып, нақты уақыт режиміндегі білім алушылармен тікелей байланысын (стриминг) көздейді. Педагог стримингке шығу үшін сабақтың белгілі бір бөлігін (30-80%) арнайды, сабақтың қалған бөлігін асинхронды форматта өткізе алады. Сабақтың асинхронды форматы – электронды платформалардың мүмкіндіктері арқылы мұғалімнің білім алушылармен өзара әрекеттесуі, мұндай формат өз бетінше оқуға арналған контент және оған мұғалімнің кері байланысын көздейтін оқу тапсырмаларынан тұрады» [2].

Сабақты жоспарлауда қысқа мерзімді жоспарды құрастырып алу аса маңызды болып табылады. Тақырып бойынша сабақтың қай бөлігін синхронды түрде өткізетінін, асинхронды бөлігінде қандай тапсырмалар ұсынатынын, кері байланыс қалай жүзеге асатынын жоспарлап алған тиімді. 9-сыныпта қазақ әдебиетінен өткізілген сабақтың қысқа мерзімді жоспары былай жасалды.

Бөлім:	«Тарихи шындық пен көркемдік шешім» бөлімі	
Педагогтің аты-жөні:	Базарғалиева Жанна Шаймерденовна	
Күні :		
Сынып: 9 «А»	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы:	"Кенесары – Наурызбай" поэмасының идеясы	
Сабақ мақсатына сәйкес оқыту мақсаттары:	9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау;	
Сабақтың мақсаты:	Барлығы: көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтайды; Көпшілігі: шығарманың идеясының өміршеңдігін ашады; Кейбірі: кейіпкерлер әрекетіне өзіндік пікір білдіреді.	
Бағалау критерийі:	Шығарма идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтайды	

Сабақтың барысы

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтің әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурс
Сабақтың басы	Ұйымдастыру «Онлайн мектеп» конференциясында		Мадақтау сөздер	https://aдебипортал.kz/kz/audiobooks/view/583

	сабақ тақырыбы мен мақсатын таныстырады. Оқушыларға «Кенесары-Наурызбай» жырының аудионұсқасына н үзінді тыңдатады.	Қызығушылықты ояту. «Кенесары-Наурызбай» жырының аудионұсқасынан үзінді тыңдайды. Жыр үзіндісіндегі кейіпкерлерді анықтап, оқиғаларды баяндайды.		
Сабақтың ортасы	Қалыптастырушы бағалау тапсырмасын орындауды тапсырады. Үзіндінің қай кейіпкерге тән екенін анықтап, кейіпкерге сипаттама жазады.	Тапсырма. Үзіндінің мазмұнын түсініп, кейіпкерге сипаттама беріңдер. 1...Тар жол, тайғақ кешуде Қолдың алдың жабдығын. Бір ізіңмен жүргіздің, Үш алаштың барлығын... 2. ...Бөгежектеп жүрген ер Еркінше шауып көсілді. Жазыла алмай жүр еді, Түйіні жіптің шешілді. Қойға кірген бөрідей Қырғызға салды кесірді... 3. ...Ақылменен алдады. «Қызыл тұмсық болсын»,- деп, Олжамен аузын қандады... Ерегескен дұшпанның Жылқысын алып, зарлатты... Дескриптор: - үзіндінің қай кейіпкерге қатысты екенін анықтайды;	Тапсырманы орындауына байланысты балл қойылады	https://www.litres.ru/nyusanbay-zhyrauzhaman-1-lykenesary-nauryzбай/читат-onlayn/page-2

	Тапсырмаларды орындатып, кері байланыс ұсынады. Онлайн мектеп тапсырмасын орындауға бағыт береді.	- кейіпкерлерді сипаттап жазады. Онлайн мектептегі конспектін оқып алады, тапсырмаларды орындайды.		/
Сабақтың соңы	Рефлексия	Мен бүгін ... білдім. Сабақта ең маңызды?		

Байқап отырғандарыңыздай, қашықтықтан сабақ өткізудегі сабақ құрылымы дәстүрлі сабақпен аса айырмашылығы жоқ десе де болады:

а) Сабақ басындағы ұйымдастыру кезеңінде оқушылардың кезекті сабаққа назарын аударуың қажет. Сабақ тақырыбы мен сабақ мақсаты хабарланады.

ә) Ұй тапсырмасы бойынша кері байланыс беріледі.

б) Сабақ ортасында жаңа сабақпен мұғалім түсіндіру, таныстыру жүргізеді. Сонан соң, онлайн мектепке жүктелген білімді бекіту тапсырмасын орындауға уақыт беріледі. Сонымен қатар, оқушылар орындаған тапсырмаға тағы кері байланыс жүргізіліп, толықтырулар енгізіледі. Оқушылардың жаңа материалды меңгеру деңгейін анықтау мақсатында, пысықтау сұрақтары немесе тағы жеңіл тапсырмалар өткізіледі.

в) Ұй тапсырмасы және оны орындауға арналған нұсқаулық беріледі.

г) Рефлексия және кері байланыс жасалады.

Сабақ барысында синхронды оқыту формасы жырдың аудионұсқасын тыңдатып, оқушылардың дастанды мәнерлеп оқу кезінде бірін-бірі тыңдауы үшін қолданылды. Мектеп оқушыларын қашықтықтан оқыту кезінде синхронды және асинхронды оқытуды қатар қолданып отырмыз. Оның бірнеше себептері болып отыр. Негізінде, қашықтықтан оқыту технологиясы бойынша, білім алушы сабақ орындайтын уақытын, мекенін өзіне ыңғайлы уақытта таңдауы керек. Ал біздің жағдайымызда біз нақты сабақ кестесі арқылы өткізіп отырмыз. Яғни, оқушыларымыз 2 кезеңде білім алуда. Олар сабақ кестесі бойынша мұғалім сабағына дайын отырады. Берілген тапсырмаларды пән мұғалімімен бірлесе отырып орындап, жауап беруде. Әр сабақ сайын оқушыларымызды түгендеп, олардың толық қатысымын қадағалап отырамыз. Әрине, бұл дұрыс деп ойлаймыз. Себебі әлі де болса мектеп оқушылары өзіндік білім алуға дайын емес. Осы уақытқа дейін мектепке келіп, қадағалауға үйреніп қалған оқушылар «өзім үшін оқуым керек» деген саналы іс-әрекетке аса дағдыланбаған. Сол себепті оқушылардың көпшілігі мұғалімнің үнемі қадағалауын қажет етеді. Оның үстіне біздің ата-аналарымыздың қашықтықтан оқытуға қарсы пікірде болуының басты себебінің бірі де – осы. Екіншіден, әр пәннің өзіндік ерекшелігі болады. Біздің тіл мен әдебиет пәндері бойынша мұғалім үшін де,

ата-ана үшін де оқушының грамматикалық сауаттылығы маңызды болып қалып отыр. Оқушы ұялы телефон арқылы тапсырмалардың жылдам жауабын беру кезінде орыс әріптерін пайдаланады. Кейбір сөздерді қысқаша жазады. Мұның өзінен олардың қате жазуға дағдыланып кетпес пе екен деген алаңдаушылығымыз бар. Әрине, «Білімленд» «Күнделік» платформасында оқушы жұмысын дәптерге жазып болғаннан кейін жүктеуге болатын мүмкіндік қарастырылған. Оны оқушылар қолдануда. Дегенмен, күнделікті әрбір оқушы үшін дәптерлеріне тексеру жасаудың артықшылығы басым. Оның үстіне, интернет жүйесінің төмендігін айтсақ, оқушы дер кезінде қателерін түзеп, қайта байланысқа шығуы да созылып кетеді.

Жоғарыда айтылған 2 платформа туралы тағы тоқтала кеткім келеді. Біз оқушыға «Білімленд» платформасындағы онлайн мектеп арқылы сабақ өткіземіз. Үй тапсырмасын береміз. Тексереміз. Сонан соң оқушыларды бағалау үшін күнделікке кіреміз. Бұл екі платформада жұмыс жасау уақытты кетіреді. Оның үстіне оқушыларымыздың үй тапсырмасын әр түрлі уақытта жіберетін ескерсек, күні бойғы уақытымыз осы платформалар ашулы тұрады. Сондықтан болар, жүктелу өте әлсіз. Біздің ұсынысымыз, осы екі платформаны біріктірсе және оқушының қалыптастырушы бағасы мұғалім тексергеннен кейін, автоматты түрде күнделікке түсетіндей жағдай болса дейміз.

Қашықтықтан оқытуды қиын, кемшілігі көп, күрделі процесс деп санамауымыз қажет, қазіргі білім беру ресурстарының болуы материалды зерттеуді ұйымдастыруда және оның дамуын бақылауда мұғалімнің міндеттерін жеңілдетуге арналған. Тек дұрыс материалды таңдап, оқушылармен байланысын жоғалтпауымыз өте маңызды, үнемі олармен бірге екендігімізді және білім алу маңызды екендігін ескертіп отыруымыз керек.

Қорытындылай келе, қашықтықтан оқыту жүйесінің рөлі дәл қазіргі таңда білім саласы үшін тиімді, себебі бұл жүйе арқылы оқушыларымыз үздіксіз білімдерін онлайн жалғастыруға, ғылыми және шығармашылық жұмыстарын жетілдіруге, әлемдік ақпарат кеңістігінде өздерінің білімдерін шыңдауға зор мүмкіндік алды. Сонымен қатар, мұғалімдердің де ақпараттық біліктілігін жетілдіруге мүмкіндік жасады.

Әдебиеттер тізімі

1. 2020-2021 ОҚУ ЖЫЛЫНДА ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ ТУРАЛЫ Әдістемелік нұсқау хат

2. Білім беру ұйымдарына электрондық оқыту жүйесін енгізу жағдайында педагогтардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру әдістемесі / Ахметова Г.К., Караев Ж.А., Мухамбетжанова С.Т. // Алматы: АҚ «ҰБАО «Өрлеу», 2013.

3. Қазақ әдебиеті оқулығы, 9-сынып, Алматы «Атамұра» 2019, 79-бет

ҚАШЫҚТАН ОҚИТУ ЖАҒДАЙЫНДА ТИІМДІ КЕРІ БАЙЛАНЫС БЕРУ ЖОЛДАРЫ

Хамитова Г.Ж.

Дарынды балаларға арналған мамандандырылған №8 облыстық мектептің қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі, Орал қ.

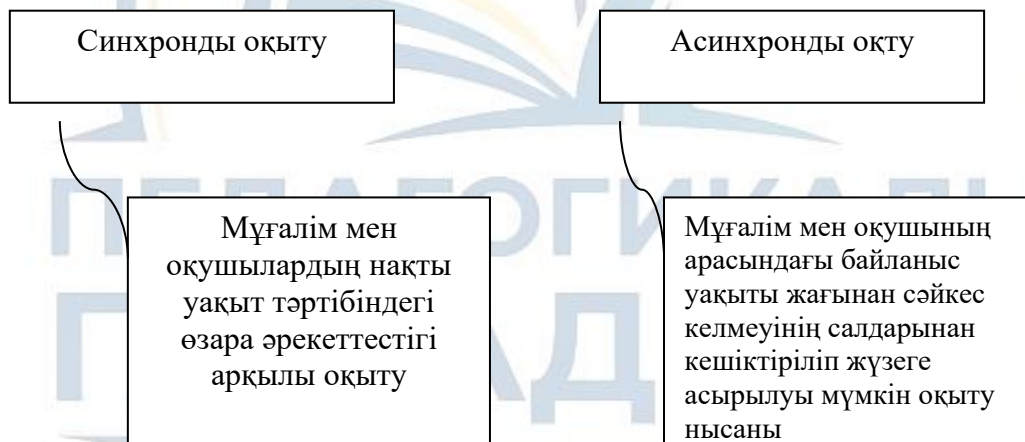
«Бақыт жолы тек біліммен табылар» деп Ахмет Игүнеки айтқандай, ертеңгі келер күннің бүгінгіден нұрлырақ болуына ықпал ететін адамзат қоғамын алға апаратын күдірет күші тек – білімде. Қай елдің болмасын өсіп-өркендеуі, өркениетті дүниеде өзіндік орын алуы – оның ұлттық білім жүйесінің деңгейіне, дамуына тікелей байланысты.

Қашықтықтан оқыту – адамның білім алуға және ақпарат алуға деген құқықтарын іске асыратын үздіксіз білім беру жүйесі нысандарының бірі ретінде мамандардың негізгі қызметін атқара жүріп білімін, біліктілігін арттыруға мүмкіндік береді.

Қашықтан оқытудың ерекшеліктері:

- ақпаратты жеткізу ортасы (пошта, теледидар, радио, ақпараттық-коммуникациялық жүйелер);
- ақпарат алмасудың техникалық ортасына байланысты әдістер.

Қашықтан оқыту екі түрлі тәсілмен жүзеге асырылады – синхронды және асинхронды оқыту.

СИНХРОНДЫ ОҚИТУ

- мұғалімнің жедел кері байланыс беру мүмкіндігі – оқушыларда қиындық туғызған мәселелер бойынша бірден түсініктеме беруге болады;
- топтық өзара әрекеттестікте оқуды ұйымдастыру;
- өзара қарым-қатынаста және бірлесе оқу дағдыларын дамыту;
- оқушыларды өзара қарым-қатынас орнату арқылы оқуға ынталандыру.

АСИНХРОНДЫ ОҚИТУ

- оқу кестесі мен тәртібінің икемділігі (оқуды басқа сабақтармен қатар жүзеге асыру мүмкіндігі);
- оқу бағдарламасын өзіне ыңғайлы қарқынмен меңгеру мүмкіндігі;
- оқу материалдарының кез келген уақытта қолжетімді болуы;

- өзін-өзі ұйымдастыру және өз бетінше оқу дағдыларын дамыту.

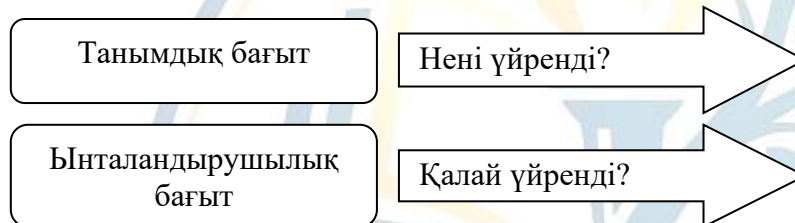
Қашықтан оқытуға қатысушылардың рөлдері:

- Мұғалім
- Оқу қызметін ұйымдастырушы
- Қызметкер
- Сарапшы
- Оқушы
- Өз бетінше оқиды
- Оқуға ынталы
- Оқуға қатысады

Заманауи педагогикада рефлексия сөзін өз іс-әрекетінің нәтижесін өзін-өзі талдау деп түсінеді. Кері байланыс мұғалімге оқудың қалай жүріп жатқанын, оқушы жетістігі мен қиындығы туралы хабардар етіп, жетістік деңгейі мен қиындығын шешуге көмектеседі.

«... оқу мен оқытудың сапасы тікелей кері байланысқа тәуелді»

Кері байланыстың оқу мен оқыту үдерісіне ықпалы

Тиімді кері байланыс оқушыларға өздерінің оқуының қай жерде екендігін түсінуге және танымдық жағынан енді қай бағытта даму керектігін айқындауға көмектеседі.

Тиімді кері байланыс оқушы қолдана алатындай ақпараттан тұрады және өздерінің қабілетінің деңгейін және нені жасай алатындығына сенімділіктерін арттырады.

Оқушылар өздерінің түсінігінен тыс ақпараттарды қабылдай бермейді, дәлірек айтсақ, егер оларға кері байланыс тиімсіз болса, олар оны мұқият тыңдай бермейді.

Төрт деңгейлі кері байланыс моделі бар: (Хэтти, Темперои, 2007)

1. Тапсырмаға берілген кері байланыс.
2. Жеке оқушыға берілген тұлғалық кері байланыс
3. Өзін-өзі реттеуге берілген кері байланыс
- 4.. Тапсырманың жүзеге асырылуына берілген кері байланыс.

Кері байланыс ұсыну ережелері:

- Позиттивті болу
- Бағалаушы болмау
- Ынталандыруға ұмтылу
- Сыпайы болу
- Тең ұстау
- Сәттілікке бағыттау
- Мадақтау

- Ризашылық білідіру
- Тыңдай білу

Кері байланыс үлгілері:

Жазбаша Аудио Видео Ауызша

Графикалық

Қашықтан оқыту жағдайында кері байланыс беруге ұсынылған қолжетімді платформалар

Қашықтан оқыту кезінде кері байланыс ұсынудың үздік тәжірибелері

Әрбір оқушының есімін атап, кері байланыс ұсыну	«Айдана, диалог талапқа сәйкес құрылған, тақырып бойынша белсенді сөздер ұтымды қолданылған. Өте жақсы!»
Жиі әрі жүйелі кері байланыс ұсыну	Күнделікті сабақтарда күннің белгілі бір уақытында, мысалы, сағат 14.00 – 15.00. немесе, аптаның белгілі бір күнін нақтылап қою.
Жедел кері байланыс ұсыну	Тапсырманы орындауға берілген уақыт аясында дереу кері байланыс беріп отыру.
Теңгерімді кері байланыс ұсыну (балансированный)	«Сэндвич» әдісіне ұқсас «басы, ортасы, аяғы)
Нақты кері байланыс беру	Екінші абзацта айтылған ойлар тақырыптың мазмұнын жақсы ашып тұр.
Позитивті кері байланыс беру	«Екі жұлдыз, бір тілек» әдісі бұл кері байланысқа жақсы мысал болады.
Ойлауды дамыту үшін сұрақтары бар кері байланыс ұсыну	Тақырып бойынша тұжырымдаманы нақты келтіргенсіз. Осы тұжырымдаманы өмірмен байланыстыратын қандай мысалдар келтіре аласыз?

Кері байланыс беру тәжірибесінің принциптері

- Оқушының оқудағы өзін-өзі бағалауын жетілдіруге ықпал ету тәжірибесі;
- Оқыту мен оқу аясында мұғалім мен оқушының өзара диалогын қалыптастыру тәжірибесі;
- Сапалы өнімділікке қол жеткізуге ықпал ету тәжірибесі (мақсат, критерийлер, күтілетін нәтиже);
- Ағымдағы жетістік пен күтілетін нәтиже арасындағы алшақтықты жоюға бағытталған тәжірибе;
- Оқушыларға өз оқулары жайлы жоғары сапалы мәлімет беру тәжірибесі;
- Позитивті , ынталандырушы және өзін-өзі бағалауға жетелеу тәжірибесі;
- Мұғалімдерге оқушылардың оқуына қолдау көрсету үшін қажетті ақпарат ұсыну тәжірибесі. [Джува, 2004 жыл]

Оқушыларға тиімді кері байланыс беру жолдары
(И. Бек, Д. Уильям)

1. Оқушыларды өзара кері байланысқа тарту
2. Оқушыға қосымша уақыт беру.
3. Бір мезетте бір қабілетке мән беру.
4. Оқушылардың жеке қажеттілігіне мән беру.
5. Кері байланыс беруде уақытты қатты ұстану.

Аудио және видео арқылы кері байланыс беру арқылы мұғалім:

- уақытын үнемдейді, оқушының қате түсінігінің алдын алады, қызығушылықты
- арттырады, ашықтық атмосфера қалыптасады, ұзақ видео/аудио жазба түсіру
- міндеттелмейді, (1-3 минут), аудио/видео жазбаның кәсіби түсірілуі міндетті емес.

Қашықтан оқыту жағдайында оқушыларға тиімді кері байланысты қамтамасыз ету – бұл мұғалімнің сыни шеберлігі.

Мұғалімдерге онлайн-кері байланыс дағдыларын жетілдіру үшін өмір бойы білім алу ұстанымын ұстану – қазіргі уақыттың ең өзекті мәселесі.

Кері байланыс әрекетін ұйымдастыруда көзделетін басты мақсат: баланың саналы ішкі рефлексиясы даярланады, сол арқылы қазіргі кездегі маңызды болып саналатын өз бетімен еңбектену, бәсекеге қабілетті болу, алғырлық сияқты қабілеттері дамиды.

Мағжан Жұмабаевтың кері байланыс туралы идеялары:

- √ Баланың өзін мақтама, ісін мақта, мақтағанда да мақтауға тұрарлық ісін мақта.
- √ Баланың жеңіл істерін мақтай беру балада менмендік, ретсіз тәкаппарлық туғызады, қайта бір жеңіл, дұрыс ісі болса да, нашар шәкіртті мақтау керек.

√ Ал енді жақсы оқуы, дұрыс құлқы үшін, сый (награда) беру, үлестіру – тіпті дұрыс емес.

√ Мұндайда сый алған бала сый алу үшін ғана тырысады, сый алмаған бала өзіне-өзі сенбейтін болады.

Қашықтан оқытудың тиімділігі де, кемшілік тұсы да бар.

Қорыта келе айтарым, қашықтықтан оқыту жүйесінің рөлі білім саласы үшін өте жоғары, себебі бұл жүйе арқылы мұғалімдеріміз бен оқушыларымыз әлемдік ақпараттармен байланысуға, ғылыми және шығармашылық жұмыстарын жетілдіруге, әлемдік ақпарат кеңістігінде өздерінің білімдерін шыңдауға зор мүмкіндік алады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Черемисин А.Г. Интернетті дамыту — ақпараттық қоғамдағы білім. // Білім берудегі инновациялар.-2005. -№5. –П. [36-40]
2. Соловьева Т.А. Болашақ мұғалімдердің пәнді дайындаудағы қашықтықтан оқыту технологиясы
3. Сергиенко И.В. Қашықтықтан оқыту процесін модельдеу негіздері. // Білім берудегі инновациялар. — 2005.-№2. — [43-53]
4. Зенкина С.В., Чернеби Е.В. Электрондық оқытуды құру үшін мұғалімдердің АКТ-ты пайдалану
5. Мұғалімге арналған нұсқаулық. Үшінші басылым - 2012 жыл [53-54]
6. «Оқытудың нәтижелерін бағалаудың әдістемесі» - Зулкашева Ш.М. Орал 2013
7. «Қазақ әдебиеті және мемлекеттік тіл» журналы №8-9 2015 жыл
8. «Оқушыларды оқыту тәжірибесінің жаңаруы» атты облыстық ғылыми-практикалық конференцияның материалдары маусым, 2013 ж. [128-130]

ҚАЗІРГІ УАҚЫТТАҒЫ БІЛІМ БЕРУДЕ ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНЫҢ ҚИЫНДЫҚТАРЫ

Бегалы Жанерке Ашимбекқызы

п.ғ.м., арнайы пәндер оқытушысы, Алматы көпсалалы колледжі,
Алматы қ.

Қашықтықтан оқыту – адамның білім алуға және ақпарат алуға деген құқықтарын іске асыратын үздіксіз білім беру жүйесі нысандарының бірі ретінде мамандардың негізгі қызметін атқара жүріп білімін, біліктілігін арттыруға мүмкіндік береді. Білім саласында қызмет ететін мұғалімдер үшін қашықтықтан оқыту оңайға соқпауда, әдеттегі сабақтардың форматын толығымен өзгерту қажет емес болғанымен, алайда оқу процесін ұйымдастыру үшін жаңа технологияларды игеру қажет етуде. Бұл бір жағынан әрдайым ізденіс үстінде жүретін мұғалімдер үшін өз пайдасын да тигізуде.

Қашықтықтан оқыту кезінде мұғалімдер көптеген қиындықтарға тап

болды, бұл олардың жұмысын едәуір қиындатты. Кейде білім алушыларды аудиторияда бақылау қиын болып жатады, ал олардың интернеттегі прогресін бақылау мүлдем мүмкін емес сияқты. Әсіресе, егер әрдайым қиындықтар туындаса: байланыс нашар болса, онда файл ашылмайды, тіпті смартфондар да толық білім алушыларда болмаған жағдайда.

Бірінші қарастырылатын жағдай: Коммуникацияның артық болуы

Білім алушылармен қашықтықтан жұмыс жасай отырып, мұғалім оқу процесін ұйымдастыру үшін олармен қандай-да бір қарым-қатынас жасауы керек. Көбісі әлеуметтік желілерді немесе бейне чаттарды пайдаланады, бірақ көпшілігі әлі де жақсы ескі электрондық пошталарға сүйенеді.

Осы байланыс әдістерінің кез-келгенінде қиындықтар туындайды: чаттар да, пошталар да тез бітеліп қалады, сондықтан бірнеше минуттан кейін ақпарат ағынынан бірдеңе табу қиынға соғады. Шешім айқын: сіз қарым-қатынасты азайтып, оны ұйымдастыруыңыз керек.

Бұл тек тапсырмаларды жіберіп, оларды тексеру үшін қайтарып алу жеткілікті дегенді білдірмейді. Жоқ. Білім алушымен қарым-қатынас сөзсіз сақталуы керек. Алайда, ол қажетсіз хаос пен қосымша жұмыс жасамау үшін құрылымдалған болуы керек.

Белгілі бір байланыс ережелерін орнатуға тырысыңыз. Мысалы, оқушыларға үй тапсырмаларын тексеруге жіберіп, хат тақырыбында тиісті жазбалар жасасын. Егер сіз сөйлесулерді қолдансаңыз, қарым-қатынас жасау және тапсырмаларды талқылау үшін бөлек арналар жасаңыз. Сондықтан Сізге ағымдағы сұрақтарға жауап беру және оқу процесін бақылау оңайырақ болады және білім алушыларға қол жетімді болатын уақытты белгілеу маңызды.

Екінші қарастырылатын жағдай: Тапсырмаларға қол жеткізу

Қашықтықтан оқыту материалдар білім алушыға қол жетімді болған жағдайда ғана тиімді болады. Қазіргі балалар технологиямен өмір сүрсе де, олардың кейбіреулері әлі де интернетке қол жетімді компьютер мен смартфонға ие емес. Егер сізде осындай білім алушы болса, онда сұрақ туындайды-оның оқуын қалай ұйымдастыруға болады?

Білім алушымен тікелей байланыссыз мұғалім оқу процесін құруға көмектесетін шешімдерді импровизациялауға және ойлап табуға мәжбүр. Ең айқын шешім — оқушының ата-анасымен байланысып, бірнеше күн ішінде тапсырмалар тізімін қалдыру. Бірақ содан кейін бұл тапсырмаларды қалай тексеруге болады — бұл жұлдызшасы бар тапсырма. Егер ата-аналар дайын тапсырмалардың суреттерін жібере алса, онда бұл тағы бір қиындық. Егер бұл мүмкін болмаса, онда, өкінішке орай, сіз осы материалдарды қалай алуға болатындығы туралы басыңызды бұзуыңыз керек. оларды почта арқылы жібермесеңіз де, іс жүзінде көрсетіңіз.

Үшінші қарастырылатын жағдай: Жаңа материалды түсіндіру және кез-келген мәселенің шешімін нақты көрсету үшін кейбір мұғалімдер бейне қоңырауды қолдануы. Бұл, әрине, ақпаратты беру процесін едәуір жеңілдетеді және сыныптағы жағдайға ұқсас жағдай жасайды: балалар

мұғаліммен көз байланысын орнатады және болып жатқан оқиғалардың көрнекі бейнесін алады. Алайда, сабақты өткізудің бұл әдісі көптеген қиындықтарды тудырады. Тікелей эфирді бақылау қиын, әсіресе үйде мұғалім жалғыз болмаса. Егер үйде қатты ойнайтын немесе ата-анасын үнемі өз істерінен алшақтататын кішкентай бала болса, ол да өз кедергісін тудырады.

Мұндай тәжірибе мұғалімдерді ыңғайсыз жағдайға қалдыруы мүмкін және қазірдің өзінде қиын тапсырманы едәуір қиындатады. Өйткені, мұғалімдер тікелей эфирде жұмыс істеуге үйретілмеген: шындық, бұл оқыту әдісі көп уақытты қажет етеді және сабақ өткізетін адам үшін шынымен стрессті болуы мүмкін.

Төртінші қарастырылатын жағдай: Кері байланыс беру. Жоғарыда айтылғандай, қашықтықтан оқыту коммуникацияда белгілі бір проблемалар туғызады және осындай проблемалардың бірі кері байланыс беру болып табылады.

Оқушылармен онлайн режимінде жұмыс жасай отырып, олар әлі де сұрақтар қоятынын және мұғалім ретінде оларға жауап беру керек екенін есте ұстаған жөн. Егер бірнеше сұрақ болса, онда бұл қиын емес, бірақ уақыт өте келе олар жиналып, мұғалімге жауап беруге көп уақыт жұмсамау үшін бір нәрсе жасау керек. Сонымен қатар, екі-үш сұрақтың жауабын басып шығару бір нәрсе, ал жиырма, тіпті отыз сұраққа мүлдем басқа. Үй тапсырмаларының нәтижелері туралы кері байланысқа да қатысты: мұғалім бірнеше ондаған жұмыстарға түсініктеме қалай тез жаза алады?

Кері байланыс беруді жеңілдету үшін дауыстық, дыбыстық хабарларды жауап ретінде пайдалануға болады. Осылайша сіз студенттермен қарым-қатынас процесін тездетіп, басқа тапсырмаларға аз уақыт үнемдеуге мүмкіндік аласыз.

Ғылым мен техниканың дамыған заманында жоғарыда айтылған мәселелерді шешудің жолдары да қарастырылды. Мен қызмет етіп отырған оқу орны Параграф Білім платформасымен жұмыс жасаудамыз. Бұл платформамен қашықтықтан сабақ өткізу өзінің құрылымындағы (дидактикалық бөлім) күндізгі сабақпен бірдей болатындығын есте сақтау қажет, атап айтқанда:

а) Ұйымдастыру сәті және міндеттер мен мақсаттардың құрылымы - оқушыларға материалды игеру уақыты, сабақ кестесі және т.б. көрсетілген нақты тапсырмалармен анықталады.

ә) Үй тапсырмасын тексеру - оқушылардың жетістіктері мен сәтсіздіктеріне жалпы шолу, қиын сәттерді түсіндіру және т.б.

б) Білімнің өзектілігі - жаңа материалды - бейнероликтерді, оқу тапсырмасын оқуға деген ынтасын арттыру үшін түрлі әдістерді қолдану. Егер сіз бұл кезеңді сыныппен бір уақытта жұмыс түрінде өткізгіңіз келсе - бұл маңызды емес, сіз сұрақтардың жауабын талап етпей жай ғана жариялай аласыз, өйткені олар өздері баланы жаңа білім беру тапсырмасына дайындайды.

в) Жаңа білімді игеру - бұл жалпыға қолжетімді ресурстарға орналастырылған білім беру порталдарының немесе мұғалімнің әзірлемелерінің ресурстарын пайдалану. Алайда, материалды оқымас бұрын оқушылар олардан не талап етілетіндігін нақты білуі керек, оған не назар аудару керек, қандай білім және практикалық дағдылар тексерілетінін көрсету қажет; тұтастай алғанда, оқушыларға жаңа материалды өз бетінше зерттеу алдында міндеттер нақты қойылуы керек.

г) Сабақты түсіну мен қорытындылаудың алғашқы сынағы - бұл жаңа материалды зерделеу, білім мазмұнын тапсырмалармен, интерактивті модельдермен және өзін-өзі тексеруге арналған сұрақтармен тікелей байланыстыру кезінде осы кезеңді жүзеге асырудың тамаша мүмкіндігі.

ғ) Сабақты меңгеру, жіберген қателерді талдау және түзету - тесттер, кіріккен интерактивті модельдер және жауаптарды жинау формаларын қолдану арқылы жүзеге асырылады. Тапсырмаларды уақтылы тексеруді және оқушыларға олардың жетістіктері мен қателіктері туралы көпшілікке немесе жеке ақпарат беруді ұмытпаңыз.

д) Үй тапсырмасы және оны орындауға арналған нұсқаулық.

е) Рефлексия және кері байланыс.

Енді білім беру мазмұны туралы - жаңа материалды зерттеуді ұйымдастыратын материалдар туралы айтатын болсам, өзіңізді оқушының орнына қойыңыз және барлық мұғалімдердің онлайн-тренингке жаппай көшуі жағдайында оған қанша жұмыс түсетінін елестетіп көріңіз. Осыған байланысты сізден жұмыста пайдаланатын материалдардың сапасына сыни тұрғыдан қарауыңызды сұраймын:

1. Ұзақ оқудан (ұзақ мәтіндерден) аулақ болыңыз. Мәтіннен ең маңыздысын қалдырыңыз, егер баланың тақырыбы қызықтыратын болса, қосымша материалдардың болуы туралы ескертулер жасаңыз.

2. Мәтінді құрылымдау, мәтінді бөліктерге бөлу керек. Соңында қысқаша түйіндеме ұсынылады.

3. Инфографика бар мәтіндерді қолданыңыз - сызбалар және басқа визуализациялар материалды жақсы түсінуге және есте сақтауға мүмкіндік береді.

4. Тапсырмалар мен оқу блоктары көлемі мен күрделілігіне қарай теңестірілуі қажет.

Қорытындылай келе Параграф Білім платформасымен білім беру жүйесін тиімді бақылау, оқу процесін цифрландыру және автоматтандыру, оқыту мониторингісін жүргізуде қолайлы жағдай жасалынған. Қашықтықтан оқыту жүйесінің рөлі қазіргі таңда білім саласы үшін өте жоғары, себебі бұл жүйе арқылы мұғалімдеріміз бен оқушыларымыз әлемдік ақпараттармен байланысуга, білімдерін онлайн жалғасыруға, ғылыми және шығармашылық жұмыстарын жетілдіруге, әлемдік ақпарат кеңістігінде өздерінің білімдерін шындауға зор мүмкіндік алады.

Әдебиеттер тізімі

1. Білім беру ұйымдарына электрондық оқыту жүйесін енгізу жағдайында педагогтардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру әдістемесі / Ахметова Г.К., Караев Ж.А., Мухамбетжанова С.Т. // Алматы:АҚ «ҰБАО «Өрлеу», 2013.
2. Қазақстан және ТМД елдеріндегі білім беруді ақпараттандырудың IV Халықаралық форумының ғылыми мақалалар жинағы (18-19 бет.38-39 бет. 118-119 бет. 460-461 бет).
- 3.<https://mega-talant.com/blog/4-problemy-distancionnogo-obucheniya-i-sposoby-ih-resheniya>

ИНФОРМАТИКА ПӘНІНЕН ҚАШЫҚТЫҚТАН БІЛІМ БЕРУДІҢ ӘДІСТЕРІ МЕН ҚҰРАЛДАРЫ

Молдажанова Бибіжамал

жоғары санатты информатика пәнінің оқытушысы, ШЖҚ КМК «Жоғары медицина колледжі», Алматы қ.

Қазіргі уақытта елімізде заман талабына сай қашықтан оқыту технологиясы үлкен пікірталасты туғызып, соған орай жаңа заманауи әдістемелерді де талап етілуде. Информатика саласының мамандары ерекше сұранысқа ие. Информатиканың қазіргі мезгілдегі дамуын телекоммуникациялық кезең деп сипаттауға болады. Бұл білім мен ақпарат алмасудың тығыз байланысы. Қашықтан оқыту формасы бүгінде, көпшіліктің өз бетінше тәуелсіз түрде үздіксіз жалпы білім алу жүйесін, өзара ақпарат алмасу формасын қалыптастырады және жүзеге асырады. Қашықтан оқыту жүйесі әлеуметтік жағдайға қарамастан, елімізде барлық дерлік тұрғындарының білім және ақпарат алу құқығын қамтамасыз етеді. Бұл жаңа форма ХХІ ғасырдың білім беру жүйесі деп есептеліп, ғалымдар, оқытушылар және басқа да сала мамандары жаңа технологияны толық меңгеруіне тура келді. Осыдан бірнеше жыл бұрын технология деп қарастырылатын техникалық құралдарға баса назар аударсақ, қазіргі күні техникалық құралдармен қатар оны игеріп, тез арада екінші адамға жеткізу, әсіресе білім саласында оқыту/оқу үрдісіне байланысты мәселелерді жетілдіру міндеттеліп отыр.

Қашықтан оқыту технологиясы (ҚОТ) берілген білім беру мазмұнын жүзеге асыруға арналған білім берудің әдістері, нақты құралдары мен формаларының жүйесі болып табылады. ҚОТ ғылыми тұрғыда алынған білімді дидактикалы түрде қолдануға, ҚО-дың оқу процесін талдау мен ұйымдастырудағы ғылыми тәсілдерге бағытталған. Қашықтан оқыту технологиясын әзірлеушілер оның мынадай ерекшеліктеріне баса назар аудартады: икемділік (курсты зерделеудің жеке траекториясын құру, пән және қажетті білім көлемін алу); алға жылжу (кез-келген ұйымда оқушыға ыңғайлы орын даярлау); асинхрондылық (оқытушының және білім алушылар санының шектеусіздігі, сондай-ақ компьютерлік жүйенің мүмкіндіктері);

рентабельділік (қашықтықтан оқытуды басқарудың экономикалық тиімділігі, себебі орта есеппен алсақ, 10-50% арзанға түседі екен); оқытушының жаңа рөлі (оқытушыға мынадай функциялар жүктеледі: танымдық процесті үйлестіру, оқушыны түзету, кеңес беру, оқу жобаларына басшылық жасау және т.б.); білім алушының жаңа рөлі (ынталандырудың жоғары деңгейі талап етіледі; өзін-өзі ұйымдастыру, еңбексүйгіштік және белгілі бір базалық деңгейде білімі болу)[1, 47].

Қазіргі уақытта қашықтан оқытудың басты мақсаты толық, түсінікті түрде білім алушыға ақпарат беру. Білім алушыларға қашықтан әр түрлі формада тапсырмалар берілетінін ескере отырып, информатика пәнінен «өзіндік жұмыс» қалай жүргізуге болатынына тоқталып өтуді жөн көрдік. «Өзіндік жұмыс» дербес, өз бетінше орындалатын, орындау уақыты нақты берілген оқыту формасы болып табылады. Білім алушыларды тапсырма деңгейіне қарай жекелеп, жұпқа және топқа бөлуге болады. Білім алушылардың білім сапасын арттыру үшін, берілген өзіндік жұмыс мұқият бақыланып, қадағаланып отыруы тиіс. «Өзіндік жұмыстың» берілуі білім алушыларға өз бетінше ізденуіне себеп болады. Жұптық, топтық орындаулар кезінде оқытушы білім алушыларға кеңес беріп, жұмысты қашықтан ұйымдастырудың ерекшеліктерімен, тапсырмалармен барынша таныстырып, зерделеу барысында алынған теориялық білімді әр түрлі мақсатта беріліп отырғанын түсіндіру қажет.

Білім алушылардың өз бетімен жұмыс істеуін әртүрлі деңгейде ұйымдастыруға болады. Ол үшін оқытушы өз бетімен жұмыстың тапсырмаларын құрастырғанда оның қиындық дәрежесі білім алушылардың оқу мүмкіншілігіне жауап беретіндей болуы тиіс.

Өз бетімен жұмыстар мақсатына қарай:

- оқыту;
- жаттықтыру;
- бекіту;
- қайталау;
- дамыту;
- шығармашылық, яғни іздену мақсатында;
- бақылау мақсатында өткізіледі.

Әрбір ұстаз өзінің ізденімпаздық іс-әрекеті арқылы сабақ өткізу формалары мен тәсілдерін күнделікті сабаққа қолданылуына толық мүмкіндігі бар. Сабақ барысында сабақтың мазмұнына; оны өткізу тәсілдері мен әдістерін дұрыс тандауына; сабақтың нәтижелігіне баса назар аударған жөн. Білім алушыларды өз бетімен жұмыс істеуге тәрбиелеу мен үйрету жоғарыда көрсетілген мәселелерді шешудің бірден-бір жолы болып табылады. Қашықтықтан оқыту бастапқы кезеңінде мұғалімдердің жүктемесін айтарлықтай өсірді. Сандық оқу контентін дайындау, білім алушылардың жетістіктерін қадағалау, оқушылармен тұрақты коллаборация жасау, сандық және кәсіби дағдыларды жетілдіру – сабақ берудегі негізгі бағдарлар болмақ. Бұл бағытта мұғалімнің рөлі мен қызметіне, кәсіби шеберлігіне талаптар

күшейді. Олар оқытудың жаңа әдістемесін дайындап қана қоймай, «қашықтықтағы» сыныпты біліктілігімен, іскерлігімен, шешендік өнерімен баурай білуі тиіс. Ұрпаққа тәрбие беру, білім нәрімен сусындату – екінің бірінің қолынан да келе бермейді [3, 9бет].

Информатика пәнін оқыту кезінде жиі байқалатын түсінбеушілік практикалық жұмыстарда орын алып жатады. Көп жағдайда білім алушының теориялық білімге көңіл аудармай, бірден практикалық жұмысқа көшуі, осындай түсінбеушілікке әкеп соғады. Ал практикалық жұмыстар берілген теориялық білімге сай болуы тиіс. Білім алушылар қашықтан оқытуға, дербес жұмыс жасауға бейімделгеннен кейін шығармашылық тапсырмаларды қолдана отырып, өз бетінше жұмыс істеу кезеңдері неғұрлым прогрессивті болады. Қашықтықтан оқыту жүйесінде қазіргі күні кеңінен таралып жатқан, чат-сабақтары, веб-сабақтар, веб-конференцияларға тоқталмасақ болмас.

Чат-сабақтар – белгілі бір ұйымның, білім алушылар тобының синхронды нысаны, өйткені оқытушы да білім алушы да нақты уақыт режимінде өзара қарым-қатынас жасап, ұйымдастырушы қатысушылардың әрқайсысымен сөйлесе отырып, жұмысты орындау барысы анықталады. Мұндай практикалық жұмыс жеке «өзіндік жұмысқа» сай келмейді. Мұндай сабақтар барлық топтың біріге отырып, ақпаратты бірге алып, ой алмасуына жақсы мүмкіндік. Мысалы, Bilim.kz платформалары мен кері байланыс ретінде Classroom, Zoom, WhatsApp мессенджері арқылы, ал мектеп оқушыларына мектеп онлайн, дарын онлайн желісі арқылы ұйымдастырылып жүр.

Веб-сабақтар – қатысушылардың бір уақытта білім беру / алу үрдісіне қатыспай, мүмкіндігіне қарай қатысуына мүмкіндік жасалған оқу формасы. Бұл жұмыс формасы үлкен желіде таратылған, қандай да бір жеке мәселе талқыланатын форум тәрізді, алайда айырмашылығы веб-сабақтарды мамандандырылған жұмыс құралдары басқарады.

Веб-конференциялар - "бетпе-бет" өткізіледі, яғни қатысушылар алдын ала жоспарланған кездесуге қатысады. Қазіргі білім беру жағдайында көп жағдайда оқытушылар жиналысы, оқытушылар мен білім алушылар конференциясы осы форматта орын алуда [2, 63].

Білім беру саласында қазіргі заман талабына сай оқытудың жаңа педагогикалық технологияларын практикада меңгермейінше сауатты, жан-жақты білім алу мүмкін емес. Ал, жаңа технологияны меңгерту арқылы оқытушы интеллектуалдық, кәсіптік, адамгершілік, рухани, азаматтық және басқа да адамгершілік қасиеттердің білім алушы бойында қалыптасуына игі әсерін тигізеді.

Сонымен қорыта келе, өз бетімен шығармашылық әрекет жасауға қабілетті, арнайы мамандандырылған білікті мамандар даярлауда жеке тұлғаны қалыптастыруды көздеуге бағытталған педагог пен оқушы әрекетінің тиімділігін арттыр жолдарының бірі – педагогикалық жаңа технологияларды орынды қолдану болып табылады. Педагог білім беру іс-әрекетінің субъектісі ретінде оқу үрдісінде жаңа педагогикалық технологиялардың әдіс-тәсілдерін,

формаларын жүзеге асыратын кәсіп иесі. Сондықтан білім берудегі барлық оңды өзгерістер педагогтың жаңаша ойлау тәсілімен, жаңа шығармашылық іс-әрекеттерімен, өзіне және шәкіртіне деген жаңа қатынасымен тікелей байланысты болмақ. Осылайша, қашықтықтан оқыту формасы білім алушылардың өзін-өзі басқарып, өз болашағы үшін жауапкершілік сезімін қалыптастыруға ықпал етеді. Қашықтықтан білім беру – елімізде жүріп те, шетелде де жүріп білім алуға мүмкіндік туғызатын, халықтың қалың көпшілігіне ұсынылатын мамандандырылған ақпараттық білім беру ортасының көмегімен білім беретін, қашықтықтағы оқу ақпаратымен алмасу құралдарына негізделген (спутниктік теледидар, радио, компьютерлік байланыс және т.б.) қызметтер кешені. Қашықтықтан оқыту кезінде әр түрлі маман саласына қарай техникалық құралдар әр түрлі мақсатта қолданып, оларға маман ретінде әдістемелік нұсқаулықтар беріледі, ұсыныстар жасалады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Иванова, Е.О. Теория обучения в информационном обществе [Текст] / Е.О. Иванова, И.М. Осмоловская. - М.: Просвещение, 2011. – 190.
2. Ковалева, Г.В., Таптыгина, Е.В., Скипор, С.Н., Резниченко, Н.С. Новые парадигмы высшего медицинского образования. Дистанционные технологии обучения: преимущества и недостатки // Всерос. научнопедагогическая конференция с международным участием «Управление образовательным процессом в современном медицинском ВУЗе». – Красноярск: КрасГМУ, 2009. – 121.
3. Соловьева Т.А. Болашақ мұғалімдердің пәнді дайындаудағы қашықтықтан оқыту технологиясы – 2010. -№ 1.

ҚАЗІРГІ ҚАЗАҚСТАНДЫҚ БІЛІМ БЕРУ : ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІН ДАМУДЫҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

А.Н.Мотай

Жамбыл политехникалық жоғары колледжі, Тараз қ.

Заманауи қашықтықтан білім беру ақпаратымен алмасу құралдары негізінде спутниктік теледидар, радио, компьютерлік байланыс және т.б. негізінде мамандандырылған ақпараттық білім беру ортасының көмегімен елдегі қарапайым халыққа көрсетілетін білім беру қызметтерінің кешені ретінде ұсынылған. Қашықтықтан оқыту - бұл студенттердің өз бетінше білім алу принципіне негізделген білім беру процесінің жаңа ұйымы. Бұл мақалада Қазақстан ғалымдарының ғылыми еңбектері негізінде заманауи қашықтықтан оқыту саласындағы білім беру технологиялары сипатталған. Қазақстандық зерттеушілердің көзқарасы бойынша Қазақстанның халықаралық білім беру кеңістігіне интеграциялану мәселелері. Шетелде жоғары білім беруді дамытудың тұжырымдамалық тәсілдерін қарастыра отырып, зерттеушілер осындай әр түрлі концептуалды негіздерге негізделген білім беру жүйеле-

рінің үйлесуі қазіргі заманғы халықаралық білім беру қоғамдастығының сипаттамалары болып табылады деген тұжырымға келеді.

Қашықтықтан оқыту жүйесі, негізінен, дәстүрлі жүйеге қарағанда ыңғайлы уақытта және ыңғайлы қарқынмен және төмен ақы төлеу арқылы оқуды ұсына отырып, білім беру мекемесінен кез-келген қашықтықта оқудың мүмкіндігін, қашықтықты және оқуға түсудің ресми шектеулерінің болмауын, икемділікті қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Алайда, қашықтықтан оқытуды дамытудағы көптеген мәселелер көбіне қазіргі қазақстандық қоғамдағы экономикалық, саяси және әлеуметтік өмірдегі дағдарыстық құбылыстарға байланысты. Сонымен қатар, өзінің кең территориясымен және тұрғындарының шашыраңқы болуымен Қазақстан үшін қашықтықтан оқыту алға қойылған мақсатқа жетудің басты бірі - жоғары интеллектуалды әлеуетке ие мемлекет болу керек сияқты.

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы (1-т., 1-б.) Қашықтықтан оқыту технологиялары деп ақпараттық коммуникациялық технологиялар мен телекоммуникациялық құралдарды қолданып, студентпен мұғалім арасындағы делдалдықпен (қашықтықта) немесе толық делдалдықсыз өзара әрекеттесу арқылы жүргізілетін оқытуды айтамыз.

Соңғы жылдары Қазақстан Республикасында қашықтықтан оқытуды дамыту ұлттық білім беру моделін жетілдірудің басты бағыттарының біріне айналды. Бұл бағыттағы белсенді іс-шаралар Қазақстан Республикасының білім беру жүйесін ақпараттандырудың мемлекеттік тұжырымдамасы, орта білім беру жүйесін ақпараттандыру, орта кәсіптік білім беруді ақпараттандыру жөніндегі мемлекеттік бағдарламалар аясында жүзеге асырылуда. Бұл жүйе оқу материалдарын тарата алады және электронды почта мен компьютерлік конференциялар арқылы синхронды өзара әрекеттесуге мүмкіндік береді, бұл мұғалімдер мен студенттер арасындағы байланысты қамтамасыз етеді және елдің әр түкпірінде орналасқан білім алушылар топтары арасында талқылауға мүмкіндік береді.

Спутниктік технологияның қашықтықтан білім беруде интерактивтілік қағидатын жүзеге асыру үшін өте перспективалы екенін атап өтеді, өйткені бұл принцип спутниктің көмегімен жүзеге асырылатын өзара әрекеттесуді басқа өзара әрекеттесу түрлерімен үйлестіру арқылы әрі қарай дамиды: компьютерлік конференциялар, аудиоконференциялар, спутниктік теледидарлық сессияға дейін және одан кейін тыңдаушылар тобы арасындағы байланыспен, топ жетекшісін бөлу немесе білім беру саласындағы өзара әрекеттесу процесінде көмекшіні пайдалану және т.б.

Д.М.Джусубалиеваның айтуы бойынша қашықтық қағидатын іске асыру ақпаратты сақтау, өңдеу және берудің жаңа технологияларын енгізудің арқасында іс жүзінде мүмкін болатын маңызды ұйымдастырушылық жаңалықтарға әкелді. Білім берудегі қашықтық қағидаты студенттер санына кіру және жеке оқу жоспарын құру еркіндігін, сондай-ақ оқу орны, уақыты мен қарқынының еркіндігін білдіреді. Қашықтықтан оқыту үдерісіндегі оқу материалының негізгі сипаттамаларының бірі, Д.М.Джусубалиева айтқандай,

икемділік, бұл мұғалімге оқу процесінің барысын студенттің жеке ерекшеліктеріне бейімдеуге мүмкіндік береді, яғни. жауап беру. Материалдың икемділігі тыңдаушылардың белсенділігі үшін қажет.

Қазіргі уақытта білім алудың ілгері даму мүмкіндігі зор тәсілдерінің бірі – заманауи телекоммуникациялық технологияларды, атап айтқанда интернет желісін қамтамасыз ететін мүмкіндіктерді қолдана отырып, қашықтан оқыту. Қашықтан оқытудың тиімділігі оған енгізілген педагогикалық мағынамен анықталады, оның түсіндірулерінің ішінде екі түрлі көзқарасты бөліп көрсету керек. Біріншісі, бүгінгі күні кеңінен таралған, қашықтықтан оқыту арқылы мұғалім мен студент арасында ақпарат алмасуды білдіреді.

Екінші тәсілде қашықтан оқытудың басым бағыты – қазіргі заманғы телекоммуникация құралдарының көмегімен құрылған студенттің жеке танымдылығының қызметі. Бұл тәсіл білім беру субъектілерінің өзара іс-қимылының интерактивтілігін және оқу процесінің өнімділігін қамтамасыз ететін ақпараттық және педагогикалық технологияларды біріктіруді көздейді. Бұл жағдайда ақпарат алмасу және жіберу студенттердің нәтижелі білім беру қызметін ұйымдастыру үшін көмекші ортаның рөлін атқарады. Оқыту нақты уақытта синхронды түрде жүреді (чат, бейне байланыс, қашықтағы студенттер мен мұғалімдерге ортақ “виртуалды тақталар” және тағы басқалар), сонымен қатар асинхронды (электрондық пошта негізіндегі телеконференциялар).

Сонымен қатар, қашықтан оқытуда қалай «оқу үдерісін жоспарлауға болады?» деген сұраққа жауап ала аласыз. Бұнда берілген кеңестер: барлық жұмысты бірден жүзеге асыруға тырыспаңыз. Қашықтан оқыту кезеңінде қандай мақсаттарыңызға қол жеткізуге болатынын мұқият ойластырыңыз; қашықтан оқытудың ең қарапайым бір-екі құралын тандап алып, солармен жұмыс істеуді бастаңыз. Бірден көптеген құралдарды қолдануға тырыспаңыз; қашықтан оқыту кезеңінде Сіздің оқу сценарийлеріңіз неғұрлым қарапайым, түсінікті және шынайы болса, оларды ойдағыдай жүзеге асыру және қажетті нәтижеге қол жеткізу мүмкіндігі соғұрлым көбірек болады; оқытудың жаңа форматына студенттер мен олардың ата-аналары да жаңадан бейімделуде екенін, олар да Сіз сияқты мазасызданатынын есіңізде ұстаңыз; студенттердің ерекшеліктерін ескеріңіз және онлайн сабақты жоспарлау барысында сабақ мақсаттары мен тапсырмаларды әзірлеп, бір немесе бірнеше саралау тәсілін таңдаңыз.

Оқуға қатыстыру модулінде тақырып аясында “Студенттерді оқу үдерісіне қалай ынталандыруға/тартуға болады?” деген мәселе қарастырылды. Бұл сұрақты шешуде студенттерді оқыту үдерісіне ынталандыру факторларын, әдіс-тәсілдерін анықтау аса маңызды. Шәкірттерді оқуға қызықтыру, ынталандыру жайлы ойлаған кезде, біз олардың ішкі ынтасын арттыру жолдарын түсінуге тырысамыз. Оқуға қатыстыру дегеніміз оларды қызықтыру, жаңа бір нәрсе жасап көруге, таңдауға, қателесуге, қайтадан бастауға, табысқа жетуге ұмтылуға мүмкіндік беру. Осылайша, білімгерді оқуға белсенді қатыстырудың тәсілдерін қашықтан және дәстүрлі оқытуда

кеңінен қолданып, балаларды дербес студентке айналуына көмектесеміз. «Онлайн сабақты жүргізу: сыртқы келбет және онлайн этикет» тақырыбы «сабақты трансляциялауға дейін және оны жүргізу барысында қандай мәселелерді назарда ұстау керек?» деген сұрақ аясында толық мәлімет берді.

Бұл шешімдер электрондық пошта арқылы салыстырылады және талқыланады; студенттер сұрақтар, пікірлер, шолулар алмасады. Нәтиже туындаған сұрақтарды тұжырымдау және оқу веб-серверіне орналастырылған тақырып бойынша негізгі мәселелерді ұжымдық таңдау. Қашықтан оқыту сабақтарының түрлері бір жағынан педагогикалық процестің ерекшеліктерімен, екінші жағынан - оқыту орталығының қарамағындағы ақпараттық және телекоммуникациялық құралдар мен сервистердің жиынтығымен анықталады. Тәжірибе қашықтан оқытуда сабақтың келесі түрлерін қолдану өнімділігін көрсетеді. Кіріспе сабақ бүкіл курсты қамту, оның мәселелерін, алдағы сабақтарды шолу мақсатында өткізіледі. Оны білім беру серверінде веб-беттер жиынтығы түрінде жасаған жөн. Жеке сабақ-кеңес беру әр студенттің ерекшеліктерін ескере отырып, әр түрлі формада өткізіледі. Электрондық пошта бойынша қашықтықтан өткізілетін конференция қашықтықтан хат алмасу аясында бір мәселені талқылаудың құрылымы мен регламентін әзірлеуді талап етеді.

Модуль мазмұнында қашықтан оқыту кезінде ата-аналармен өзара тиімді қарым-қатынасты ұйымдастыруға көмектесетін материал ұсынылды. Қашықтан оқыту кезіндегі ата-ананың рөлі аса құнды екеніне назар аударуға болады. Себебі: ата-ана қадағалаушы, қолдаушы және қорғаушы. Қашықтан оқытуда, бала ата-ана мен ұстаздың қолдауына, көмегіне қаншалықты зәру болса, ата - ана мен ұстаздар да бір - бірімен тығыз байланыста болу керектігін көрсетті. Онлайн курста осы мәселелердәі де жауабын тапқандай болдым. Қорыта айтқанда ашық онлайн-курсы отандық ұстаздар үшін оқытудың тиімділігін қарастыруымен тиімді әрі пайдалы болды. Қашықтан оқытудың ерекшеліктері мен түрлерін зерттеп, онлайн-сабақтардың оқу үдерісін жоспарлауды, оқу жетістіктерін бағалауды ұйымдастыруды үйрендік. Қашықтан оқыту қазіргі заман талабы болса, оны ұйымдастыруда педогог-ұстаздардың біліктілігі жоғары, зияткерлік және кәсіби деңгейі жоғары деңгейде дамыған болуы өте маңызды!

Қорыта келгенде, қашықтықтан оқыту технологиясы білім берудің ортасында тұратын оқыту жүйесін құру мүмкіндігін береді. Бұл жүйеде оқытушы студенттің жұмыстарын, жеке қызығушылықтары мен сұраныстарын ескереді. Білім беру жүйесінің ортасында студент тұратынын ескерсек, оқыту жүйесі тұтасымен өзгереді. Оқытушы студентке арналған өзіндік жұмыстарды ұйымдастырумен шұғылданады. Қашықтықтан оқыту технологиясын қолдану да оқытушының рөлі арта түседі және өзгереді. Сырттай бөлім мен қашықтан оқытуды араластыруға болмайды деген позицияны кейбір авторлар ұстанып отыр. Олардың басты ерекшелігі, қашықтан оқыту кезінде интервентивтіліктің жүйелілігі және тиімділігі қамтамасыз етіледі. Қашықтан оқытуда күндізгі бөлімде оқытылатын материалдар қолданылады.

Осымен байланысты қашықтықтан оқыту технологиясын қолданып жүргізілетін білім беру сапасын бақылауды дұрыс жүргізу және жүзеге асыру мәселесі туындайды.

Әдебиеттер тізімі

1. Автордың аты-жөні, Айзада Амангелдіқызы МАХМУТОВА, Шашубай кентіндегі “Мектеп- балабақша кешені” базасындағы Тірек мектебінің (Ресурстық орталық)” КММ тарих пәні мұғалімі, Қарағанды облысының Ақтоғай ауданы

2. Журнал «Информатика и образование». – 2006. – № 7. – Б. 41-45.

3. Журнал «Информатика и образование». – 2006. – № 2. – Б. 49-57.

Қазақстан және ТМД елдеріндегі білім беруді ақпараттандырудың IV Халықаралық форумының ғылыми мақалалар жинағы. – Б. 18-19; 38-39; 118-119; 460-461.

4. Ақшалава Б.Н., Алмабаева Г.Б. Журнал: ҚазҰУ Хабаршысы Жыл: 2015 Қала: Алматы Категория: Филология

МУЗЫКАЛЬНОЕ ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ: ТРУДНОСТИ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Акижанова С.Е. Преподаватель по классу фортепиано
Кажгалиева Г.А. Преподаватель по классу фортепиано
Малекова А.К. Преподаватель по классу фортепиано
Уральского музыкального колледжа им.Курмангазы, г.Уральск

Компьютерный бум, обрушившийся на различные сферы нашей деятельности несколько десятилетий тому назад, сегодня уже не воспринимается как нечто новое. Новые компьютерные технологии давно и надежно вошли в наш обиход, став неотъемлемой частью медиаиндустрии и музыкальной педагогики. В последнее время идет активная дискуссия вокруг трудностей дистанционного обучения. Хочется рассмотреть некоторые из них как положительные, так и отрицательные стороны воздействия технико-информационного прогресса на музыкальное образование. Музыкальная педагогика, в силу ряда факторов, – одна из самых противящихся разного рода нововведениям. Это далеко не означает, что она не прогрессирует изнутри. Здесь разговор идет об устойчивости давно сформировавшихся традиций, основанных прежде всего на практических методах. Творческие умения и способности воспитываются не через непрерывные лекции, а в ходе практического взаимодействия на занятиях в индивидуальном формате. В этом одно из основных различий музыкального обучения от форм, принятых в учебных заведениях другого профиля, поменять режим «живого» диалога методическим руководством на практике невозможно.

В структуре образования музыкантов есть еще ряд историко-теоретических предметов. Без сомнения, показатель формализации знаний в этой категории дисциплин много выше, чем в специальных дисциплинах у испол-

нителей, хотя доля эмпирики есть и здесь. Об этих и многих других особенностях музыкальной педагогики нужно думать в связи с назревающим ажиотажем дистанционных форм. Можно утверждать, что позиция в отношении этих форм весьма и весьма неоднозначная, а в большинстве своем просто негативная и проблемы наталкиваются не только на традиционализм мышления. Так, многие считают, что нынешней проблемой музыкального обучения является научно-технический прогресс, особенно связанный с искажением понимания во всех аналитических направлениях. Не только наше государство, но и весь мир в целом заполнил художественный «суррогат» во всех областях культуры и искусства, в том числе и в музыке. Не только подрастающим поколением, но и основной частью нашего общества с огромным интересом стало приниматься все примитивное, пустое и откровенно пошлое. А все высокохудожественное или хотя бы что-то более или менее содержательное, стало ненужным.

Приверженцы иной позиции считают, что в настоящее время происходит формирование принципиально новой системы образования, нацеленной на интегрирование в мировое информационно-образовательное пространство. Этот процесс сопрягается со значительными преобразованиями в организации процесса обучения, которому нельзя не соответствовать нынешним техническим ресурсам. Диффузия современных информационных технологий в сферу образования позволяет качественно изменить способы и организационные формы обучения, сделав его более подходящим и приемлемым. Отрицательные же стороны имеют место быть в любом прогрессе и акцентировать на них внимание не имеет смысла.

Особенности и характеристики дистанционного обучения.

Дистанционное образование в чем-то очень напоминает заочную форму обучения. Базовой основой в обеих формах обучения является интернет-технология, которая позволяет педагогу контактировать с учеником в ситуациях, когда ученик либо учитель не могут присутствовать на «живом» занятии. В этом и заключается принципиальное отличие. Эффект от этого определенно лучше, чем от самостоятельной работы учащегося. Предполагается также, что обучающий и обучающийся в совершенстве владеют способами передачи информации, располагают соответствующим оборудованием. Иначе диалог не получится. В целом, можно выделить несколько способов дистанционного обучения.

1. Первое – это онлайн конференции. Групповые и индивидуальные. Безусловно, заменить реальный урок это не может, так как качество инструмента будет искажаться, а вместе с ним и восприятие звука, тембра и других. Но провести работу над аппlikатурой, проставить динамику возможно.

2. Второе - оффлайн обучение. Данный способ подходит, если нет возможности для онлайн-урока, ввиду занятости учителя и ученика, либо плохой интернет связи. Здесь могут быть обмен видеозаписей с объяснением проблем, а также переписка с учеником в интернете.

3. Третий это смешанный способ. Является наиболее предпочтительным. Наибольшего эффекта можно будет добиться благодаря онлайн трансляции, к примеру, через SKYPE или конференции через ZOOM. Ученик может сделать видеозапись для контроля домашнего задания учителем, в то время как учитель тоже может записать для ученика на видео игру произведения, с последующими разъяснениями, на что нужно обратить внимание.

Когда учитель и ученик находятся в разных географических точках, возникают проблемы, при дистанционном обучении. Рассмотрим основные из них:

- Необходимо обеспечение стабильного сигнала. Качественное и быстрое интернет-соединение, без обрывов и скорость достаточная для трансляции и приема видеосигнала. Самое оптимальное – ДО урока, можно за несколько дней, созвонится по скайпу со своим учеником и проверить, насколько хорошо работает связь, убедиться, что наше подключение к интернету и подключение ученика обеспечивает скорость, достаточную для проведения занятия. Скайп (Skype) – самая известная программа, самая распространенная и знакомая, позволяющая устанавливать видеосвязь. Конечно же есть и другие программы, не менее хорошие.

- Техника для передачи звука и изображения. Для того что бы записывать и передавать изображение и звук, нам понадобится веб камера со встроенным микрофоном, либо веб камера и отдельный микрофон. Необходимо учесть, что микрофоны, встроенные в ноутбуки, стандартные гарнитуры, очень сильно искажают голос, и в идеале, для занятия именно вокалом, нужна хотя бы домашняя студия с приличными микрофонами.

- Аккомпанемент. Речь идет об онлайн уроках вокала и ансамбля. Они имеют некоторую специфику в отношении аккомпанемента. Преподаватели привыкли проводить занятия с концертмейстером. То есть пианист аккомпанирует, преподаватель работает с учеником. Мы можем сами аккомпанировать ученику, если мы хорошо владеем фортепиано. Но проводя дистанционные уроки одновременное музицирование работает весьма плохо.

При ансамблевой игре, мы должны одновременно в унисон играть свои партии, это осуществить очень сложно, почти невозможно. Со временем обещают эту проблему устранить, возможно благодаря ускорению интернета. На данный же момент звук приходит с большой задержкой. В программе Skype, передача звука прекращается если сигнал начинает поступать от собеседника. Получается перебивать в Skype достаточно сложно - собеседник не услышит нас, пока не закончит свою игру. В Zoom же звук поступает с запозданием, что исключает возможность игры в ансамбле.

- Особенности личного общения при онлайн-образовании. В привычном нам офлайн преподавании огромную роль играет контактное общение, непосредственная связь между учащимся и преподавателем и обратная связь со слушателями. При дистанционном обучении общение затрудняется, для этой формы обучения преподавателей необходимо специально готовить, находить особенные методы преподавания, объяснять

им особенности подобного обучения.

• Малое количество официальных преподавателей нужного уровня. На сегодняшний день наблюдается некоторое противоречие в педагогическом коллективе. Наиболее профессиональные педагоги чаще всего не в ладах с компьютерами и предпочитают преподавать по старинке. А молодым не хватает опыта, чтобы преподавать на высочайшем уровне. Тем не менее, онлайн-обучение позволяет частично решить эту проблему за счет независимости от географического расположения как преподавателя, так и ученика.

Процесс формирования дистанционного музыкального обучения.

Из всего сказанного напрашивается вопрос: кто конкретно из педагогов будет использовать в своей работе дистанционные технологии? Дело не только в том, что преподаватель, пожелавший обратиться к дистанционным формам обучения, должен быть не простым пользователем компьютера, а специалистом, представляющим возможности компьютерных технологий хотя бы в границах реально очерченных задач. Он должен осознавать необходимость их применения в своей учебно-методической работе, соответственно пересматривать традиционную методику преподавания, уметь составить алгоритм обучающих программ, на что тоже нужна квалификация. Какой же вывод? Продолжать развивать новые информационные технологии, возвращая в собственной среде специалистов, способных решать адекватные, а не виртуальные задачи. Никто, кроме нас самих музыкантов, не подскажет, что нам нужно и в какой пропорции, чему учить и какие навыки прививать, учитывая требования современной жизни.

Литература

1. З.О. Джавиашвили. Организация системы дистанционного образования. [<http://www.elitarium.ru/>].
2. Зайцева Л. А. Использование информационных компьютерных технологий в учебном процессе и проблемы его методического обеспечения. // Интернет-журнал "Эйдос". - 2006. - 1 сентября. [<http://www.eidos.ru/journal/2006/0901-5.htm>].
3. В.Г. Корочкин Современные проблемы музыкального образования подрастающего поколения. [<http://www.kirovsk-portal.com>].
4. Т.И. Купавцева Доклад Дистанционное музыкальное образование: проблемы и перспективы. [<https://nsportal.ru/kultura/muzykalnoe-iskusstvo/library/2016/05/17/distantionnoemuzykalnoe-obrazovanie-problemy-i>].
5. М.Лемуткина. Обучение получит нетрадиционную ориентацию, московский комсомолец № 26292 от 29 июля 2013

АРНАЙЫ ПӘНДЕРДІ ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДАҒЫ МҰҒАЛІМНІҢ РОЛІ ЖӘНЕ ОҚЫТУДЫҢ ПРОБЛЕМАЛАРЫ

Мырзагалиева Н.Н.

арнайы пәндер оқытушы, БҚОӘББ «Жоғары аграрлық-техникалық
колледжі» МКҚК, Орал қ.

Онлайн форматта оқудың басты мәселесі, ол - оқытушылардың онлайн форматта білім беруге дайындылығында. Педагогтарға қарағанда, білім алушылар, цифрлануға дейінгі буынға қарағанда виртуалды ортада өздерін еркін ұстайды.

Біз осы мәселенің мүмкін шешімдері ретінде цифрлануға дейінгі буынның өкілдерінің "цифрлық толеранттылықты" кезең-кезеңмен қалыптастыруынан көреміз, - ол дайындық пен қалауды қажет етеді. Білім беру процесінде цифрлық технологияларды кезең-кезеңімен енгізу арқылы педагогикалық басымдықтардан гөрі оқу процесінде цифрлық дидактика жағына көшуге негізделген.

Педагогтың "цифрлық толеранттылығы" студенттердің сандық буынының ерекшеліктерін қабылдау психологиясына және сандық технологияларға баса назар аудара отырып, кәсіби міндеттерді шешу; ақпаратты өңдеу/цифрландыру құралдарында; саналы қатынаста-ғылыми-зерттеу институты және жетілдіру мәселесіне қатысты белсенді әрекеті кезінде педагогтың цифрлық дағдылары көрінеді. Осыған байланысты цифрлық толеранттылық қалыптасқан педагог өздігінен ізденуге, білім беру процесінде инновациялық технологияларды көбірек пайдалануға мотивацияланған, ішкі кедергісі цифрлық трансформацияларды жеңіл қабылдайды, ақпаратты өңдеген кезде икемді, педагогикалық қызметтен цифрлық дидактикаға қарай маңызды мәселелерді шешуге жақын [2].

Жеке және кәсіби қасиеттерді жіктеу негізінде, табысты кәсіби білім алу үшін заманауи мұғалімге қажет негізгі түсініктер:

- жұмыс қабілеттілігі-бұл тәулік бойы жұмыс істей білу (24/7), жүйеленбеген жұмыс кестесі;

- клиентке бағытталушылық - бұл жеке тұлғаға орталықтандыру - студенттің білім беру сұраныстары және жеке онлайн-ресурстарды пайдалана отырып білім беру бағдарын оқыту;

- өзін-өзі оқыту-бұл педагогтардың саналы кәсіби өзін-өзі дамыту цифрлық сауаттылықты және цифрлық құзыреттілікті қалыптастыру аспектісінде-;

- көп мәселелік - бұл педагогикалық шеберлікті біріктіру мүмкіндігі және сандық дағдылар: дәрісті жоспарлау, оны жазу, YouTube орналастыру, практикалық тапсырманы жобалау, студенттермен "кері байланыс" ұйымдастыру және т. б."

- кәсіби мобильділік-бұл жылдам әрі жедел әрекет ету қабілеті көптеген кәсіби міндеттерді шешу және оларды күрделілік деңгейі жоғары жағдайда орындау;

-сыни тұрғыдан ойлау-бұл алынған ақпаратты сыни тұрғыдан ойлау, тиісті деректер негізінде талдау және синтездеу [3].

Барлық салалар сияқты кәсіптік білім беру саласында да түбегейлі өзгерістер болып жатыр, соның ішінде білім алушылардың білім сапасының жаңа деңгейі қажет, құзіреттіліктің мазмұны өзгеріп отыр, білім беру процесіне инновациялық технологиялар көптеп енгізіліп жатыр. Заманауи білім беру оқытуды үздіксіз жасауға бағыттталып отыр. Әлемдік пандемия әсерінен кәсіптік білім беру де өз дамуының жаңа сатысын өтіп жатыр. Қашықтықтан оқыту – студенттің жаңа материалды игеруді, білім алушылар мен оқытушылардың интерактивті қарым-қатынасын, студенттердің көп жағдайда өз бетімен жұмыстанып, материалды игеруіне бағытталған [4]. Қашықтықтан оқыту нәтижесінде мұғалімдер еліміздің ғана емес шетелдің де тәжірибелі педагогтерінен жаңа технологияларды игеруге көптеп мүмкіндік алып жатыр. Қажетті білімді алған мұғалім, қашықтықтан отырып білім алушыларға бере алады. Бірақ қашықтықтан оқытудан оң нәтижені алу мүмкін емес, егер келесі жағдайлар жасалмаса: білім алушыларда желілік интернеті бар заманауи компьютер, гаджет, мұғалімдерде жақсы білім беру ресурстары, қашықтықтан берілетін сапалы сабақтар болуы керек және қашықтықтан білім беру жүйелі түрде өткізіліп тұруы қажет.

Кәсіптік білім беруде арнайы пәндерді оқытудың негізгі артықшылықтар мен кемшіліктеріне тоқталсақ. Негізгі артықшылықтары:

- студентке ыңғайлы сарында білім алу мүмкіндігі, яғни студент берілген материалды өз мүмкіндігіне қарай оқи алады.
- білім алудың қолжетімділігі – географиялық немесе уақыттық орналасуына қарамастан білім алуды тоқтатпауға мүмкіндік;
- білім алудың иілгіштігі – студент негізгі кәсіптік мамандығына қатысты пәндерден бөлек, қалаған курстарын таңдап оқи алады;
- әлеуметтік теңдік – студенттер денсаулық жағдайына, материалдық жағдайына қарамастан бірдей білім ала алады;
- Студент қашықтықтан білім алған кезде ақпаратты іздеуді, талдауды және ақпаратты бағалауды үйренеді; сыни тұрғыдан оқуды қалыптастырады, студенттер салмақты және негізделген шешімдер қабылдай алуды үйренеді.

Қашықтықтан оқытудың басты проблемалары:

- кәсіптік білім алушыларға қажетті практикалық сабақтардың аздығы;
- студенттер мен оқытушылардың тіке қарым-қатынасының болмауы, сондықтан жеке қарым-қатынас пен тәрбиелеу мүмкіндіктерінің болмауы
- қашықтықтан оқыту студенттердің өзін өзі ұстауына негізделеді, олбілім алушының өзбеттілігі мен саналылығы болмаса мүмкін емес;
- үнемі ақпарат көзіне ие болу, өкінішке орай интернет бәрінде бірдей болмай қалуы мүмкін;
- курстар мен бағдарламалар нашар жасалынуы мүмкін, себебі қазіргі таңда жоғары кәсіпті мамандардың аздығынан [5].

Қашықтықтан оқыту технологияларында студенттерде білім алуға деген мотивация жоғары болуы керек. Бірақ бәрінде олай бола бермейді, сондықтан

да оқытушылар қашықтықтан оқыту кезінде студенттерді ынталандыратын жүйелерді ойластырулары керек. Қашықтықтан оқытудың екінші мәселесі – студенттердің жас ерекшелігі, өйткені бұл жаста студенттер үшін тікелей қарым-қатынас маңызды, студенттер танымдық қызығушылықтарын арттырады, оқытушымен қарым-қатынас пен өзара әрекеттесу арқылы жаңа тәжірибеге қажеттілік артады. Ал қашықтықтан оқыту кезінде студент оқытушымен жеке қарым-қатынастың өткір жетіспеушілігін және практикалық сабақтардың жетіспеушілігін сезінеді [6].

Қашықтықтан оқытудың басқа да мәселелері бар: желілік курстар мен бағдарламалар әрдайым автордың зияткерлік және эмоционалды тәжірибесінің ерекшелігін, мұғалімнің жеке білімін көрсете бермейді, сондықтан курстың бірегейлігін қалай қамтамасыз ету керек деген сұрақ туындайды. Қарастырылған мәселелерді шешу үшін бірқатар іс-әрекеттерді қабылдау қажет: инновациялық процеске қатысатын мұғалімдердің дайындығын жақсарту; қашықтықтан оқытудың мәні мен дидактикалық ерекшеліктерін түсінетін, студенттерге желілік оқыту процесінің қиындықтарымен байланысты психологиялық кедергілерді жеңуге көмектесетін мамандарды даярлау; қашықтықтан оқытудың интерактивті мүмкіндіктерін кеңейту; студенттерді тәуелсіз танымдық іс-әрекетке ынталандыру [7].

Қашықтықтан оқыту қазіргі уақытта өте ыңғайлы және міндетті екенін жоққа шығаруға болмайды. Алайда, кәсіптік білім беруде арнайы пәндерді қашықтықтан оқыту дәстүрлі оқыту нұсқасынан төмен. Технологиялар мен интернет желісінің дамуымен қашықтықтан оқыту тек кеңейіп, жетілдірілетіні сөзсіз.

Қолданылған әдебиеттер

1. Желудкова Л. И. Дистанционное образование как инновационная форма обучения / Л. И. Желудкова, Т. А. Высочина // Педагогика: традиции и инновации: материалы III междунар. науч. конф. – Челябинск: Два комсомольца, 2013. – С. 35-37.
2. Волов В.Т. Дистанционное образование: истоки, проблемы, перспективы / В.Т. Волов, Н.Ю. Волова, Л.Б. Четырова. - Самара: Рос. Академия наук: Самарский научный центр, 2000. – 137 с.
3. Белякова Е.Г. Онлайн-обучение: In statu nascendi / Е.Г. Белякова // Профессиональное образование и рынок труда. – 2020. – №2. – С. 45–47.
4. Блинов В.И. Внезапное дистанционное обучение: первый месяц аврала (по результатам экспресс-исследования и экспресс-опроса): в 2 ч. / В.И. Блинов, И.С. Сергеев, Е.Ю. Есенина // Профессиональное образование и рынок труда. – 2020. – №2. – С. 6–33.
5. Дикова В.В. Будущее уже наступило, или Педагог в режиме онлайн / В.В. Дикова // Профессиональное образование и рынок труда. – 2020. – №2. – С. 53–54. –
6. Кислов А.Г. Цифровой урок пандемии / А.Г. Кислов // Профессиональное образование и рынок труда. – 2020. – №2. – С. 42–43. –

DOI: 10.24411/2307-4264-2020-10205.

7. Сидорова Л.В. Плюсы. Минусы и перспективы онлайн-образования / Л.В. Сидорова, Ю.В. Крупская // Профессиональное образование и рынок труда. – 2020. – №2. – С. 87–88.

ЭФФЕКТИВНОЕ ПРИМЕНЕНИЕ ОБУЧАЮЩИХ ИГР И ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИИ ПО НОВОЙ ЛЕКСИКЕ НА ОНЛАЙН УРОКАХ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ВО ВТОРОМ КЛАССЕ

Нургалиева Г.Ш.

магистр филологии, учитель английского языка СОШ № 48, г.Уральск

Задачей учителя на начальном этапе обучения английского языка является не только формирование умений и навыков учащихся во всех видах речевой деятельности, но и развитие навыков самостоятельной работы, воспитание интереса к английскому языку.

При дистанционном обучении перед каждым учителем ставятся совершенно иные задачи и требования. Освоение новых инновационных технологий, использование электронных учебников и пособия, обеспечение качества знания учащихся, приближенного к мировым стандартам, использование активных методов обучения на уроках.

Если рассматривать дистанционную форму обучения как самостоятельную систему, то можно сказать, что она включает в себя всевозможные электронные источники информации, виртуальные библиотеки, разнообразные базы данных, электронные учебные пособия, методические рекомендации.

В современном образовательном процессе на первый план выходит не просто обучение учащихся предметным знаниям, объем которых постоянно и неуклонно растет, а личность обучающегося, как активного деятеля. Формирование мотивационной сферы школьника и функционирование мотивационной стороны процесса обучения осуществляется достаточно эффективно, если взаимодействие учителя и учащихся строится в соответствии с мотивационной основой учебной деятельности.

Ученики второго класса начинают четко осознавать свои возможности и способности. Закономерности и условия эффективного функционирования мотивационной структуры учебной деятельности учащихся следующие: необходимо обеспечить динамику развития положительных потребностей – мотивационных состояний учащихся в соответствии со структурой мотивационной основы деятельности.

Разумеется, обеспечение развития личности ребенка, его речевых способностей, внимания, мышления, памяти и воображения – одна из целей изучения английского языка в школе.

Формирование личности второклассника происходит в ходе осуществления различных видов и форм деятельности. Из всех видов деятельности, осуществляемых человеком, познавательный процесс, является одним из

самых сложных для личности. Наибольшую сложность в процессе обучения учащихся второго класса представляет развитие мышления. Наиболее распространенное понимание мышления связано с процессом решения учебных задач. Задача должна быть не только понята субъектом, но и принята им, то есть включена в систему его потребностей и мотивов. В преподавании английского языка понятие ситуация, точнее учебная речевая ситуация является одним из центральных. Создание проблемной ситуации на уроках английского языка для учеников второго класса, предполагает наличие проблемы (задачи) как соотношения нового и известного. Принцип проблемности все чаще начинает появляться в дидактических системах. Причиной тому – постепенный поворот школы к последовательному решению задачи общего развития ребенка. Этот принцип, как и любой другой, отражает закон некоторого явления. В практике обучения установлена конкретная зависимость: если учащихся ставить перед необходимостью решать учебные проблемы, то в процессе их решения у них развиваются многие качества, характеризующие сформировавшуюся индивидуальность и творческую личность. Другими словами, субъект, ученик должен быть поставлен в ситуацию интеллектуального затруднения, из которого им самим должен быть найден выход.

Таким образом, развитие учеников второго класса возможно в первую очередь в учебной деятельности. Она предполагает не только процесс усвоения определенной системы знаний, умений и навыков, но и процесс становления личности учащихся и их общего развития.

При дистанционном обучении большое внимание уделяется индивидуальному обучению. Индивидуальный подход к учащимся можно обеспечить, если учитель точно определит исходный уровень их знаний, индивидуальные особенности, что возможно только при постоянной и слаженной работе учителя и учеников на онлайн уроках.

Каким должен быть онлайн урок для второклассника? Урок должен быть простым и интересным на начальном этапе. И конечно с использованием игр на уроке. Игра – это важный элемент урока английского языка. В процессе игры языковой материал закрепляется в увлекательной для детей форме. Игры развивают наблюдательность у детей, оживляют урок, повышают интерес к изучению английского языка. Для формирования и развития познавательных интересов учащихся в процессе обучения придается большое значение занимательности. Занимательные онлайн вопросы и задания, развивающие, обучающие и познавательные игры помогают учителю сделать предмет интересным для учащихся! Ведь в таких играх закрепляются умения применять полученные ранее знания и навыки. Применение обучающих игр и игровых элементов на уроке повышают работоспособность детей, они учатся с радостью и с увлечением. В процессе игры дети получают положительные эмоции, которые сказываются на лучшем усвоении изучаемого материала, влияют на развитие личности ребенка в целом.

Как эффективно применить обучающие игры и игровые технологии по новой лексике на онлайн уроках по английскому языку во 2 классе? И какие цели можно поставить и достичь при онлайн обучении?

- Основная цель обучения – развитие навыков и умений разговорной речи, необходимых для общения на международном уровне.

- Наглядность при введении и закреплении слов и языковых структур, особенно на начальном этапе изучения иностранного языка, знаний языковых средств общения (фонетических, лексических, грамматических).

- Формирование у обучающихся, особенно на первоначальном этапе изучения иностранного языка.

Игровая форма работы дает возможность повторить и закрепить усвоенные лексические единицы и типовые фразы, разнообразные формы работы и поддерживать внимание учащихся на уроке. Для запоминания лексики очень важно активное участие всех видов памяти: зрительной, которая тренируется путем чтения и написания слов; слуховой, которая развивается при восприятии иностранного языка на слух и в процессе устной речи; моторной, участие которой связано с работой органов речи и актом письменной фиксации слов, и наконец, логической, при помощи которой происходит полное осмысление и всестороннее проду-мывание усвоенного материала.

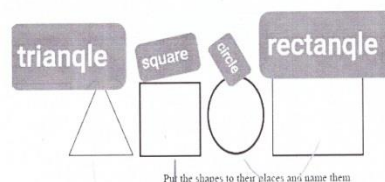
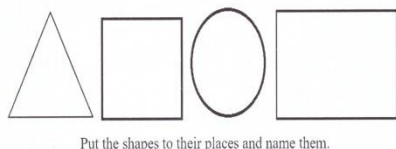
Использование лексических игр на уроке уроках английского языка во втором классе стимулирует познавательную активность учащихся, что позволяет им осуществлять поиск необходимой информации, и её переработку, а также способствует развитию лексического навыка.

Какие обучающие игры можно ввести на уроках английского языка? Строить и создавать игры на уроках английского языка нужно так, чтобы учащимся было интересно и познавательно. При дистанционном режиме работы для учеников 2 класса можно индивидуально отправить задания. Для закрепления нового лексического материала можно воспользоваться материалами Liveworksheets. Например: Для закрепления знаний о личных местоимениях He, She, It можно попросить выполнить это задание. При оценивании работы второклассника, учитель сможет увидеть, умеет ли ученик различать личные местоимения в английском языке, а ученик соответственно запомнить правильное их написание и не ошибиться при переводе на казахский язык.

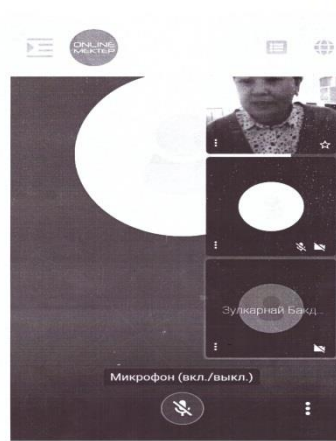
Для обобщения новой лексики можно создать свое задание загрузив его в Онлайн мектеп. Ученики смогут выполнить его в приложении Screenshot

Например, чтобы закрепить знания о геометрических формах. При помощи этого задания учитель сможет увидеть, может ли ученик различить геометрические фигуры, а ученик соответственно, должен уметь их различать и знать их названия.

Так же можно использовать видеоконференцию в Online Mектеп для проведения лексических игр по пройденным темам.

Например, для закрепления лексики по теме "My school" попросить индивидуально детей по одному перевести слова с казахского на английский или же попросить произнести слово по буквам. В результате такой игры учитель может узнать, в какой степени ученик запомнил слово и знает ли как его писать по буквам. А ученик сможет запомнить слова на английском языке и лучше запомнить, как пишется слово.

Подводя итог, можно сказать, что онлайн обучение английскому языку во втором классе с применением обучающих приемов и методов может быть эффективным и достигать поставленной цели. Также можно сказать, что электронная игра позволяет ввести новую лексику в речь второклассников, облегчить процесс их запоминания и применения в речи. С использованием обучающих игр и игровых технологий по новой лексике на онлайн уроках у учащихся появляется возможность сосредоточиться на языковых явлениях, развивая при этом воображение, активизируя механизмы творчества и интерес к дальнейшему изучению английского языка.

Использованная литература

1. Мусина М.Ш. «Дистанционное обучение – одна из форм повышения качества знаний учащихся», «Иностранные языки в школах Казахстана»,
2. № 2(26) 2006 год
3. Аскарова М.А. «Некоторые обучающие игры на начальном этапе уроках английского языка». «Иностранные языки в школах Казахстана»,
4. № 1(25) 2006 год
5. Жанбекова Д.Ж. «Младший школьник как субъект учебной деятельности», «Иностранные языки в школах Казахстана», № 2(26) 2006 год
6. Курмангалиева Р.Ж. «Игра на уроке обобщающего повторения», «Внеклассная работа в школах Казахстана», № 4, 2016 год
7. Кордик О. «Эффективные методы и приемы изучения лексики на уроках английского языка», (Электронный ресурс), (Дата обращения 11.12.2020) [<https://intel-academy.ru/konferentsii/18-vsrossiiskaya-pedagogicheskaya-konferentsiya-aktualnye-problemy-prepodavaniya-angliiskogo-yazyka/>], стр 1

БІЗ ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ҰМТЫЛЫП ОТЫРҒАН ҚАЗЕТТІ, ӘРІ ТИІМДІ ОҚЫТУ ЖҮЙЕСІ -ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ

С.Г.Рахметуллина

директордың әдістеме ісі жөніндегі орынбасары, №40 жалпы орта білім беретін мектеп, Орал қ.

Білім беру жүйесін түрлендіру мен жетілдірудің алғы шарты ғылыми-техникалық прогресстің жоғары қарқыны мен ақпараттық технологиялардың дамуы. «Цифрлы Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасының түйінді бағыттарының бірі –креативті қоғамды дамыту, цифрлы экономика үшін күзіреттер мен дағдыларды дамыту, халықтың цифрлы сауаттылығын арттыру бойынша жұмыстар жүргізу, салалар бойынша АКТ мамандарын жасақтау. Білім беруді цифрлау жағдайында оқытуды ұйымдастырудың тиімді түрінің негізгісі қашықтан оқыту деп нақты айтуға болады.

Әлем бойынша қашықтан білім беру жүйесін өркендетудің басты міндеттерінің бірі – білім алушының кез-келген мектептер, басқа да оқу орындарында оқу бағдарламалары бойынша оқып, білім алуларына қолайлы атмосфера мен жағдай туғызу болмақ. Осы мақсатта оқу процесінде қолданылатын технологиялар, тәсілдер, әдістемелер білім берудің талаптары мен ережелріне сай ыңғайластырылып, үнемі жаңартылып отырады. Ал қазіргі ұстаздар қауымының алдына қойылған талап оқытудың жаңа формаларын, әдістерін іздестіру, білім беру аясында жаңа технологияларды енгізу. Сонымен қашықтықтан оқыту дегеніміз не?

Қашықтықтан оқыту дегеніміз —оқушы мен мұғалім арасында қандай да бір қашықтықта интернет ресурстарының сүйемелдеуімен іске асатын

оқытудың жаңа формасы, демек интернет желісінің көмегімен белгілі бір қашықтықта білім беру.

Жалпы білім беретін пәндерді оқыту барысында мұғалімдерге және осы істе мүдделі басқа да мамандарға бірнеше талаптар қойылады.

Олар:

1. Оқытушы компьютермен жоғары дәрежеде, сауатты жұмыс жасай білуі;
2. Қашықтықтан оқыту технологиясын жетік меңгеруі;
3. Білім саласындағы қызметкерлерді, оқушыларды оқыта білуі;
4. Қашықтықтан оқыту жүйесі бойынша сабақ өткізу үрдісінде үйлестіруші болуы қажет.

Осы мақсатта Оқу - ағарту министрлігі мұғалімдерге бірнеше оқыту семинарларын ұйымдастырған болатын. Атап айтқанда: «Өрлеу» біліктілікті арттыру ұлттық орталығы» акционерлік қоғамының ұйымдастырған «Қашықтықтан оқыту: сабақты әзірлеуден бастап білім беру процесін ұйымдастыруға дейін» және Назарбаев зияткерлік мектебінің «Қашықтықтан оқытуды үйренемін» атты біліктілік арттыру курстары мұғалімдерге оразан зор әдістемелік көмек берді.

Қашықтан оқытудың 3 формасы бар, олар: синхронды, асинхронды, вебинар. Синхронды режимде оқыту дегеніміз ғаламтор ресурстары көмегімен ағымдағы уақытта белгілі бір қашықтықта мұғалім экранын көру арқылы оқытуды ұйымдастыру формасы. Мысалы мектепте «онлайн мектеп» платформасы арқылы оқушылармен конференцияда немесе зум платформасында жұмыстану.

Интернет ресурстарының көмегімен тез ақпарат алмасуды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін оқыту формасы асинхронды оқыту.

Бұл жағдайда мектеп мұғалімдері электронды почта, вацап желісі сынды платформаларды пайдалануда.

Интернет желілерінің көмегімен семинар мен тренингтер өткізу формасы – вебинар.

Жалпы білім беретін пәндерді оқыту барысында қашықтықтан оқытудың барлық формаларын пайдалану арқылы республика, аймақ, облыс, елді мекен, қала және білім беру мекемесі аумағында түрліше жұмыстарды жүргізуге болады. Мысалы, қашықтық олимпиадалар, интернет олимпиадалар, байқаулар, семинар, вебинар т.б.

Мектеп өмірінде жүріп жатқан жұмыстарды нақтырақ айтқанда кіші пәндік олимпиадалар немесе 9-11 сынып оқушыларына арналған пәндік қашықтық олимпиадалар, интернет олимпиадалар байқаулар, сайыс түрінде берілсе де, білім алушыларды оқытады деп айтуға болады. Себебі, оқушылар сабақ уақытында алған теориялық білімдерін сынап, шыңдап, тексеріп көреді.

Оқушыларға арналған сайыстардан басқа, мұғалімдерге арналған онлайн жүйесінде өтетін сан алуан семинарлар, вебинарлар, конференциялардың сабақтарды ұйымдастырудың ағартушылық маңызы оразан зор.

Мектеп өмірінде қарқынды түрде қолданыс тауып жүрген жұмыстың бір түрі бұл - ата – аналар қауымына арналған қашықтықтан өтетін жиналыстар.

Қашықтықтан оқытудың оқу процесінде жалпы білім беретін пәндерді жүргізу барысында қолдануға қолайлы жобалар:

1) Елімізде Қазақстан ұлттық телеарналарында жалпы білім беретін пәндерді оқыту шеңберінде «оқу теледидары» атты жалпыұлттық жоса іске қосылған болатын. Бұл ақпараттық-коммуникациялық ресурстардың ішіндегі теледидар материалдарды берудің мазмұны және әдістері бойынша қолжетімдісі, жан-жақтысы болып табылады. Оның ерекшелігі – теледидарлық, ақпараттық-коммуникациялық және мультимедийлік технологияларды кіріктірілуі,

2) Интернет платформалар арқылы сабақты жүргізу де жалпы білім беретін пәндерге ыңғайлы. Қазіргі уақытта ұсынылған интернет-платформалар, олар: BilimLand, Kyndelik.Kz, Darin online.

3) Online Mектеп сервисі Bilimland.kz білім беру платформасында құрылған. Bilimland.kz – қазақ, орыс және ағылшын тілдеріндегі мектепке дейінгі даярлық, бастауыш, орта және жоғары сыныптарға арналған толыққанды интерактивті сабақтар жиынтығы. Бұл білім беру платформасында 40 000-нан астам интерактивті сабақпен жабдықталған.

Бұл платформада қосымша үш ресурс бар, олар:

-iTest – Оқу жетістіктерін сырттай бағалау, қорытынды аттестаттауға және Ұлттық бірыңғай тестілеуге (ҰБТ) дайындалуға арналған электрондық тренажер. Қазіргі сәтте базада қазақ және орыс тілдерінде 70 000-нан астам сұрақ пен тапсырма бар. Сондай-ақ оқушылар кез келген жерде және кез келген уақытта ашып, емтихан тапсыруға дайындала алатын мобильді қосымша әзірленген.

-iMектеп – бастауыш мектептің негізгі 7 пәні: қазақ тілі, әдебиеті, математика, дүниетану, көркем еңбек, музыка және өзін-өзі тану бойынша қазақ тілінде әзірленген, бастауыш сыныптарға арналған 170-тен аса тақырып қамтылған бірегей ресурс.

-Twig-Bilim – химия, физика, биология, математика, география және жаратылыстану бойынша мектеп бағдарламасының негізінде дайындалған 1000-нан аса үш минуттық қызық видеодан тұратын кешен. Фильм дайындау үшін бастапқы материалдар BBC және Associated Press секілді беделді бейнематериалдар әзірлеушілердің мұрағатынан алынды. Кешен қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде ұсынылған.

4) Қашықтықтан оқытудың тағы бір құралы болып цифрлы білім беру ресурстары және қолданбалы бағдарламалық өнімдер: кейстік(CD, DVD), желілік (LMS) технологиялардың көмегімен жасалады.

Қашықтықтан оқыту технологиясын электрондық оқулық, интерактивті технология, қашықтықтан оқыту технологиясы, интернет желісі және компьютерлік желі арқылы оқыту.

5) Қашықтықтан оқыту формасы туралы айтқанда, құрамына барынша

мүмкін болатын ақпараттық электрондық көздері: виртуалды кітапханалар, деректер базасы, кеңес беру қызметтер, электрондық оқу құралдары т.б. кіретін бірыңғай ақпараттық-білім кеңістігін жасау туралы айту керек. Әңгіме қашықтықтан оқыту туралы болып отырғанда, ол жүйеде оқытушы, білім алушы және оқулық бар деп түсіну керек. Бұл білім алушы мен оқытушының өзара әсері. Осыдан шығатыны, қашықтықтан оқыту формасын ұйымдастыруда ең бастысы электрондық курстар, педагог-үйлестірушілерді дайындау болып табылады.

Жалпы білім беретін пәндерді қашықтықтан оқыту барысында тиімді өткізу үшін менің көмекшілерім:

- Daryn.online платформасы,
- Мектеп әдістемелік бірлестігінің отырысы,
- Желілік қоғамдастық немесе магнит мектеп пен жетекші мектептің ұстаздар тобы,
- Bilimland
- Балапан телеарнасы,
- WhatsApp желісі
- oriq.kz
- klass.kz
- Республикалық желілік қоғамдастық.

Сөзімді қорытындылай келе біз, ұстаздар қауымы білім беруді жалғастыруды одан әрі жалғастыру тиіспіз. Сапалы білім беру Қазақстанның индустрияландырылуының және инновациялық дамуының негізіне айналуы тиіс.

Қолданылған оқулықтар тізімі

1. Қазақстан және ТМД елдеріндегі білім беруді ақпараттандырудың IV Халықаралық форумының ғылыми мақалалар жинағы (18-19 бет.38-39 бет. 118-119 бет. 460-461 бет).
2. «Мектеп» журнал № 11(6 бет)
3. Білім беру ұйымдарына электрондық оқыту жүйесін енгізу жағдайында педагогтардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру әдістемесі / Ахметова Г.К., Караев Ж.А., Мухамбетжанова С.Т. // Алматы:АҚ «ҰБАО «Өрлеу», 2013.

ПРОБЛЕМЫ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ

Сорокина Татьяна Геннадьевна

учитель английского языка КГУ «Средняя Общеобразовательная Школа №13», г. Уральск

Дистанционное обучение — технология целенаправленного и методически организованного руководства учебно - познавательной деятельностью учащихся (независимо от уровня получаемого

ими образования), проживающих на расстоянии от образовательного центра.

ПЛЮСЫ И МИНУСЫ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ:

+

- возможность обучаться в любое время, в любом месте;
- возможность обучаться в своем темпе;
- высокие результаты обучения;
- мобильность;
- доступность учебных материалов;
- обучение в спокойной обстановке;
- индивидуальный подход;

-

- необходима сильная мотивация;
- ДО не подходит для развития коммуникабельности;
- недостаток практических знаний;
- проблема идентификации пользователя;
- недостаточная компьютерная грамотность

Проблемы ДО и пути их решения

В период дистанционного обучения учащиеся столкнулись с большими проблемами, которые влияют на качество обучения. Давайте рассмотрим каждую более подробно и узнаем, есть ли решение.

Проблема 1: отсутствие личного общения с преподавателем. Теперь не получится в любое удобное время найти преподавателя, чтобы он объяснил вам непонятную тему, или проверил домашку. Все общение в строго регламентированное время. Решение: придется приучить себя к дисциплине и фиксированию сложных моментов на бумаге. Потом, во время занятия можно задать интересующие вопросы и ничего не упустить.

Проблема 2: технические проблемы в ходе дистанционного обучения. Система образования не может в один миг решить вопрос связи преподавателя с сотнями студентов по сети для проведения лекции. А что, если один не слышит, а другой не видит? Нужно до автоматизма довести работу технических средств и программ.

Решение: использовать уже готовые решения, популярные во всем мире. Можно взять успешный опыт онлайн-школ и курсов. Использовать опробованные средства: для проведения видео-конференций Skype, Zoom – здесь каждый участник может задавать свои вопросы и видеть собеседника; инструменты совместной работы над документами Google Classroom и Google Docs; Не забывайте, у нас еще слишком мало опыта.

Поэтому ошибки будут неизбежны.

Проблема 3: нет возможности развивать навыки живого общения. Решение: теперь придется надеяться только на себя. Проблема 4: отсутствие самомотивации и самодисциплины. Не у всех достаточно силы воли и поддержания мотивации к обучению. Решение: попробуйте найти свою мотивацию к обучению – для этого существуют разные техники. Работайте над самодисциплиной. Если не удастся, соберите группу единомышленников, чтобы помогать друг другу.

Проблема 5: ученик не может сравнивать свои достижения с достижениями одноклассников. Речь идет не об оценках, а о работе на занятиях. Решение: а вот это скорее плюс, ведь теперь вы можете свободно и объективно оценивать себя без оглядки на окружающих. Однако нет и показателей, куда расти.

Проблема 6: отстраненная оценка материала. При традиционном обучении есть шанс, что даже сухой и скучный материал может увлечь, если учитель дает его с огоньком. Эмоциональная окраска и темперамент живой речи учителя могут «заразить» и учеников, облегчить понимание тяжелого материала. Решение: смиритесь с тем, что информация – это всего лишь информация. Оценивайте ее критично, а не по эмоциональной окраске речи учителя.

Проблема 7: обезличивание учителя и учащегося. Когда учитель видит перед собой ученика, он видит личность: со своими достоинствами и недостатками, проблемами и жизненной ситуацией, особенностями усвоения информации. Все это позволяет подходить к каждому индивидуально. И вот тут возникают основные сложности дистанционного обучения. При ДО учеников воспринимают как объектов, общую массу. Это создает определенные психологические проблемы в организации эффективного дистанционного обучения. Решение: научитесь видеть здесь свои плюсы. Отношение ко всем будет равное. А это создает более психологически спокойную среду для учащихся.

Проблема 8: соблазн несамостоятельной учебы и плохого контроля выполнения домашнего задания. Отсутствие личного контакта и общения приводят к тому, что ученик перестает видеть смысл и ценность в самостоятельном выполнении работы. А учитель не имеет возможности проверять работу учеников достаточно качественно. Решение: тут нужно просто созреть и понять, что учеба нужна в первую очередь вам, и только при самостоятельном обучении в голове отложатся нужные знания. Ну а если раз в год понадобится помощь на стороне, на знания это никак не повлияет.

Многие пугаются, что при ДО ученик остается один на один со своими проблемами. И пока система не доведена до совершенства и автоматизма, скорее всего так и было бы.

Но к счастью, у вас есть надежный помощник в виде ИНТЕРНЕТА, который не оставит на произвол судьбы и поможет в период карантина решить основные проблемы и трудности перехода на дистанционное

обучение в Казахстане без больших потерь.

Что думают учителя

Учитель русского языка:

— С ребятами в нашей школе общаемся через образовательную платформу Online mektep. Детки хорошо восприняли такой формат обучения и с удовольствием выполняют все задания. Сложности, конечно, есть. Из-за онлайн-обучения нагрузка у учителей увеличилась. Не у всех детей есть техническая возможность учиться дома: у кого-то нет компьютеров, у другого — проблемы с интернетом. Родителям приходится больше заниматься с детьми. Этот период хоть и временный, но дает нам определенный опыт. Мы пробуем новые форматы, некоторые можно использовать и дальше, во время традиционного обучения.

Учитель казахского языка:

— В нашей школе ученики занимаются на образовательной платформе Online mektep. Уроки длятся по 40 минут. Если в семье несколько детей, то мы стараемся для них организовать обучение таким образом, чтобы уроки проходили в разное время и не было накладок. Дистанционно, при необходимости, с детьми и родителями работает школьный психолог.

Конечно, не каждый день уроки проходят гладко — бывают проблемы с интернетом. Родители с пониманием относятся к такому формату обучения. Мы стараемся поддерживать с ними связь. Нам, педагогам, тоже непросто, у учителей нет большого опыта дистанционного обучения, но учебный процесс прерывать никак нельзя.

Что думают родители

Салтанат, мама пятиклассника

— Не хватает слов, чтобы выразить все эмоции по поводу организации данного образовательного процесса. Хотя эта процедура очень мало напоминает учение, а все больше мучение. И даже не поймешь, кто больше мучается, дети или родители. Не у всех дома есть отличное техническое оснащение для получения знаний дистанционно. Как разделить компьютер между мамами, папами и школьниками? Считаю, такое обучение нужно прекратить, поскольку скоро и без коронавируса здоровья не останется ни у кого.

Жансая, мама семиклассника):

— Дистанционное обучение — необходимая мера, к которой, к сожалению, наша система образования и родители педагоги не готовы. Мне пока нравится такой формат обучения: нам присылают презентации, дают задания на различных образовательных платформах. Много видеуроков с пояснениями тем. Но дети не привыкли к такому формату обучения и общения. Знакомые, у кого дети постарше, не так позитивно восприняли дистанционное обучение. Родители отвыкли вместе с детьми делать уроки, а сейчас это приходится делать, отсюда дискомфорт и злость.

Румия, двое детей — пятый и восьмой класс—Мне очень сложно. У меня два ребенка, которые учатся в разных классах — обеих надо

проконтролировать и ничего не упустить. Поток информации большой, по одному предмету надо на электронку учителю отправить, по другому — через Online мектеп. Детям сложно это запомнить, приходится мне следить за всем. А у меня еще есть работа. Справляемся, конечно, но эта пандемия всю жизнь перекроила.

Прежде чем делать свои выводы, уважаемые взрослые, давайте послушаем мнение детей.

Зарина:

- Мне нравится, что так меньше стресса, без напряжения можно работать. К примеру, можно уделить больше времени решению какой-либо задачи, а не только в рамках одного урока. Лично я успеваю все сделать вовремя. Заданий, на мой взгляд, не так много, да и учителя дают весь нужный материал, чтобы их можно было выполнить. Если где-то ошибка, то учителя либо напишут, либо позвонят и сообщат об этом и о том, как можно эту ошибку исправить.

Екатерина

- Мне нравится дистанционное обучение тем, что оно происходит на дому, а дома обстановка комфортная. День планируешь так, что выспишься, спокойно поешь, а потом идешь выполнять домашнее задание. Учителя домашней работой не заваливают, а потому меня все устраивает. Я ответственно подхожу к такому эксперименту с обучением. Учителя стараются помогать, если что непонятно. Они призывают к тому, чтобы мы им звонили, если возникают трудности, и я охотно этой возможностью пользуюсь, так как не всегда можно самому вникнуть в курс дела, а после становится понятно, и работа продолжается.

Талгат:

- Я думаю, что дистанционное обучение - это плохо. Есть много заданий, которые нам дают, а мы часто не до конца понимаем, что нужно делать. Хочется подойти к учителю, попросить помощи, а каждый раз звонить учителю неудобно. И в результате мы не так хорошо освоим программу, как в том случае, если бы мы были в школе. Мне кажется, что лучше посидеть 8 уроков в школе, чем находиться дома и ломать голову, чтобы понять, что от тебя хочет учитель.

Надежда:

- Мне не нравится учиться дистанционно, потому что самостоятельно сложнее выполнять домашнюю работу. И я не знаю, как будет проходить дальнейшее обучение, а хотелось бы нормально окончить школу.

Асель:

- Мое отношение к дистанционному обучению - 50 на 50. Нравится, что можно домашнее задание делать дома. Не нравится, что ты не успел сделать одно, а уже прислали другое задание, Не всегда можно понять, что от тебя хочет учитель.

А теперь попытаемся подвести итоги. С одной стороны, многим детям нравится учиться дома, потому что каждый выбирает свой ритм работы,

никуда не надо спешить, можно нормально выспаться, поесть в любое время. Учиться дома в какой-то степени психологически комфортнее.

С другой стороны, им не хватает общения со сверстниками, с любимыми учителями.

Теперь об усвоении учебного материала. Сильному ученику самостоятельно освоить материал легко и просто. Если есть проблемы, всегда можно обратиться за помощью к учителю, да и «Гугл» в любой ситуации приходит на помощь. Поэтому можно предположить, что в данном случае при ответственном отношении к учебе самого ученика качество образования пострадает в меньшей степени.

Для тех учеников, у кого есть какие-либо трудности (а таких, согласитесь, большинство), проблем с дистанционным обучением намного больше. Вот тут учитель просто необходим, чтобы вовремя помочь, подсказать, объяснить, а его нет. Если есть возможности онлайн-урока, тогда проблем меньше. Звонить или писать учителю по любому поводу кто-то стесняется, а кто-то просто машет рукой на невыполненное задание, на непонятую тему, задание, и чем дальше, тем пласт «недоученного» материала все больше.

Заключение: Дистанционное обучение стало прекрасным способом продемонстрировать те проблемы, которые существуют у нашего общества в плане образования, а также отношений между учителями, родителями и детьми. Также стоит сказать, что "дистанционка" никак не сможет понизить образовательный уровень у населения, потому что он и так низкий. Ведь даже взрослые люди привыкли к тому, что их контролируют, инструктируют, заставляют и направляют.

Пока родители не станут самодостаточными, в том числе в плане развития, мы не сможем говорить о повышении интеллектуального и культурного уровня населения. Поскольку это - наша совместная работа, к которой, увы, далеко не все готовы.

Список литературы

1. Абдуллаев С. Г. Оценка эффективности системы дистанционного обучения // Телекоммуникации и информатизация образования. – 2007. - N 3. - С. 85-92.
2. Аверченко Л. К. Дистанционная педагогика в обучении взрослых // Философия образования. - 2011. - № 6 (39). - С. 322-329.
3. Авраамов Ю. С. Практика формирования информационно-образовательной среды на основе дистанционных технологий // Телекоммуникации и информатизация образования. – 2004. - N 2. - С. 40-42.
4. Андрюшин В. Не выходя из дома: информационные технологии в современных системах обучения // Бухгалтер и компьютер. – 2005. - N 7. - С. 16-20.
5. Балашова Ю. В. Особенности личностного развития студентов при дневном и дистанционном обучении // Среднее профессиональное образование. - 2009. - N 6. - С. 74-75.

6. Боброва И. И. Методика использования электронных учебно-методических комплексов как способ перехода к дистанционному обучению // Информатика и образование. - 2009. - N 11. - С. 124-125.
7. Бочков В. Е. Учебно-методический комплекс как основа и элемент обеспечения качества дистанционного образования // Качество. Инновации. Образование. – 2004. - N 1. - С. 53-61.
8. Васильев В. Дистанционное обучение : деятельностный подход // Дистанционное и виртуальное обучение. – 2004. - N 2. - С. 6-7.
9. Генне О. В. Дистанционное обучение - новый шаг в развитии системы образований // Защита информации. Конфидент. – 2004. - N 3. - С. 36-39.
10. Гомулина Н. Н. Методика дистанционной формы обучения учителей физики на курсах повышения квалификации // Дистанционное и виртуальное обучение. - 2011. - N 10. - С. 50-61.

ПРИЕМЫ ОРГАНИЗАЦИИ УРОКОВ ГЕОГРАФИИ В УСЛОВИЯХ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ (ИЗ ОПЫТА РАБОТЫ)

Галкина О.В.

учитель географии высшей категории, Школа-лицей №35, г. Уральск

Весной 2020 года Казахстан, как и многие другие страны мира, столкнулся с проблемой распространения коронавирусной инфекции. Закон «Об образовании» гласит, что главной задачей образования является «создание необходимых условий для получения образования, направленных на формирование развития и профессиональное становление личности на основе общечеловеческих и национальных ценностей, достижений науки и техники». Как создать такие условия при дистанционном обучении? Конечно Министерство образования не оставило учителей один на один с этой проблемой, были разработаны видеоуроки по предметам, утверждены пошаговые методические инструкции, представлены образовательные платформы. Однако практика показала, что в первую очередь самому учителю крайне необходимо уметь ориентироваться в широком потоке цифровых ресурсов и научиться грамотно их использовать. Переход к дистанционному обучению заставил меня пересмотреть свои подходы к организации урока, с учетом изменившихся условий.

Как известно, дистанционная система обучения предполагает проведение уроков в синхронном и асинхронном формате. Для проведения уроков онлайн представлены разнообразные платформы. Zoom – это облачная платформа, широко используемая для организации уроков в синхронном формате. Работая на данной платформе получаешь возможность увидеть и услышать каждого своего ученика, что является необходимостью при объяснении нового материала. Учащиеся могут заходить на урок из разных устройств – с компьютера, с планшета, с телефона, при этом у учителя есть возможность контролировать вход на урок, а значит соблюдается

кибербезопасность. Учитель может выключать и включать микрофон, а также выключать видео и запрашивать включение видео у всех участников. Демонстрация экрана позволяет во время урока использовать заранее подготовленный видеоматериал, презентации, карты, в том числе и электронные. Возможность делиться экраном, можно предоставить всем ученикам, но также легко эту функцию можно отключить в настройках. Предусмотрена запись урока, что очень удобно для детей, которые по каким-либо причинам не смогли присутствовать на уроке. Еще одним преимуществом данной платформы для проведения уроков географии является встроенная интерактивная доска, что особенно важно при проведении формативного оценивания или изучения географической номенклатуры. Вопрос как организовать работу с атласом и контурной картой в дистанционном формате, наверняка, волнует многих учителей. В этом как раз и может помочь интерактивная доска. Например, при изучении номенклатуры по теме «Главные орографические объекты Казахстана» я размещаю чистый контур страны и учащиеся, используя инструмент карандаш, подписывают название гор и равнин Казахстана, при этом учитель может при необходимости корректировать работу.

Инструменты интерактивной доски можно использовать при проведении формативного оценивания на уроке. Например, в заданиях «Найди географическую ошибку», учащиеся, используя соответствующие инструменты, подчеркивают неверные утверждения. Или другой вариант, дополните схему.

Найди ошибку

Казахстан расположен в северной части умеренного климатического пояса. Климат отличается резкой континентальностью, для которого характерны незначительная амплитуда температур и малое количество осадков. Наибольшее влияние на климат страны оказывает Тихий океан. В течении года на территории Казахстана господствует морская умеренная воздушная масса. С юга, с Ирана, заходит тропическая воздушная масса, которая вызывает заморозки.

Используя атлас, приведите примеры рек Казахстана

Инструменты интерактивной доски просто необходимы при объяснении решения географических задач начиная от расчета изменения давления и температуры с высотой в 7 классе, до методики расчета ВВП в 10 классе.

**Методика расчета
ВВП по расходам и доходам**

Показатели	Сумма, млрд. долларов
Косвенные налоги	45
Государственные закупки	60
Потребительские расходы	361
Валовая прибыль корпораций	103
Чистые инвестиции	81
Трансферты (субвенции)	35
Амортизация	100
Заработная плата	202
Доход от собственности	146
Экспорт	42
Импорт	48

Решение

Исходные данные позволяют рассчитать ВВП по расходам:

- **ВВП по расходам = Потребительские расходы + Валовые внутренние инвестиции + Амортизация + Государственные закупки + Чистый экспорт (экспорт - импорт) = 361 + 81 + 100 + 60 + (42 - 48) = 596.**
- **ВВП по доходам = Заработная плата + Доходы от собственности + Прибыль корпораций + Расходы на возмещение потребленного капитала (амортизационные отчисления) + Косвенные налоги = 202 + 146 + 103 + 100 + 45 = 596.**

Для реализации компетентного подхода в период дистанционного обучения, который выдвигает на первое место не информированность ученика, а способность организовывать свою работу, очень важным является возможность учащимся работать в группах. Для этого, при проведении урока в синхронном формате, данная платформа позволяет разделить учащихся на группы, сессионные залы, где они будут общаться только друг с другом, обсуждать, разрабатывать идеи или выполнять совместную презентацию. Учитель при этом может ходить по залам и направлять работу учащихся. Конечно необходимо учитывать психолого-возрастные особенности школьников, как показывает практика, такой вид организации урока наиболее приемлем для ребят старшего звена, у которых уже в достаточной мере сформированы коммуникативные универсальные учебные действия, т. е. они умеют слушать, вступать в диалог, участвовать в коллективном обсуждении проблем, строить продуктивное сотрудничество с одноклассниками.

Так, при изучении темы «Глобальные экологические проблемы. Механизм возникновения экологических проблем» в 10 классе, учащиеся автоматически делятся на группы (такая функция предусмотрена в Zoom) и проводят исследование по одной из глобальных экологических проблем, результат исследования представляют в виде презентации. Шаблон презентации из 3-4 слайдов, ссылки на цифровой ресурс, размещаются заранее на Google диске. В начале урока необходимо определить время, которое будет отводиться для выполнения задания и для предоставления результатов каждой группы, проводившей исследование. Для учащихся среднего звена можно, используя данную функцию, разделить ребят на пары для составления «тонких» и «толстых» вопросов по изучаемой теме.

Online Мектеп – это модуль образовательного портала BilimLand, который был разработан к началу нового учебного года. Он включает в себя цифровой образовательный контент по всем учебным предметам согласно Типовым учебным планам для учащихся общеобразовательных школ республики. Уроки географии, представленные данной платформой, содержат конспект и серию разноуровневых заданий и упражнений, которые проверяются автоматически, что очень облегчает работу учителя. К тому же учащиеся сразу видят результат и могут определить уровень усвоения

материала. В начале работы на данной платформе возникли определенные трудности. Так при проведении конференции часто происходили сбои, если число участников превышало 20 человек, периодически «вылетали» как учащиеся, так и сам учитель. Приходилось заново подключаться, а значит терялось драгоценное время урока. К тому же невозможно было контролировать вход участников конференции, а это могло привести к проникновению неизвестных лиц на урок, то есть не соблюдалась элементарная интернет-безопасность. Поэтому проведение синхронных уроков на данной платформе я считала нецелесообразным. Однако разработчики провели «работу над ошибками» и объединили конференции Zoom с платформой Online Mektep, что позволило, работая на данной платформе, рационально использовать оба ресурса. Проводить изучение нового материала в синхронном формате, а закрепление асинхронно.

Важным вопросом дистанционного обучения является оптимизация учебных заданий. При дистанционном формате отсутствует привычное понятие «домашнее задание», так как существуют только учебное задание, которое обучающийся выполняет самостоятельно, используя различные ресурсы. Какие формы учебных заданий выбрать, как сделать их интересными для учеников, как наилучшим образом организовать их выполнение и проверку, как при этом соблюсти санитарно-гигиенические требования учебной нагрузки? Решением проблемы стало использование инструментов ИКТ. LearningApps – бесплатное приложение, где собраны разнообразные по форме и содержанию учебные задания по всем общеобразовательным предметам. Можно использовать готовые задания, уже размещенные другими авторами, но можно, используя шаблон, создавать свои. Шаблоны данного приложения собраны по функциональному признаку, здесь размещены шаблоны заданий на соответствие, выбор правильного ответа, заполнение пропущенных слов в предложении, сортировка, хронологическая линейка, игровые задания-соревнование с компьютером, собери пазл, кроссворд с картинками, где это находится, и многие другие. Пользоваться ресурсом легко как учителю, так и ученику. Необходимо на главной странице нажать на «все упражнения», откроются категории, выбираем географию и можно использовать любое подходящее теме урока задание.

Для выполнения заданий ученики получают ссылку, которую можно

разместить в плане-конспекте урока, регистрация не требуется. Правильность выполнения определяется автоматически, ребята делают скрин или фото страницы с заданием и высылают учителю любым мессенджером. Особенностью данного ресурса является то, что он содержит задания на разных языках, в том числе и на казахском.

Согласно Приложению 1 к приказу Министерства образования и науки Республики Казахстан от «13» августа 2020 года № 345 право учителя выбирать платформу, синхронный, асинхронный или комбинированный режим проведения учебных занятий. Моя задача, как учителя географии, сделать процесс дистанционного обучения предмету интересным, увлекательным, продуктивным и доступным для всех своих учеников. Средств и форм великое множество, и для их освоения требуется немало времени. Обучаясь на курсах НИИШ «Учусь учить дистанционно», посещая вебинары Online Mектеp и Microsoft, я значительно расширила багаж своих знаний о технологиях дистанционного обучения, однако практика преподавания показывает, что нет ничего важнее живого общения учителя и ученика!

Список литературы

1. Закон Республики Казахстан «Об образовании» № 319-III от 27.07.2007 Статья 11
2. Иванов Д. И. Компетентности и компетентностный подход в современном образовании / Дмитрий Иванов. - М. : Чистые пруды, 2007. - 32 с.
3. Хуторской А.В. Современная дидактика. Учебное пособие. 2-е издание, переработанное / А.В. Хуторской. — М.: Высшая школа, 2007.

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ – ВЫЗОВ МИРОВОМУ ОБРАЗОВАНИЮ

Сулейманова А.К., директор, ЧУ «Частная общеобразовательная школа с философским уклоном», г.Уральск

Зайцева С.В., зам.директора по МР, ЧУ «Частная общеобразовательная школа с философским уклоном», г.Уральск

Гумарова А.С., учитель начальных классов, ЧУ «Частная общеобразовательная школа с философским уклоном», г.Уральск

Пандемия, с которой столкнулся весь мир, значительно повлияла на все сферы человеческой жизни, в том числе и на сферу образования. Образовательные учреждения, школьники, студенты и педагоги всего мира были вынуждены перестроиться на дистанционное обучение в быстрые и сжатые сроки. Но ни одна страна в мире не была полностью готова к полномасштабному переходу на концепцию дистанционного обучения.

Дистанционное обучение стало своего рода вызовом как для открытия новых возможностей, так и для выявления ряда трудностей. В данной статье описываются некоторые зарубежные практики в области цифровой

трансформации школьного образования в различных аспектах (Швейцария, Индия, Япония, Казахстан) с целью ознакомления и обобщения опыта в период перехода на дистанционное обучение.

Образование в Швейцарии одно из лучших среди стран Европы. Международная частная школа-пансионат Aiglon, расположенная в Швейцарских Альпах, неподалеку от городка Виллар, предназначена для детей от 9 до 18 лет. Школа была открыта в 1949 году и тогда в ней учились только 6 учеников. Сегодня Aiglon College приобрела мировую известность и заметно расширилась. Идея школы – сбалансированный подход к развитию разума, тела и духа [1].

С началом пандемии в Швейцарии было организовано онлайн-обучение. Это вызвало определенную сложность, но каждая школа начала работу с определения приоритетов. Первое – высокий уровень образования. Школа Aiglon считает, что потерь качества образования нет, но применение полученных знаний на практике несколько пострадало. С целью сохранить последовательность учебной программы из года в год была сохранена та же структура, то же расписание, что было при обучении в школе. Продолжительность урока составляет 50 минут, хотя многие другие школы Швейцарии сократили длительность урока. В школе Aiglon было изменено преподавание, 15 минут было выделено для вступительного слова учителя, дальше общение продолжалось через e-mail и иными способами. Для учащихся были разработаны видео-уроки. Родителям предоставлялась еженедельная информация об успехах и трудностях в обучении их ребенка. Так как работа перед экраном порой достигала более 10 часов, была разработана программа по минимизации экранного времени. В целях сокращения экранного времени применялись как онлайн, так и оффлайн способы обучения.

Касаемо дистанционного обучения школа изменила философию преподавания на «Я делаю, Ты делаешь, Мы делаем». Каждый участник процесса обозначает свои задачи, работа проводится как индивидуально, так и в группе. Согласно опросу учеников, онлайн-обучение может работать, 16% отметили, что «онлайн-обучение может быть очень хорошим».

Для проведения лабораторных работ была перестроена программа обучения, чтобы эти часы могли проводиться после карантина. Частично лабораторные занятия проводились виртуально, учитель демонстрировал эксперименты в прямой трансляции.

В целях сохранения академической честности были изменены задания для самостоятельного выполнения учениками и подход к анализу данных заданий. Ответы оформлялись в виде эссе и записывался процесс выполнения.

При переходе на дистанционное обучение ни система оценивания, ни академические планы не были изменены. Школа Aiglon предполагает, что возможно мир изменится через 5-10 лет и их ученики должны суметь адаптироваться к этим изменениям. На данный момент в школе применяется гибридное обучение. При гибридном обучении одновременно есть и онлайн-

обучение, и обучение в классе. Учитель учит детей, находящихся с ним в аудитории, но в то же время обучает и тех, кто присоединился к занятию онлайн. Здесь есть асинхронный компонент, например, ученики могут посмотреть видеозапись, если у них не было возможности присоединиться к прямой трансляции урока. Эта форма обучения обеспечивает высокий уровень обучения для всех, включая студентов, которые получают доступ к урокам удаленно; качество обучения студентов на месте не снижается; отношения и связи продолжаются для всего сообщества как онлайн, так и лицом к лицу; приоритетным является благополучие студентов и сотрудников; от преподавателей не ожидается, что они будут «учить дважды». Для реализации гибридного обучения во всех классных комнатах были размещены планшеты для работы в онлайн-режиме. В качестве интернет-платформы в школе используется Google Meet. Согласно отзывам студентов и преподавателей по использованию онлайн-системы Google, 54% преподавателей отметили «отличную работу» данной платформы.

Второе – благоприятная обстановка. Взаимосвязь с учителями дает атмосферу общего благополучия. По результатам опроса на вопрос «Если мне нужна помощь или поддержка, я знаю к кому обратиться» большинство преподавателей и учеников ответили «Да». Порядка 75 % учеников ответили, что они «ощущают поддержку учителя или тьютора в это сложное время». Каждую неделю проходили встречи с тьюторами, была связь с родителями по вопросам обучения. Постоянное взаимодействие с родителями помогает держать мотивацию учащихся.

Третье - адаптация учителей к новой ситуации. В период дистанционного обучения персонал отметил, что «это был ценный опыт и они многому научились». Не только ученики развивали свои знания и цифровую грамотность, но также и у учителя. В Швейцарии не проводится контроль учителей, главный стандарт – это доверие. По результатам знаний учеников проводится метрика и выясняется причина при условии понижения показателей результатов [2]. Так как в школе Aiglon обучается 66 национальностей из 34 различных стран мира главной трудностью при переходе на онлайн-обучение была разность в часовых поясах.

Полноценно дать оценку тому, как дистанционное обучение повлияло на качество знаний учеников весьма сложно, так как знание – это не краткосрочный процесс. Но сдача экзаменов показала, что пострадали не знания, а навыки по применению этих знаний.

В этот непростой период швейцарская школа Aiglon осознала свою ценность и необходимость придерживаться своих ценностей, важность освоения цифровой грамотности на ранних этапах.

Возможности цифровых технологий, как инструмента эффективного преподавания, широко применялись различными странами в образовательном контенте, особенно, в период дистанционного обучения. Институт Образование для мира и устойчивого развития имени Махатма Ганди в Индии предлагает задействовать компьютерные игры в обучении учеников.

Их задача - создание специальных игр, содержащих педагогический элемент, а также направленных на развитие когнитивных способностей человека и его эмоционального интеллекта. «Эмоциональный интеллект – это способность осознавать, регулировать и выражать свои собственные эмоции, в том числе и понимать эмоции других людей, пользоваться этими навыками, чтобы выстраивать гармоничные отношения с другими людьми и принимать здравые социальные решения» [3, с.7]. Несмотря на существование различных социальных стереотипов в обществе по отношению к играм, мы можем использовать эту возможность для более эффективного и успешного обучения в настоящее время, адекватно учитывая все плюсы и минусы такой деятельности.

Согласно исследованиям данного института настоящее поколение игр стимулируют нейропластичность в регуляции внимания и сенсорно-моторной координации, провоцируют выбросы химических веществ, таких как дофамин («гормон предвкушения удовольствия») и серотонин («гормон счастья»). При игре, в коре головного мозга нарастают и укрепляются нейронные связи. Так, компьютерные игры развивают не только когнитивные способности, но и влияют на эмоциональный интеллект. Используя следующие положительные аспекты, институт занимается разработкой обучающих игр, которые будут направлены на создание новых нейронных сетей, обеспечивающих прочные связи между мозгом и эмоциональным интеллектом.

Таким образом, возникли геймофицированные обучающие курсы (обучение, основанное на игре). В геймофицированных курсах игроки учатся на подсознательном уровне и могут только сформировать элементарное понимание концепций. Геймофицированный курс определяет моменты в игре и просит игрока поразмышлять над ними. Это упражнение побуждает игрока усвоить концепцию и сформировать ее более глубокое понимание. Таким образом, игра подготавливает учащегося для понимания концепции, а курс эффективно укрепляет эти знания у учащегося. На примере игры «World Rescue» («Спасение мира»), результатами обучения является: определение взаимозависимости, развитие сочувствия к планете путем понимания влияния индивидуальных действий на глобальные системы, извлечение значимой информации из проблем для влияния на повседневные решения.

Результаты игры «Bury me, my Love» («Спрячь меня, моя любовь») будут следующие:

- определить различные факторы, которые приводят к глобальным событиям, таким как «кризис сирийских беженцев», провести различие между беженцами и мигрантами;
- построить понимание «дома» и принадлежности в контексте себя и общества;
- определить факторы, влияющие на изменение личности, оценить, как на это влияют такие события, как война и кризис с беженцами.

Игра «CRIS» создана для определения и описания элементов и

принципов искусства, интерпретации визуального искусства, используя аналитические навыки, для связи в игре формальных атрибутов искусства со смыслом и выражением [2].

Однако не следует забывать и о негативных аспектах компьютерных игр. Так как, Всемирной организацией здравоохранения на 11-м заседании по пересмотру международной классификации болезней игровое расстройство впервые было внесено в список психических расстройств. Поэтому организаторы данных курсов рекомендуют учитывать время, проведенное у экрана компьютера, а также важность адекватной физической активности, здорового питания, хорошего сна и благоприятной социальной среды для улучшения благополучия детей.

Признавая, что цифровые технологии стали неотъемлемой частью современного мира, японские школы опираются в своей работе на развитие навыков, которые потребуются их ученикам в процессе обучения. На примере школы CHIST можно представить, какие технологии используются. Эта школа расположена в районе Тиёда, Токио, недалеко от императорского дворца. Специфика японской школы в том, что углубленные знания учащиеся получают в высших учебных заведениях. Школа дает общие знания по разным предметам. В учебной программе японской международной школы использовались уроки цифрового гражданства для улучшения общих знаний по вопросам интернета, формировались общие ИТ-навыки. Одной из задач в обучении по использованию цифровых технологий школа ставит и представление о возможных ошибках при необдуманном их использовании, негативных сторонах возможностей Интернета, т.е. безопасности информационных технологий. Цифровые технологии использовались для стандартизированного тестирования и отслеживания задач и отчетности учеников. Позволяют осуществлять обратную связь с родителями. Симуляционные модели, использование сводных таблиц – это то, что позволяет ускорить усвоение предмета. По признанию данной школы в карантинный период они использовали такие технологии как Zoom для проведения уроков и общения с учениками. Но данной программой невозможно охватить все задачи урока. Для отслеживания учеников и выполнения ими поставленных задач - ManageBac. Такая технология как Padlet использовалась для предоставления материалов урока, дополнительных заданий, видео. Так же использовали и Google Classroom / Hangouts. Анализируя использование технологий преподаватели данной школы пришли к выводу, что необходимо общение со всеми: родителями, учениками, учителями, администрацией [2]. У учащихся должны быть справочники, учебники-руководства, содержащие основные сведения, и всегда необходимо дополнительное обучение цифровым технологиям ученикам и учителям. В результате дистанционного обучения в CHIST сделали вывод, что использование технологий необходимо для улучшения обучения, поддержки учителей. Для достижения наилучших результатов необходимо приложить усилия – обучение, планирование, исследование, перед оказанием поддержки родителям, ученикам и учителям.

Важным условием для успешного применения информационных технологий необходим доступ для всех учащихся, надежные сети, множество возможностей для обучения и поддержки, создание среды в которой ценится экспериментирование и не осуждаются неудачи. Технологии способствуют обучению, облегчая исследование и анализ информации, моделирование событий и процессов, визуализацию абстрактных понятий, построение знаний.

Цифровизация образования позволила не прерывать процесс обучения школьников во время карантина и в Казахстане. ЧУ «Частная общеобразовательная школа с философским уклоном» находится в городе Уральск и функционирует 18 лет. С самого начала работы нашей школы был сделан акцент на информационную грамотность учителей и учеников. Для преподавателей школы много лет функционировал компьютерный ликбез. Каждый из учителей был обеспечен персональным ноутбуком, который использовался для подготовки к урокам. Для визуализации уроков активно использовалась такая программа как PowerPoint. Для обмена информацией внутри школы учащиеся и учителя имели доступ к Интернету. Обязательным условием для учащихся нашей школы была обеспеченность ноутбуками. Ученики использовали их не только во время урока, но и для подготовки рефератов и докладов. Цифровые технологии использовались учениками и при проведении внеклассных мероприятий. Поэтому при переходе на дистанционное обучение учащиеся и учителя были подготовлены к работе с использованием информационных технологий. Но это техническая сторона обучения в условиях карантинных ограничений. Переход к дистанционному обучению имел и психологическую сторону. Решением субъективных проблем, связанных с человеческим фактором стала философская подготовка учащихся.

Одной из задач философской подготовки является формирование человека с системным мышлением. «Системное мышление – это способность понимать, как одни объекты и события взаимосвязаны с другими объектами и событиями в сложных сетях причинности» [4, с.120]. Системное мышление дает важный новый метод решения проблем, особенно значимый для современного мира. Вместо того чтобы пытаться свести сложные ситуации к одной проблеме и затем решать эту проблему изолированно, что часто бывает неэффективно или эффективно только на короткое время, системное мышление предлагает способ постановки вопроса, ориентированный на понимание причин и условий проблемы с учетом контекста и рассмотрение компонентов и процессов самой системы для решения не только текущей проблемы, но и ее возможных последствий в будущем. С этой целью в школе ученикам с 1 класса разъясняются такие жизненные характеристики как взаимозависимость, непостоянство, невечность. Все явления и процессы подвержены этим трем характеристикам: все в нашем мире взаимозависимо, то есть одно зависит от другого, имеет причинно-следственную связь, нет ничего постоянного, будь то существование живого и неживого или же

состояние нашего ума, все подвержено изменениям и, конечно же, ничто не вечно. Пандемия, взбудоражившая весь мир, стала наглядным доказательством этих характеристик в жизни человечества. Она напомнила нам, насколько мы взаимозависимы: то, что происходит с одним человеком, может вскоре повлиять на многих других, даже на дальнем конце нашей планеты. Жизнь непостоянна, многие потеряли близких в этот период. Но ученики философской школы понимают, что все не вечно и пандемия придет в своему завершению, ведь эпидемии и пандемии преследовали нас на протяжении всей истории.

Не прекратилась тесная взаимосвязь с родителями обучающихся в рамках проекта «Философско-психологическая школа для родителей». Родители получали рекомендации и советы по выстраиванию доверительной и близкой связи в семье с их детьми, в восприятии детей как самостоятельных личностей со своими потребностями и желаниями, о том, как обеспечить досуг ребенка, дать ему полную свободу и др. Конечно перенести через экран монитора ту благоприятную атмосферу любви, понимания и доброты к маленьким человечкам, сложившуюся годами в стенах школы было трудно, но установленный тесный и доверительный контакт между учителями и учениками оказал положительное влияние на переход в дистанционную форму обучения и сделал этот процесс более безболезненным.

Для многих школ одним из главных вопросов была организация обучения в начальных классах в условиях пандемии и карантинного режима. На первый взгляд установить доверительные отношения с учеником в младшем школьном возрасте (1-2 классы), когда учитель является непосредственным авторитетом для ученика, не представляет трудности. Однако, вследствие пандемии и в условиях дистанционного обучения это приобрело иной характер: отсутствие живого контакта ученика с учителем; невозможность помочь маленькому человеку с выполнением учебных заданий; трудность в сосредоточении на уроке, неусидчивость, в силу возраста; эмоциональное состояние маленького человека, по причине вынужденного постоянного пребывания в однообразной обстановке; непонимание, раздражение по причине низкой связи.

Проанализировав ситуацию, пришли к выводу, что необходимо:

1. больше времени уделять беседе, диалогу с учеником. Беседа, выстраивается на том, что тревожит маленького человека, его чувства и желания. Каждая новая тема направлена на поиск связи с его собственной жизнью;
2. проводить постоянную разъяснительную работу с родителями ученика о необходимости создания благоприятной обстановки для урока, объяснение учебного материала, обмен необходимой информацией о том, каково эмоциональное состояние ученика, что послужило причиной такого состояния и т.д. Рекомендации родителям о том, каким образом выстраивать отношения с ребенком, как реагировать на его поведение;
3. не препятствовать в желании активного движения. Более того,

применять больше заданий двигательного характера;

4. позитивный настрой, улыбка учителя, юмор, шутки и возможность искренне посмеяться вместе с учеником, напомнить веселую историю, поделиться своей;

5. объяснять ученику сложившуюся ситуацию, причины вынужденного онлайн обучения.

Также говорить о необходимости соблюдения правил гигиены и профилактики заболевания. Таким образом, в создавшихся условиях, наряду с подведением к новым знаниям, больше уделять внимание внутреннему миру ученика, его эмоциональному состоянию, созданию психологически комфортной обстановки, так как необходимо понимать, что в данных обстоятельствах маленьким людям труднее всего.

Новая ситуация требует новых решений, для этого необходимо изучать международный опыт и делиться своим.

Список литературы

1. One of the world's most distinctive boarding schools [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://www.aiglon.ch/> (дата обращения 01.12.2020)

2. «Цифровая трансформация школьного образования. Зарубежные практики» // Материалы онлайн-стажировки [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://drive.google.com/drive/mobile/folders/1I2kBmImSaYFYGGltwUqX6627d1Z34CiJ?usp=sharing&sort=13&direction=a> (дата обращения 01.12.2020)

3. Хэссон Дж. Развитие эмоционального интеллекта. Подсказки, советы, техники / Дж.Хэссон; Перевод с англ. В.Краснянская. – Москва: «Альпина Паблицер», 2018. – 125 с.

4. Программа социального, эмоционального и этического обучения (СЭЭ-обучения) Университет Эмори. — Атланта, штат Джорджия: Изд-во Copyright, 2019. - 123 с.

ТАРИХ ПӘНІН ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДА ҚОЛДАНЫЛАТЫН ТИІМДІ ӘДІСТЕР

Тлекметова Г.Б

тарих пәнінің оқытушысы, ШЖҚ КМК «Жоғары медициналық колледж». Алматы қ.

Қашықтықтан білім алу тарихы XVIII ғасырда почтаның пайда болуымен қатарлас шыққан екен. Студент қажетті кітаптарды почта арқылы алып, ұстазымен оқу барысында хат алмасып тұрған. Ал 1990жылдан бастап «дербес компьютерлер» көпшілікке қол жетімді бола бастағандықтан. Бұл онлайн білім берудің дамуына жаңа серпіліс берген. Мысалға; АҚШ-та қашықтықтан білім алушылардың саны күрт артуына байланысты үкімет білім беру мекемелерінде бұл әдістің елу пайыздан аспау керектігі туралы заң қабылдауға мәжбүр болды. XXI ғасырда компьютерлер мен интернеттің

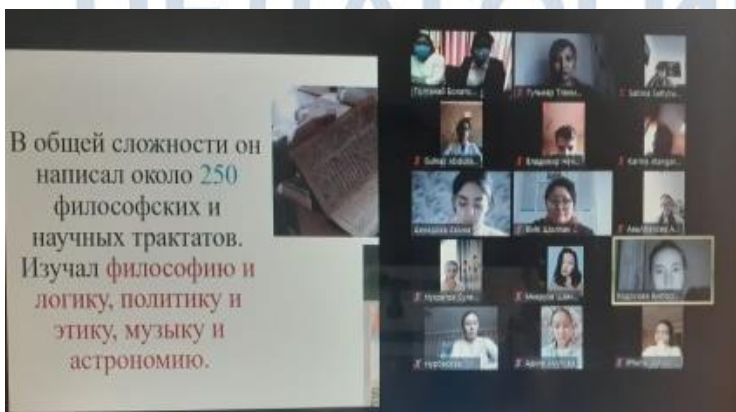
болуы қашықтықтан оқытуды жеңілдетеді және тездетеді.

Ал Қазақстан Республикасында президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың ағымдағы жылдың 16-наурызынан бастап халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында елімізде төтенше жағдай енгізуіне орай еліміздегі барлық оқу орындары қашықтықтан білім беруде.

Қашықтықтан білім алу қазіргі таңда білім алам деген кез – келген азаматқа еш кедергі келтірмейтініне көз жеткізудеміз.

Жалпы қашықтан оқыту мен ұйымдастырудың үш түрлі формасы бар екендігі баршамызға мәлім. Бірінші онлайн (синхрондық) оқыту, екіншісі оффлайн (асинхрондық), және үшінші түрі вебинар. Тарих пәнін онлайн режимдегі оқыту дегеніміз – интернет ресурстарының көмегімен ағымдағы уақытта белгілі бір қашықтықта мұғалім экранын көру арқылы оқытуды ұйымдастыру формасы. Ал оффлайн режимдегі оқыту дегеніміз – интернет ресурстарының көмегімен (электрондық пошта) мұғалім мен оқушы арасындағы ақпарат алмасуды қамтасыз етуге мүмкіндік беретін оқытудың формасы. Үшінші вебинар арқылы оқыту дегеніміз – интернет желілерінің көмегімен семинарлар мен тренингтер өткізу формасы. Енді тарих сабағында қашықтықтан оқытуда оқушылардың қызығушылығын оятып, тиімді оқыту үшін қолданылып жүрген әдістерге талдау жасап назарларыңызға ұсынудамын.

Тарих пәнінде онлайн оқыту барысында ZOOM стриминг платформасын пайдалаудың көптеген артықшылықтары бар екендігін көрсетті. Оны іс жүзінде барлық әріптестеріміз байқауда және тиімді қолдануда. Атап айтар болсақ бейнеконференциялар мен онлайн кездесулер өткізуге және топтық сабақтар өткізуге керемет мүмкіндіктері бар. Білім алушылар компьютерден, планшеттен, телефоннан да кіре алады. Өтілген

сабақтың бейне жазбасын сақтайтын тамаша мүмкіндіктерінде бар. Сонымен қатар интерактивті тақтасын сабақ барысында қолдануға өте ыңғайлы. Тарих сабағына қатысты деректерді көрсете аласың және тақтаны басқада сабаққа қатысушы

оқушыларда қолдана алады. Және сабақ барысында оқушыларды жұптармен топтарға бөлуге мүмкіндік бар, оларды жеке бөлмелерге – сессиялық залдарға (мини - конференцияларға) бөлуге болады.

Әр конференция үшін ерекше бір сілтеме немесе идентификаторды қолдана алады. Бұл өте ыңғайлы және қарапайым шешім.

Бейнеконференцияға немесе сабаққа сілтемесі бар кез келген адам қосыла алады. Осы орайда сабақ сапасын, оқушылардың білім деңгейін қадағалау мақсатында өте тиімді деп атап айтуға болады.

Міне, осындай тамаша мүмкіндіктеріне байланысты тарих пәнін онлайн оқыту барысында ZOOM стриминг платформасын жаңа сабақты түсіндіруде қолданамыз. Алайда, сабақ барысында байланыстың нашарлығына байланысты ZOOM желісіне кіре алмай

қалатын оқушыларда болады, оларға арнап Camtasia studio бағдарламасында жасалған видео сабақтарымызды ұсынамыз. Видео сабақтың білім алушыға тигізер көмегі – тақырыпты меңгере алмай қалғандығы жайлы мұғалімге айтып отырмай-ақ өз бетімен жұмыс істеп, өзіне ыңғайлы уақытта видео сабақты қосып көре алады. Ал, мұғалім – осы видео сабақты бір рет қана дайындап қойып, қайта-қайта түсіндіріп отыруға кететін уақытын үнемдейді. Өткен материалды ноутбук немесе ұялы телефон арқылы жетік меңгеруге септігін тигізеді; қабылдау қабілеті баяу оқушыларға осы бейнежазбаны бірнеше рет қарап, қайталап, өз білімін керекті деңгейге жеткізіп алуға көп әсерін тигізеді; қашықтан сабақ өту үрдісінде материалды толық түсінбей қалған жағдайда үйде, көлікте, жалпы интернет желісіне қосылу мүмкіндігі бар жердің барлығында өз қалауынша қосып көре алады.

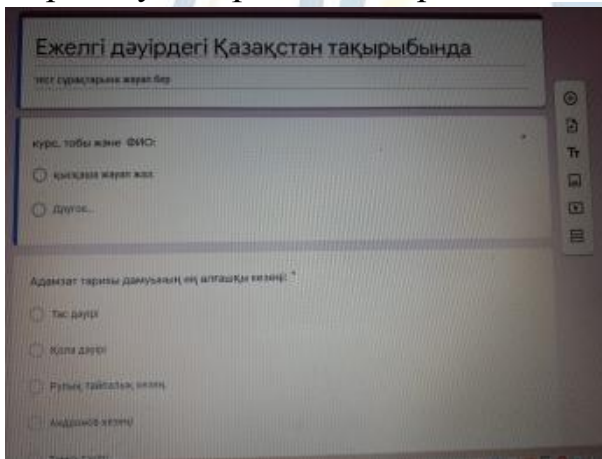
«Қайталау – оқу анасы» демекші, оқып қайталап отырған ақпаратты жалпы оқушы болсын, үлкен адам болсын есте жақсы сақтайды. Егер ақпарат көзі немесе теория бөлімі ауқымды болса, біріншіден, толықтай оқып шығу керек. Екіншіден, негізгі ұғымдарды оқып шығуы керек, ал үшіншіден, тағы да қайталап оқып шығып, бөгде адамға немесе топқа түсінгенін айтып бергені өте қолайлы әдіс. Үш ретті қайталау – қажетті минимум болып саналады. Өзі түсініп, сосын басқаға түсіндіріп жеткізген ақпарат есте жақсы сақталады. Видео сабақтардың тек оқушыға ғана емес, мұғалімге де тигізер көмегі бар. Түсірілген видео сабақтардан тақырыпты түсіндіру мен сабақ өту процесін көріп, мұғалім өзінің сабақ жүргізу әдістемесіне және оқу процесінде қалай әрекет ететініне талдау жасайды. Өз-өзіне сырттай қарап баға береді, ұсыныс ұсынады, сыншыл дос бола алады. Осы бейне дәрістерді Youtube каналына салады. Youtube каналындағы сілтемені оқушыларға әлеуметтік желілер арқылы жібереді. Оқушылар келген сілтемемен керекті ақпаратты алып, келесі сабақта сұрақтары болса, қойып немесе тақырыпты меңгеріп келіп отырды. Басында бұл әдіске балалардың алғашқы реакциялары – таң қалу болды. Кейіннен үйреніп алғаннан кейін тіпті бейнежазбадан үзінді болса, оларға материалды меңгеру оп-оңай екенін айтты. Видео сабақты көргеннен кейін оқушылардың көзқарастары мен ойлары туралы пікірлерін білу мақсатында олардан сауалнама алынады. Қашықтық оқу заман талабы. Кез-келген мұғалімнің қолынан келеді. Тек ұстаздың шығармашыл болуы шарт.

Қашықтықтан оқыту кезінде оқушылармен кері байланыс ең маңызды

болып табылады. Соған байланысты тапсырманың анық-қанығын, оқу материалдарының толық қолжетімді болуын және т.б. үнемі бақылай отырып, электрондық күнделікте топтық хабарламаларды қолданамыз. Сондай-ақ, осы мақсатта оқушылар арасында танымал болған мессенджерді (Whatsapp және т.б.), тіпті әлеуметтік желілердің ресурстарын пайдаланамыз.

Сабақты сабақ кестесі бойынша өткізіп, сабақ барысында әртүрлі тапсырмаларды, материалдарды білім платформасына орналастырып, тексеруге жіберілген ашық тапсырмалар мен материалдарды жаңа сабақ басталғанға дейін бағалап, балалардың қашықтықтан білім алу ынтасы мен маңыздылығын жоғалтпауға тырысамыз. Қазіргі уақытта тарих сабағында оқушылардан кері байланыс алуға googl –диск, Jambord, Padlet тақталарын пайдаланудың тиімді екендігін атап өткім келеді. Мысалы: Jambord ғаламтор тақтасы – пайдалану барысында сабақты бекітуде қолданған тиімді екенін атап өткім келеді. Мысалы: ZOOM стриминг платформасында жаңа тақырыпты түсіндіре отырып кері байланыста кесте толтыруға немесе сөзжұмбақ шешуде ұтымды қолданса болады.

Ал, Padlet ғаламтор тақтасы – бұл әр оқушыға өз жұмысын тақтаға жариялауға мүмкіндік береді. Белгілі бір тақырып бойынша оқушы ізденіс

жұмысқа байланысты жинақтаған материалдарды Padlet ғаламтор тақтасына жүктеп, қорғауына тамаша мүмкіндік береді деп айтсақ болады. Жалпы оқушылар бір уақытта барлық топтарда жұмыс жасай алады. Барлық ресурстар бір жерде жиналады және ешқашан жоғалмайды. Сонымен бірге googl –диск және LearningApps бағдарламаларын тарих сабағында қолдануға болады. Бұл бағдарлама

әртүрлі интерактивті тапсырмаларды жасауға мүмкіндік береді: викторина, сұрыптау, топтастыру, жіктеу, мәтінді енгізу, кроссворд, уақытша таспа және т.б.

Осы қосымшалардың бірін таңдау сабақ барысында мақсаттарға жету мен білімді игерту көзделеді. Мен осы қосымшаларды сабақтағы білімді тиянақтау, жаңа материалды игерту, үй жұмысын тексеру кезеңдерінде көптеп қолдануға болады деп есептеймін. «Статистика» батырмасын шерту арқылы мұғалім өзі ұсынған тапсырмаларды кімдер орындады немесе орындаған жоқ және тапсырманы орындау барысында қандай кедергілер болды осы жөнінде мәліметтерді бақылай алады. Берілген тапсырмалардың нәтижесін қарай отырып, қай оқушыларға көмектесу керектігін, қандай тақырыпты жеткілікті түрде дұрыс бермегендігін көре алады.

Қазіргі қиын сәтте сан қырлы, әрі күрделі мәселелерді жүзеге асыруда мұғалімнің атқарар рөлі орасан. Оған әрі ауыр, әрі жауапты міндет жүгі жүктеледі: ол қысқа мерзімді оқу жоспарын дайындап, оны қашықтықтан

білім беру жүйесімен астастырып бейімдейді, оқу үрдісінің барысын қадағалап, тапсырмаларды орындау барысында, өз бетімен бақылау-пысықтау жұмыстарын орындау жөнінде ұсыныстар береді. Бұл ретте қашықтықтан оқыту жүйесінің әдістерінде көрсетілгеніндей, көңіл-күй, психологиялық қарым-қатынас бой көрсетеді. Қашықтықтан оқыту тәсілі бойынша жұмыс істейтін педагог оқытудың жаңа технологиясын, оқытудың компьютерлі және тораптық жүйелерін жетік біліп, олармен іс жүргізу ісін орындау шарт. Бүгінгі таңда ақпараттық қамтамасыз ету жүйесіне баса мән бермейінше, білім берудің ақпараттық технологияларын, дәлірек айтқанда, электрондық оқулық және бейнефильмдерді, басқа да электрондық басылымдарды қашықтықтан оқытудың спутниктік арнасы арқылы ендімейінше, кез келген әлеуметтік-экономикалық саланың алға басуы мүмкін емес. Осы орайда қашықтықтан білім берудегі педагогке төмендегі кеңестерді ұсынамын:

Ең алдымен, сіз өзіңіздің және оқушыларыңыздың қашықтықтан оқытудың сыныптағыдай маңызды екендігіне көз жеткізуіңіз керек, бірақ сіздің араңызда қашықтық болады. Оқушылар материалды өз бетінше зерделеуге мұқият болулары керек, бақылау олардың онлайн тапсырмаларын бағалау арқылы жүзеге асырылады.

Оқушыларға материалды игеруге және тапсырмаларды орындауға арналған уақытты нақты анықтаңыз. Сізден басқа сіздің басқа әріптестеріңіз де онлайн режимінде жаттығулар жасайтындығын ұмытпаңыз, сондықтан балаларға оқу материалдарының көптігін жүктемеуге тырысыңыз.

Қорыта келе айтарым, қашықтықтан оқытуды күрделі процесс деп санамауымыз қажет, қашықтықтан оқыту жүйесінің рөлі қазіргі таңда білім саласы үшін өте жоғары, себебі бұл жүйе арқылы мұғалімдеріміз бен оқушыларымыз әлемдік ақпараттармен байланысуга, білімдерін онлайн жалғасыруға, ғылыми және шығармашылық жұмыстарын жетілдіруге, әлемдік ақпарат кеңістігінде өздерінің білімдерін шындауға зор мүмкіндік алады.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Арбузов С.С Использование стрим –технологий при дистанционном обучении IT –дисциплинам //Педагогическое образование в России.- 2017.№16.-с.6-12
2. Қазақстан Республикасының білім беру жүйесін 2015 жылға дейін дамыту тұжырымдамасы
3. Қазақстан және ТМД елдеріндегі білім беруді ақпараттандырудың IV Халықаралық форумының ғылыми мақалалар жинағы (18-19 бет.38-39 бет. 118-119 бет. 460-461 бет).
4. Журнал «Мектеп» № 11(6 бет)

ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУДА ҚАЛЫПТАСТЫРУШЫ БАҒАЛАУДЫ САПАЛЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУДАҒЫ МҰҒАЛІМНІҢ ҚЫЗМЕТІ

Темиргалиева С.Б

М.Б.Ықсанов атындағы №36ЖОББ мектептің жоғары санатты, педагог-зерттеуші химия пәні мұғалімі, Орал қ.

Қазақстан Республикасы «Білім туралы» Заңының 8-бабында «Білім беру жүйесінің басты міндеттерінің бірі – оқытудың жаңа технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру, халықаралық ғаламдық коммуникациялық желілерге шығу» деп жазылған. Себебі, білім беру жүйесі қоғамымыздың әлеуметтік – экономикалық қарқынды дамуында ең маңызды роль атқаратынын білеміз.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев 2019 жылдың 16-наурызынан бастап Қазақстан Республикасы халқының қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында елімізде төтенше жағдай енгізген болатын. Осыған байланысты еліміздегі барлық мектеп оқушылары 2019-2020 оқу жылының IV тоқсанында қашықтықтан білім алуға шықты және 2020-2021 оқу жылының қыркүйек айынан бастап қашықтықтан оқуды 5-11 сынып оқушылары жалғастыруда. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 13 тамыздағы №345 бұйрығына 2-қосымша «Коронавирустық инфекцияның таралуын болдырмау бойынша шектеу шаралары кезеңінде орта білім беру ұйымдарында білім беру үдерісін ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулық» берілді. Қазіргі пандемия уақытында білім беру үдерісін жүзеге асыруда мұғалімнің рөлі орасан зор. Мұғалімге ең жауапты, ең ауыр міндет жүктеліп отыр: қысқа мерзімді оқу жоспарын дайындайды, оны қашықтықтан білім беру жүйесіне бейімдейді, оқу үрдісінің барысында оқушылармен видеоконференцияға шығып, білім беруді ұйымдастыруды қадағалайды, мұғалім берген білімді оқушылардың қорытындылай отырып, өз бетімен ізденуіне бағыт береді, тапсырмаларды орындау жөнінде нұсқаулықтар береді, кері байланысқа шығады т.б көптеген функцияларды атқарып отырады. Сондай-ақ ата-аналармен байланысты да атап өту керек. Қашықтықтан оқыту кезінде мұғалім оқытудың жаңа технологияларын, оқытудың ақпараттық жүйелерін жетік біліп, олармен жұмыс жүргізуді сапаландыру үшін үнемі ізденіп отыруы қажет. Осы жерде орыс педагогі К.Д.Ушинскийдің «Мұғалім – өзінің білімін үздіксіз көтеріп отырғанда ғана мұғалім, ал оқуды, ізденуді, тоқтатқанмен оның мұғалімдігі де жойылады»-деген сөзін айта кетуге болады.

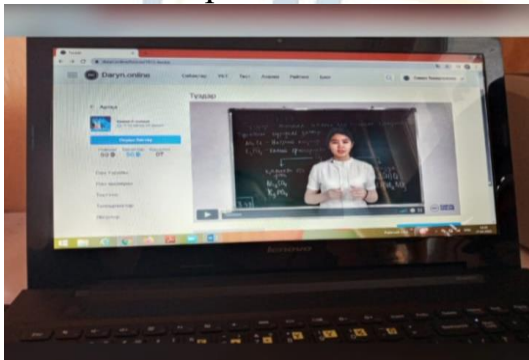
Осы уақытқа дейін мектепте оқушылармен тығыз байланыста болып, сапалы білім беруде өз қызметтерін адал атқарып жүрген мұғалімдер алдында тағы да бір белес пайда болды. Ол - қашықтықтан оқыту. Қашықтықтан оқытуды ұйымдастырудың 3 түрлі формасы бар: онлайн (синхрондық), оффлайн (асинхрондық) және вебинар.

Қазіргі уақытта жалпы білім беретін пәндер бойынша қашықтықтан

оқытудың онлайн –синхрондық түрі пайдаланылуда. Онлайн оқыту кезінде білім берудің жан-жақты барлық мәселелері қаралып, ойластырылуы тиіс және мұғалім оған қоса туындайтын мәселелерге де баса назар аударуы тиіс. Ең алдымен «онлайн оқыту дегеніміз не?» соған тоқталайық. Онлайн оқыту дегеніміз – интернет ресурстарының көмегімен ағымдағы уақытта белгілі бір қашықтықта мұғалім экранын көру арқылы оқытуды ұйымдастыру формасы. Бұл жағдайда бірінші мұғалім оқушыларға сапалы білім беру үшін әртүрлі технологиялар мен әдістерге жүгінеді. Екінші – сол мұғалім ұйымдастырған онлайн оқытуды қабылдайтын оқушының әлеуметтік жағдайы, психологиялық көңіл-күйі, жас ерекшелігі, жеке оқушының қабылдау ерекшеліктері т.б барлығы ескерілуі тиіс. Үшіншіден, мұғалім – оқушы арасында үнемі кері байланыс орын алуы қажет.

Қашықтықтан оқыту кезінде оқушыларға берілген материалдың жеңіл меңгерілуін қадағалау және тапсырмаларды орындауға кететін уақытты нақтылау қажет. Себебі, сіздің пәніңізден кейін басқа пәндердің өтілетіндігін, арасында оқушының үзіліске шығатындығын, олардың жас ерекшеліктеріне байланысты тікелей онлайн байланыста болу нормасын естен шығармаған жөн. Сондықтан білім алушыларға берілетін оқу материалдарының көлемін міндетті түрде ескеру қажет.

Қашықтықтан оқытуды бастаған алғашқы аптада көптеген қиындықтар болды. Интернет желісінің әлсіздігі, күнделікке кіре алмау, кері байланысқа

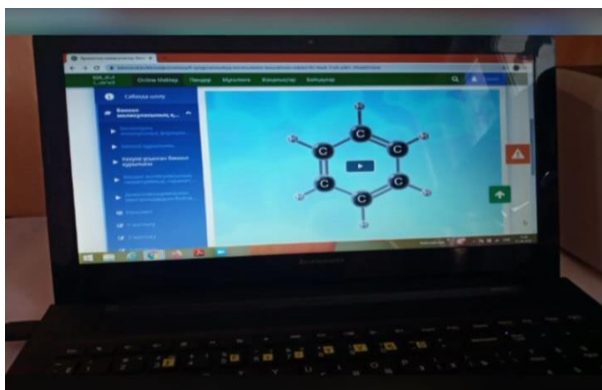

оқушылардың жүйелі шыға алмауы, оқушылардың да, ұстаздың да уақыт тиімділігі қалыпқа келмеуі үлкен кедергілер туындатты. Қазір ол қиындықтар бастапқы кезеңмен салыстырғанда анағұрлым жүйеленді. Оқушылар да, мұғалімдерде қашықтықтан оқуға үйреніп, дағдыланды. Қашықтықтан оқыту тек қана оқушы ынтасы мен ұстаз

еңбегі ғана емес, сондай-ақ ата-ананың да рөлі орасан зор. Қашықтан оқыту кезінде сабақта оқу платформалары Online-mektep, kundelik.kz, bilimland.kz – ті, Daryn.онлайн қолданылуда. Kundelik.kz –ке файл түрінде күнделікті сабақтың өтілу барысын көрсететін «Мұғалім мен оқушы арасындағы байланыс парағын», сондай-ақ тақырыпқа байланысты презентацияларды ілуге болады. Бұл платформада сондай-ақ оқушылар «Балапан» арнасынан қарай алмаған телесабақтарын қайталап көре алатын бөлімі де енгізілген, бұл өте ыңғайлы, әрі қол жетімді. Басында бұл платформада қиындық болғанмен, кейіннен ауқымы кеңейіп, бәрі түзелді. Bilimland.kz химия пәні бойынша бейне сабақтар толық енгізілген, сонымен қатар тапсырмаларын сатыланып, деңгеймен берілген. Бейне материалмен танысу үшін әр сабақта bilimland.kz және daryn.onlain ссылқаларын оқушыларға беруге болады. Сондықтан оқушылардың білім алуына, жан-жақты ізденуіне барлық жағдай қарастырылған.

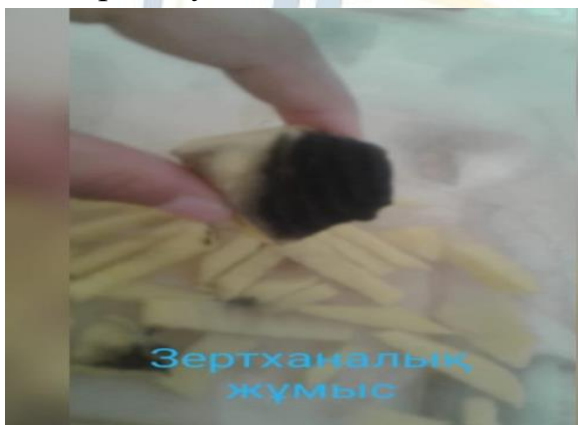
Химия пәні бойынша оқушылардың бөлім бойынша, тоқсан бойынша жиынтық бағалау кезінде жақсы жетістіктерге жетуі үшін күнделікті сабақ үрдісі кезіндегі қалыптастырушы бағалау нәтижелі жүргізілуі қажет.

Қалыптастырушы бағалау – оқушының білім алуын үнемі бақылап отыратын үрдіс. Ол бағалау критерийлеріне сәйкестікке негізделіп, кері бойланысты ұстанады. Қалыптастырушы бағалаудың мақсаты - оқу үрдісі барысында оқушы мен мұғалімнің іс-әрекетіне түзетулер енгізу болып табылады. Түзетулер енгізу білім алу нәтижесін жақсарту үшін өте маңызды.

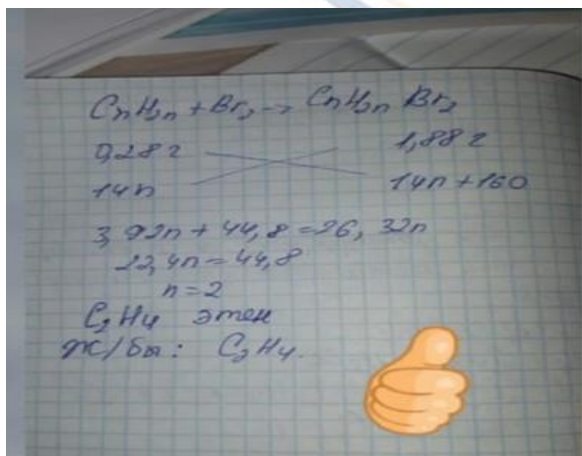
Қалыптастырушы бағалау технологиясын химия пәнінде тиімді қолдану мұғалім пен оқушының арасындағы кері байланыстың орнауына және оқушының білім сапасының көтерілуіне ықпал етеді. Оқушы күнделікті қалыптастырушы бағалау алу үшін қашықтықтан оқыту жағдайында тақырыпты меңгеру үшін видеотүсіндірулерді қарап, конспектті

оқып, 9 тапсырмадан тұратын оқу тапсырмасын орындауы қажет. Химия сабағынан видеотүсіндірулерді қараудың өзі бір жағынан қызығушылықтарын туындатса, екінші жағынан оқушының жақсы ұпай мен пайыз алу

үшін міндетті өту кезеңі екендігін, сол материалға қатысты тапсырмаларда сұрақ болатындығын оқушыға әрбір сабақ сайын айтып отырылуы қажет. Мұғалімге де осы мәселеге баса назар аударуды ұсынамыз. Онлайн тапсырмаларды орындаумен мұғалім шектелмейді, балаларға қалыптас-тырушы бағалау ретінде оқу мәтінінің соңындағы тапсырмалар беріледі. Себебі

онлайн тапсырмалармен қатар оқулықтағы мәтінді меңгеріп, түсіну керек. Оқулықтағы мәтінді түсінгеннен кейін, баламен кері байланыс орнату,

оқулықпен жұмысты жандандыру мақсатында оқулықтағы тапсырмалар беріліп отырады. Мысалы: тақырыпқа сай есептер шығару, жаттығулар орындау немесе үй жағдайында орындалатын зертханалық жұмыстарды орындап нәтижесін жазып жүктеу.

Бұл жерде баланың тек қана онлайн мектеп тапсырмасымен шектелмей, қызығушылығы, ынтасы жоғары оқушылардың өз бетімен

жұмыстануына бағыт береміз, кері байланыс орнатамыз. Оқушыларды жасаған жұмыстары үшін марапаттап отыру немесе қолпаштау олардың сабаққа белсенді қатысуына ықпал етіп, әрі қалыптастырушы бағалауды алуда оң жетістікке жетіп отырады. Оқушы онлайн мектептегі жұмыс пен оқулықтағы жұмысты бірге алып отырады және оқушыны бағалау кезінде жеке оқушының онлайн тапсырмаларды орындауы, мұғалім ұсынған оқу тапсырмасын орындауы, сабақ уақытында мұғаліммен кері байланыс орнатуы барлығы ескеріледі. Қашықтықтан оқыту барысында көптеген қиыншылықтары да бар екендігі де сөзсіз, оқушылардың берілген материалды меңгере алмауы, әлеуметтік, психологиялық аспектілері, қадағалаудың аздығы, талаптардың орындалмауы. т.б. Осы мәселелерді шешудің жолдарын мұғалім жан-жақты қарастырып отыруы тиіс. Биылғы 2020-2021 оқу жылында ФБ мен БЖБ балдарының қосылып ортақ пайызды көрсетуі - оқушының күнделікті сабаққа қалай қатысатындығы ескерілуінің бірден-бір дәлелі.

Оқушылардың тапсырмаларды жеңіл орындай алуы үшін ең бастысы тапсырмаларды өзіңіздің «нені үйрете алдыңыз?» деген сұраққа жауап бере отырып құрастырған жөн деп есептеймін. Себебі, қашықтықтан оқыту технологиясы бойынша мұғалімнің негізгі міндеті: білім алушының өз бетінше жұмысын басқара отырып, сапалы білім алуға бағыттау болып табылады. Нәтижесінде оқушы сіз ұсынған білімді ала алды ма, оны қалыптастырушы бағалауды жүргізген кезде көз жеткізесіз. Қашықтықтан оқыту кезінде мұғалім қызметі бірнеше есеге арта түсті десек қателеспейміз. Күнделікті сабақты барлық тиімді әдіс-тәсілдерді қолдана отырып жүйелі ұйымдастыру, күтілетін нәтижеге оңтайлы жету - барлығы мұғалімнің үлкен еңбегі мен шеберлігін қажет етеді.

Әл-Фараби айтқандай әрбір ұстаз қашықтықтан оқыту аясында өз міндетін абыроймен атқарып, сапалы білім беру үшін аянбай еңбек етуде.

Әдебиеттер тізімі

1. «Білім айнасы» газеті
2. Білім беру ұйымдарына электрондық оқыту жүйесін енгізу жағдайында педагогтардың біліктілігін арттыруды ұйымдастыру әдістемесі / Ахметова Г.К., Караев Ж.А., Мухамбетжанова С.Т. // Алматы: АҚ «ҰБАО «Өрлеу», 2013.
3. Қазақстан және ТМД елдеріндегі білім беруді ақпараттандырудың IV Халықаралық форумының ғылыми мақалалар жинағы (18-19 бет. 38-39 бет. 118-119 бет. 460-461 бет).
4. Журнал «Мектеп» № 11 (6 бет)
5. Журнал «Информатика негіздері» № 1 – 2010 ж (11-14 б)
6. <https://kk.wikipedia.org/wiki>
7. <https://2.astana-bilim.kz/kri?lang=kz>

2026 жылғы «Педагогикалық парадигма» республикалық педагогикалық ғылыми-зерттеу журналының бөлімдері (айдарлары):

- Педагогика және білім беру теориясы
- Оқыту әдістемесі
- Инновациялық педагогикалық технологиялар
- Инклюзивті білім беру
- Цифрлық білім беру және жасанды интеллект
- Тәрбие жұмысы және тұлғалық даму
- Психология және педагогикалық қолдау
- Педагогтердің кәсіби дамуы және біліктілігін арттыру
- Озық педагогикалық тәжірибе
- Ғылыми зерттеулер және жас ғалымдар мінбері
- Қосымша болуы мүмкін айдарлар:
- Мектепке дейінгі білім беру
- Арнайы педагогика және логопедия
- Білім берудегі менеджмент

«Педагогикалық парадигма» республикалық ғылыми-әдістемелік журналы (бұдан әрі – «Педагогикалық парадигма» журналы) 2 айда 1 рет кезеңділікпен келесі белгіленген мерзімде шығарылады:

2026 жылдан бастап №1 – 28 ақпанға дейін, №2 – 30 сәуірге дейін; №3 – 30 маусымға дейін, №4 – 31 тамызға дейін, №5 – 31 қазанға дейін және №6 – 31 желтоқсанға дейін

Таралу аумағы: Қазақстан

Техникалық редактор

Н.Ж.Ибрашева

Басуға 28.02.2026 ж.

Әріп түрі Times.

Пішім 21 × 29,7 / 4 . Офсеттік қағаз.

Таралымы 50 дана.

Тапсырыс № 1

*«Халықаралық ғылым мен білімді дамыту орталығы» ЖШС, 090000,
Орал қ., Зачаганский, 998/1*